GEMEENTE BEUNINGEN

Programmabegroting

2024 – 2027

Algemeen

Leeswijzer

Wij bieden u hierbij de begroting 2024-2027 aan. De kaders die u bij de Perspectiefnota 2023 heeft meegegeven, zijn in deze begroting meegenomen.

In de cyclus van bestuurlijk plannen, sturen en verantwoorden, geven we met deze programmabegroting 2024 aan wat we willen bereiken en wat we hiervoor gaan doen.

Een + in deze programmabegroting is een bate, vermeerdering of voordeel. Een - is een last, vermindering of nadeel. De programmabegroting bestaat uit de volgende programma's:

- Programma 1 Werk en inkomen
- Programma 2 Jeugd
- Programma 3 Maatschappelijke ondersteuning
- Programma 4 Welzijn en educatie
- Programma 5 Omgeving
- Programma 6 Openbare orde en veiligheid
- Programma 7 Bestuur en algemene ondersteuning
- Programma 8 Onroerende zaakbelasting
- Programma 9 Overige eigen middelen

Per programma geven we de inhoud van het programma en de ontwikkelingen weer. Ook geven we inzicht in de verwachte (nieuwe) ontwikkelingen en vermelden we de baten en de lasten.

Onder 'Doelen en financiën' zetten we uiteen wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat het mag kosten. Hierin zijn ook de taakvelden opgenomen. De nummering en omschrijving wordt door de BBV vastgesteld.
Ook geven we de indicatoren aan op basis waarvan we de effectiviteit kunnen beoordelen. We ronden de paragraaf af met de beleidskaders die van toepassing zijn op het programma.

Naast de programma's is in deze begroting een aantal paragrafen opgenomen die van grote invloed zijn op de lasten en de baten van onze gemeente. Deze staan vermeld in hoofdstuk 3. Een aantal paragrafen zijn verplicht; deze zijn vastgelegd in de Gemeentewet. Het gaat hierbij om de volgende paragrafen:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden Partijen

- Grondbeleid
- Wet Open Overheid

De financiële begroting is opgenomen in hoofdstuk 4. Als laatste zijn de bijbehorende bijlagen opgenomen.

Samenvatting

Programmaoverzicht saldo (x € 1.000)				
(+=voordeel/-=nadeel)	2024	2025	2026	2027
Werk en inkomen	-6.590	-6.255	-6.110	-5.876
Jeugd	-9.441	-9.476	-9.512	-9.550
Maatschappelijke ondersteuning	-12.352	-12.402	-12.703	-13.668
Welzijn en educatie	-6.772	-6.862	-8.047	-7.961
Omgeving	-4.979	-4.823	-4.918	-6.141
Openbare orde en veiligheid	-2.298	-2.327	-2.357	-2.419
Bestuur en algemene ondersteuning	34.889	36.244	32.224	33.475
Onroerende zaakbelasting	8.685	8.946	9.214	9.490
Overige eigen middelen	-442	-165	25	-234
Totaal baten en lasten	**700**	**2.881**	**-2.184**	**-2.883**
Resultaatbestemmingen (reservemutaties)	-673	-717	-149	-149
Verwacht begrotingsresultaat	**27**	**2.164**	**-2.334**	**-3.032**

Inhoudsopgave

Algemeen 1
Leeswijzer 1
Samenvatting 2
Inhoudsopgave 3
Inleiding 10
Bericht van het college 10
Resultaten begroting 13
Financiële resultaten meerjarenperspectief in een oogopslag 13
Toelichting op resultaat 14
Toelichting op weerstandsvermogen 16
Programma's 17
1. Werk en inkomen 17
Programma inhoud 17
Ambities en ontwikkelingen 17
Doelen en financiën 18
Wat willen we bereiken? 18
Wat gaan we daarvoor doen? 18
Wat mag het kosten? 19
Beleidskaders 19
Indicatoren 19
Verbonden partijen 20
2. Jeugd 21
Programma inhoud 21
Ambities en ontwikkelingen 21
Doelen en financiën 22
Wat willen we bereiken? 22
Wat gaan we daarvoor doen? 22
Wat mag het kosten? 25
Beleidskaders 25
Indicatoren 25
Verbonden partijen 25
3. Maatschappelijke ondersteuning 26
Programma inhoud 26
Ambities en ontwikkelingen 26

Doelen en financiën 28
Wat willen we bereiken? 28
Wat gaan we daarvoor doen? 28
Wat mag het kosten? 31
Beleidskaders 31
Indicatoren 32
Verbonden partijen 32
4. Welzijn en educatie 33
Programma inhoud 33
Ambities en ontwikkelingen 33
Doelen en financiën 35
Wat willen we bereiken? 35
Wat gaan we daarvoor doen? 36
Wat mag het kosten? 39
Beleidskaders 40
Indicatoren 40
Verbonden partijen 40
5. Omgeving 41
Programma inhoud 41
Ambities en ontwikkelingen 41
Doelen en financiën 41
Wat willen we bereiken? 41
Wat gaan we daarvoor doen? 44
Wat mag het kosten? 48
Beleidskaders 49
Indicatoren 49
Verbonden partijen 49
6. Openbare orde en veiligheid 50
Programma inhoud 50
Ambities en ontwikkelingen 50
Doelen en financiën 51
Wat willen we bereiken? 51
Wat gaan we daarvoor doen? 52
Wat mag het kosten? 54
Beleidskaders 54

Indicatoren 55
Verbonden partijen 55
7. Bestuur en algemene ondersteuning 56
Programma inhoud 56
Ambities en ontwikkelingen 56
Doelen en financiën 59
Wat willen we bereiken? 59
Wat gaan we daarvoor doen? 60
Wat mag het kosten? 62
Beleidskaders 63
Indicatoren 63
Verbonden partijen 63
8. Onroerende zaakbelasting 64
Programma inhoud 64
Ambities en ontwikkelingen 64
Doelen en financiën 65
Wat willen we bereiken? 65
Wat gaan we daarvoor doen? 65
Wat mag het kosten? 65
Beleidskaders 65
Indicatoren 65
Verbonden partijen 65
9. Overige eigen middelen 66
Programma inhoud 66
Ambities en ontwikkelingen 66
Doelen en financiën 67
Wat willen we bereiken? 67
Wat gaan we daarvoor doen? 67
Wat mag het kosten? 69
Beleidskaders 69
Indicatoren 70
Verbonden partijen 70
Paragrafen 71
Lokale heffingen 71
Beleid 71

Geraamde inkomsten 73
Kostendekkendheid 73
Lokale woonlastendruk 74
Kwijtscheldingen 74
Kwijtscheldingsbeleid 74
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 76
Weerstandsvermogen 76
Weerstandscapaciteit 76
Beschikbare weerstandscapaciteit 76
Benodigde weerstandscapaciteit 77
Ratio weerstandsvermogen 78
Financiële kengetallen 79
Netto schuldquote (gecorrigeerd) 79
Solvabiliteitsratio 80
Grondexploitatie 80
Structurele exploitatieruimte 80
Belastingcapaciteit 80
Risicokaart 82
Onderhoud kapitaalgoederen 85
Wegen 85
Openbare verlichting 86
Riolering 86
Water 87
Groen en Speelvoorzieningen 88
Groen 88
Speelvoorzieningen 89
Gebouwen 89
Civiele kunstwerken 90
Vervoersmiddelen en werkmateriaal 91
Financiering 92
Beleid 92
Risicobeheer 93
Renterisico's 93
Kredietrisico 94
Renteschema 95

Beleggingen 96
Financieringsbehoefte 96
Financieringspositie 96
Financiering (opgenomen geld O/G) 98
Uitzettingen (U/G) 98
Relatiebeheer/ Kasbeheer 98
Bedrijfsvoering 100
Personeel en organisatie 100
Informatievoorziening 101
Inleiding 101
Communicatie 103
Inleiding 103
Verbonden partijen 106
Beleid 106
Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ), Nijmegen 107
Openbaar belang 107
Instituut Bijzonder Onderzoek (IBO), Wijchen 109
Openbaar belang 109
Milieusamenwerking en afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN), Nijmegen 110
Openbaar belang 110
Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) 111
Openbaar belang 111
Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), Nijmegen 113
Openbaar belang 113
Munitax, (Beuningen) 115
Openbaar belang 115
Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (DRAN) 116
Openbaar belang 116
Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR), Nijmegen 118
Werkbedrijf 118
Openbaar belang 118
IRvN 119
Openbaar belang 119
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen 120
Aandelen 122

Grondbeleid 126
Beleid 126
Ontwikkelingen 126
Wet Open Overheid 132
Financiële begroting 133
Financiële spelregels 134
Uitgangspunten begroting 134
Nieuw beleid 139
Coalitieakkoord 143
Overzicht baten en lasten 146
Baten en lasten voor en na bestemming 146
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 148
Overhead 149
Mutatie in begroting 2024 149
Baten en lasten per taakveld 155
Incidentele baten en lasten 160
Meerjarige investeringen 161
Balans 166
Inleiding balans 166
Balans 166
Waarderingsgrondslagen 166
Toelichting op de balans 166
Geprognosticeerde balans 166
Emu-saldo 169
Reserves en voorzieningen 170
Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 170
Incidentele reservemutaties 170
Overzicht reserves en voorzieningen 171
Bijlagen 175
Algemene uitkering 176
Langlopende geldleningen 178
Personele kosten 179
Staat van investeringen 180
Staat reserves en voorzieningen 184
Rekening van baten en lasten 186

Structureel sluitende begroting 186
Lijst met afkortingen 187

Inleiding

Bericht van het college

Een goede start

Vorig jaar mei stelden we het coalitieakkoord voor deze bestuursperiode op. Onder de noemer 'Nieuwe energie voor onze gemeente' hebben we een ambitieus programma opgesteld. Hierin hebben we onze visie en toekomstplannen opgenomen, onderverdeeld in vier thema's:

- Sociaal kloppend hart,
- Zuinig op ons klimaat,
- Aantrekkelijk wonen,
- Beuningen maken we samen.

We zijn aan de slag gegaan met zowel het uitwerken van de ambities uit het coalitieakkoord als met het uitvoeren van de ambities en plannen die er al waren en waarop uw raad op een eerder moment 'ja' tegen heeft gezegd. Inmiddels zijn er vele mooie stappen gezet. Per thema brengen we graag enkele grotere mijlpalen en (tussen)resultaten voor het voetlicht.

- Sociaal kloppend hart

Op het gebied van voorzieningen voor onderwijs, cultuur, sport en ontmoeten kunnen we u berichten dat het nieuwe zwembad in de aanbestedingsfase zit, dat de nieuwbouw van de Dromedaris dit jaar wordt opgeleverd en dat de 1e fase van het onderzoek maatschappelijk vastgoed is afgerond. Het vervolgonderzoek is gestart. Het Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP) wordt in het 1e kwartaal van 2024 aan uw raad aangeboden.

Voor (o.m.) jeugdzorg en WMO is een plan van aanpak voor het Gezond en Actief leven Akkoord (GALA) opgesteld. Doelstelling hierbij is om lokaal en regionaal onze aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis te verstevigen. Dit vormt de basis samen met de Hervormingsagenda Jeugd voor het beleidsplan Sociaal Domein (januari 2024). Werken aan een gezonde samenleving vraagt om breder te kijken dan alleen het sociaal domein. Het raakt ook andere domeinen. Daarom stellen we een nieuwe lokale en regionale Woonzorgvisie op, die in het 1e kwartaal van 2024 aan uw raad wordt aangeboden.

- Zuinig op ons klimaat

Vanuit onze ambitie om de bebouwde omgeving verder te verduurzamen en onze leefomgeving aan te passen aan de effecten van klimaatverandering, zijn we gestart met een onderzoek naar de aanleg van een warmtenet en gaan we in 2024 onze Energievisie herijken.

- Aantrekkelijk wonen

Hoewel de markt met loon- en prijsstijgingen en een tekort aan materialen een uitdaging vormen om te kunnen bouwen, blijven we inzetten op extra woningbouw. Zoals met de plannen voor de Hoge Woerd, de Hutgraaf, de Krommehoekstraat, Winssen Zuid en Ewijk.

Zo komen we tegemoet aan de vraag naar woningen en zorgen we voor de versterking en het behoud van de kracht van alle kernen. Bestaande wijken knappen we op. Zo staat in 2024 de buurt Tinnegieter op de planning om aangepakt te worden.

- Beuningen maken we samen

In 2023 heeft uw raad het Veiligheidsplan vastgesteld, het Uitvoeringsprogramma Kunst & Cultuur staat in de steigers en kan na vaststelling van deze begroting worden uitgevoerd. Ook het Participatiebeleid wordt dit jaar nog aangeboden aan uw raad. Daarnaast blijven we de komende jaren inzetten op het intensiveren van het traject digitalisering van onze dienstverlening, bedrijfsvoering en informatievoorziening waarbij we de laaggeletterden niet uit het oog verliezen.

Complexe context en financiële onzekerheid

De wereld als geheel wordt steeds complexer en dat geldt ook voor de context waarin we als gemeente functioneren. Afwachten is geen optie voor Beuningen – we moeten vooruitkijken en zo goed mogelijk dealen met de omstandigheden. De basis daarvan is dat we samen beseffen hoe de context eruit ziet en welke factoren invloed hebben.

Er woedt nog steeds een oorlog op Europees grondgebied. De prijzen voor gas en elektra laten inmiddels weer een dalende lijn zien, maar tegelijkertijd heeft de Europese Centrale Bank moeite om de oplopende inflatie te beteugelen. Renteverhogingen hebben gevolgen voor de investeringen die we in de periode 2024-2027 gaan doen. Want met het aantrekken van geld is een hogere rente te verwachten, met als gevolg hogere afschrijvingslasten. De stikstofcrisis houdt de gemoederen bezig en een eenvoudige oplossing hiervoor is er niet. Daarnaast zien we dat de Rijksoverheid steeds meer taken overdraagt aan gemeenten en in bestaande taken hogere eisen stelt zonder het bijbehorende budget.

Gemeenten hebben de oplossing voor deze problemen niet in handen, maar hebben wel de verantwoordelijkheid om zo goed mogelijk met de situatie om te gaan. Het is juist in dit soort omstandigheden belangrijk om te kijken naar wat er wel kan. Dat zullen we samen doen, binnen de mogelijkheden en verantwoordelijkheden die we als gemeente hebben.

De gemeentelijke financiën waren altijd al lastig te voorspellen, maar dat is in de afgelopen jaren nog ingewikkelder geworden. Zo zijn er doorlopende discussies met het Rijk over de omvang van het Gemeentefonds en verlopen de onderhandelingen tussen het Rijk en de VNG over de hervormingsagenda moeizaam. De voornaamste onzekerheid op financieel vlak is nog steeds het zogeheten ‘ravijnjaar’ vanaf 2026. Met ingang van 2026 gaat een nieuwe financieringssystematiek voor gemeenten van kracht. Het Rijk stelt hiermee de reguliere systematiek van ‘samen trap op / samen trap af’ buiten werking. Gemeenten worden als gevolg hiervan geconfronteerd met fors teruglopende inkomsten. Voor onze gemeente betekent de nieuwe systematiek dat we vanaf 2026 jaarlijks ruim twee miljoen euro minder aan bijdrage ontvangen. Het Rijk erkent weliswaar de ontstane situatie, maar er is nog geen zicht op concrete resultaten.

Meerjarenbegroting 2024-2027: structurele tekorten

De Beuningse meerjarenbegroting 2024–2027 is sluitend voor de jaarschijf 2024 maar laat op dit moment vanaf 2026 een structureel tekort zien. Naast de nieuwe financieringssystematiek van de algemene uitkering, autonome ontwikkelingen als loon- en prijsstijgingen en de toename van taken voor gemeenten en de eisen daaraan, wordt het tekort veroorzaakt door de financiële vertaling van de ambities.

Het gaat hierbij om een inschatting van de hoogte van de investeringen op het maatschappelijke domein, waaronder de Lèghe Polder, onderwijshuisvesting en als onderdeel van een bovenwijkse voorziening de ontsluitingsweg Ewijk en de aanpassing van het gemeentehuis. Deze ambities waren in de begroting 2023 deels aangekondigd. In de voorliggende begroting zijn de ambities op basis van een eerste inschatting vertaald naar geld en indicatief opgeleverd in 2026. Dat betekent dat de investeringslasten zijn opgenomen in de jaarschijf 2027 en verder, ook weer op basis van een eerste inschatting. Ze laten voor nu een tekort zien. In tempo en tijd kunnen er nog verschuivingen plaatsvinden. Bij het concreter worden van de plannen kan een bewuste integrale afweging kan worden gemaakt.

Daarnaast zijn in de meerjarenbegroting 2024-2027 de nieuwe geactualiseerde beheerplannen voor wegen, groen, gebouwen en civiele kunstwerken (als bruggen en duikers) nog niet opgenomen. Dat geldt ook voor de overige investeringen in het kader van Bovenwijkse Voorzieningen. De verwachting is dat hiervoor extra middelen nodig zijn.

Heroriëntatie

Bij de volgende perspectiefnota voorzien we uw raad van voorstellen om tot een sluitend meerjarenperspectief te komen. Hierbij geven we aan wat dat zal betekenen voor onze inwoners, onze partners en de openbare ruimte.

Resultaten begroting

Financiële resultaten meerjarenperspectief in een oogopslag

Totaal baten en lasten (meerjaren)begroting 2024 - 2027 (x € 1.000)					
+=voordeel/-=nadeel		2024	2025	2026	2027
Totaal baten (inclusief reserves)		84.067	83.211	79.969	80.370
Totaal lasten (inclusief reserves)		-84.040	-81.048	-82.303	-83.402
Resultaat (meerjaren) begroting		**27**	**2.164**	**-2.334**	**-3.032**

Structureel en incidenteel resultaat					
(x € 1.000 +=voordeel/-=nadeel)		2024	2025	2026	2027
Incidenteel	Baten	1.928	731	478	270
	Lasten	-2.588	-780	-478	-270
Totaal Incidenteel		**-660**	**-49**	**-**	**-**
Structureel	Baten	82.139	82.480	79.491	80.100
	Lasten	-81.452	-80.267	-81.824	-83.132
Totaal Structureel		**687**	**2.213**	**-2.334**	**-3.032**
Eindtotaal		**27**	**2.164**	**-2.334**	**-3.032**

Toelichting op resultaat

Het begrotingsresultaat voor 2024 en het meerjarenperspectief heeft als basis de Perspectiefnota 2023 die (gedeeltelijk) is vastgesteld in de raadsvergadering van 11 juli 2023. Aanvullend zijn nu de meicirculaire 2023, voorgestelde begrotingskaders 2024, besluitvorming die heeft plaatsgevonden tot en met september en tenslotte actualisatie van het coalitieakkoord 2022-2026 plaatsgevonden. Dit levert het volgende financiële beeld op:

Financieel perspectief				
Bedragen in € 1.000 (+=baat,voordeel/-=last,nadeel)	2024	2025	2026	2027
Vertrekpunt na perspectiefnota (t/m hoofdstuk 3 PSN 2023)	**-1.136**	**1.610**	**353**	**890**
Aanpassingen meicirculaire 2023				
- Algemene uitkering brief uitkomsten meicirculaire	1.611	847	-830	-963
- Algemene uitkering (stelposten m.b.t. ontwikkelingen)	-1.335	-300	600	779
subtotaal	*276*	*547*	*-230*	*-184*
Niet besloten bij Perspectiefnota 2023 (H4)				
- Nieuw beleid	-427	-398	-388	-412
- Actualisatie coalitieakkoord 2022-2026	29	-79	-1.667	-3.417
- Financiele gevolgen uitgangspunten begroting 2024-2027				
- Aanpassing lonen en salarissen personeel	233	-162	-652	-1548
- Onroerende zaakbelasting 2024	478	492	507	784
- Toeristenbelasting	42	42	42	42
subtotaal	*355*	*-105*	*-2.158*	*-4.551*
Overige aanpassingen in de begroting 2024-2027	-268	-688	-1.665	-553
Inzet spaarprogramma	800	800	1.366	1.366
subtotaal	*532*	*112*	*-299*	*813*
Totaal	**27**	**2.164**	**-2.334**	**-3.032**

In deze begroting is de meicirculaire 2023, advies van de provincie en ook van de VNG verwerkt. We krijgen van het Rijk extra geld in de jaren 2024 en 2025, maar voor 2026 en verder bestaat nog veel onzekerheid. Dit geldt voor alle gemeenten in Nederland.

Oorzaak van 'ravijnjaar' in beeld brengen op advies van VNG
Hoewel de laatste 2 jaarschijven niet structureel in evenwicht zijn, worden hier vooralsnog geen consequenties aan verbonden. Een sterke teruggang van de algemene uitkering draagt bij aan de negatieve resultaten over 2026 en 2027. Op advies van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben we een benadering gemaakt van het structurele gevolg van niet ontvangen compensaties (accres) met ingang vanaf 2026.

Vanaf 2026 is er voor gemeenten structureel zo'n €3 miljard minder beschikbaar voor het uitvoeren van gemeentelijke taken. Dit komt mede door het lager vastgestelde accres en de terugkeer van de opschalingskorting.

Tot 2026 worden gemeenten voor ontwikkelingen gecompenseerd met de 'trap op, trap af' – systematiek: het gemeentefonds groeit mee met de rijksuitgaven. Het kabinet heeft deze systematiek vanaf 2026 eenzijdig afgeschaft.

Het financiële gat, ook wel "ravijnjaar" genoemd is bij gemeente Beuningen ook zichtbaar. Vanaf 2026 krijgt de gemeente Beuningen structureel tussen de €3 en €4 miljoen minder geld voor het uitvoeren van gemeentelijke taken. Het is nog steeds onduidelijk of en in hoeverre het Rijk gemeenten hierin tegemoet gaat komen.

Integrale afweging
Zoals beloofd bij de Perspectiefnota worden financiële keuzes hierbij integraal aan de raad voorgelegd voor wat betreft nieuwe beleidswensen. In de financiële begroting (Hoofdstuk 4) onder financiële spelregels zijn de keuzes beschreven.

Het is een ambitieus pakket aan voorstellen waaronder de kwaliteit van de openbare ruimte, veiligheid en de ruimtelijke ontwikkeling. En ook het functioneren van de wijken en het verbeteren van het groen hebben een plek gekregen. Er zijn veel ambities, uitdagingen en ontwikkelingen waar het fundament stevig genoeg voor moet zijn. Vandaar dat ook een belangrijke kwaliteitsslag in de bedrijfsvoering gemaakt moet worden. Salarissen, belastingen en leges zijn geïndexeerd en de begroting is wederom geactualiseerd naar een realistisch mogelijk scenario.

In 2024 gaat de gemeente verder met de uitvoering van de plannen die de afgelopen jaren zijn gemaakt waaronder uitvoering geven aan diverse onderzoeken voor verdere uitvoering van ambities uit het coalitieakkoord.

Toelichting op weerstandsvermogen

De weerstandsratio voor 2024 van 1,7 blijft op basis van de huidige risicokaart boven de minimale gewenste norm van 1,4. De bepaling van de ratio blijft een moment opname.

Het weerstandsvermogen van de gemeente Beuningen laat de laatste jaren een constante lijn zien en vanaf 2024 is een afname van de ingeschatte risico's waar te nemen. Dit is voornamelijk veroorzaakt door getroffen beheersingsmaatregelen binnen de organisatie waardoor risico's kleiner worden.

Programma's

1. Werk en inkomen

Programma inhoud

Dit programma omvat uitkeringen, minimaregelingen, schuldhulpverlening en re-integratie. Al deze onderdelen dragen bij aan de ambitie van het college om ons in te zetten voor een vitale en gezonde samenleving. Het doel is om zoveel mogelijk inwoners van Beuningen in staat te stellen te werken (naar vermogen) en de kansenongelijkheid in de gemeente te verkleinen. Ook stimuleren we met onze minimaregelingen dat iedereen in de samenleving kan meedoen.

Aansluiting op programma 2, 3 en 4
Dit programma sluit aan op programma 2 Jeugd (en Onderwijs), 3 Maatschappelijke ondersteuning en 4 Educatie en Welzijn. Werk en inkomen richt zich o.a. op opvoeding, kansen krijgen, de juiste uitstroomprofielen in het onderwijs, voorkomen van uitval en een gepaste aansluiting op de arbeidsmarkt.

Ambities en ontwikkelingen

1. De verwachting is dat de arbeidsmarkt in 2024 minder snel zal groeien dan de voorgaande jaren. De economie zal door de hoge inflatie minder sterk groeien, wat gevolgen heeft voor het aantal beschikbare banen en vacatures.
2. De hoge inflatie blijft een aandachtspunt in Nederland, naar verwachting zal deze in 2023 dalen naar 4,2% en in 2024 verder afnemen naar 3,7%.
3. De werkloosheid blijft naar verwachting laag in Nederland met 3,7% in 2024. De prijsstijgingen en de tekorten aan personeel in verschillende sectoren leiden ook tot een stijging van de lonen in 2024.

(bedragen x € 1.000,- ; + = voordeel, - =nadeel)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten	6.289	6.289	6.289	6.289
Lasten	-12.879	-12.544	-12.400	-12.165
Saldo programma excl reserves	**-6.590**	**-6.255**	**-6.110**	**-5.876**
Mutaties reserves				
Dotaties				
Onttrekkingen				
Saldo programma incl reserves	**-6.590**	**-6.255**	**-6.110**	**-5.876**

Doelen en financiën

Wat willen we bereiken?

1. We willen een nieuwe visie op de regionale arbeidsmarkt en re-integratie presenteren en vaststellen.
2. We blijven stappen zetten om schuldhulpverlening voor onze inwoners en ondernemers te verbeteren en meer maatwerk te bieden.
3. We willen de bestaanszekerheid van Beuningse inwoners verder verbeteren en de kansenongelijkheid in Beuningen verkleinen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het nieuwe beleidsplan regionale arbeidsmarkt 2024 speelt in op de veranderende arbeidsmarkt. Deze wordt in december 2023 in uw raad geagendeerd.
- Om onze inwoners beter te begeleiden en te volgen, wordt nieuwe software aangeschaft. Daarnaast zetten we meer in op preventie door middel van huisbezoeken en vroegsignalering van betalingsachterstanden. We leggen werkprocessen vast en monitoren deze. Ook breiden we de samenwerking met huisartsen in Beuningen uit.
- In samenwerking met de gemeenten Druten en Berg en Dal onderzoeken we de behoefte en het draagvlak voor de oprichting van een stichting voor urgente noden. Hierbij betrekken we lokale partners om gezamenlijk de beste aanpak te bepalen.
- We verhogen de jaarlijkse subsidie voor de Voedselbank Beuningen om hun belangrijke werk te steunen.
- We evalueren op grond van de beschikbare landelijke ondersteuningsmaatregelen hoe we de stroppenpot van 2024 het meest effectief kunnen inzetten de inwoners en verenigingen in Beuningen te ondersteunen.
- We stimuleren middels de Klavervierpas een gezonde leefstijl voor Beuningse inwoners (jong en oud), door deelname aan sport-, culturele en educatieve activiteiten te vergoeden. Ook breiden we het aanbod van de Klavervierpas verder uit.
- Na aanleiding van signalen van inwoners breiden we ook het aanbod van de Klavervierpas voor inwoners die slecht ter been zijn verder uit.

Wat mag het kosten?

Werk en inkomen Incl.reserves *(bedragen x € 1.000,-; + = voordeel, - =nadeel)*	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten						
Bijstandsbesluit Zelfstandigen (BBZ)	54	80	80	80	80	80
Inkomensvoorzieningen	392					
Participatiewet (PW)	5.651	6.174	6.174	6.174	6.174	6.174
Gemeentelijk minimabeleid	103	35	35	35	35	35
RESERVERINGEN PROGRAMMA 1	16	8				
Totaal baten	6.215	6.297	6.289	6.289	6.289	6.289
Lasten						
Bijstandsbesluit Zelfstandigen (BBZ)	-143	-155	-234	-238	-242	-247
Inkomensvoorzieningen	-2.069	-994	-545	-300	-304	-309
Participatiewet (PW)	-5.789	-6.438	-5.991	-6.003	-6.015	-6.028
Sociale recherche (IBO)	-76	-71	-72	-73	-74	-74
Sociale werkvoorziening (MGR)	-2.672	-2.819	-2.980	-2.885	-2.668	-2.373
Gemeentelijk minimabeleid	-1.063	-1.153	-1.204	-1.214	-1.225	-1.237
Schuldhulpverlening	-182	-215	-275	-257	-264	-272
Kwijtschelding lokale belastingen	-121	-147	-149	-143	-143	-143
Reïntegratie/participatievoorzieningen	-1.249	-1.372	-1.430	-1.432	-1.463	-1.483
Totaal lasten	-13.364	-13.363	-12.879	-12.544	-12.400	-12.165
Saldo	**-7.149**	**-7.066**	**-6.590**	**-6.255**	**-6.110**	**-5.876**

Beleidskaders

- Participatiewet (Landelijk)
- Modulaire gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen (Regionaal)
- Werk voorop! Arbeidsmarkt- en Re-integratiebeleid 2020 t/m 2023 Rijk van Nijmegen (Regionaal)
- Beleidsplan schuldhulpverlening 2022-2025 (Lokaal)
- Beleidsplan sociaal domein 2023-2026

Indicatoren

Verplichte indicatoren	Beuningen	Nederland
Banen - aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 64 jaar	545,3	825,3
Netto arbeidsparticipatie - in % van de werkzame beroepsbevolking	74,4	72,2
Personen met een bijstandsuitkering - aantal per 1.000 inwoners	24,2	43,1
Lopende re-integratievoorzieningen - aantal per 1.000 inwoners van 15 - 64 jaar	4,2	19,8

Verbonden partijen

- - Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Nijmegen
- - Instituut voor Bijzonder Onderzoek (IBO) Regio Gelderland-Zuid (Wijchen)

Voor meer informatie verwijzen we u naar de paragraaf "Verbonden partijen".

2. Jeugd

Programma inhoud

In het programma Jeugd zitten de volgende posten: de jeugdgezondheidszorg, peuter- en kinderopvang, jeugd- en jongerenwerk, de individuele voorzieningen Natura Jeugd en tot slot Veiligheid rondom jeugd, jeugdreclassering en opvang Jeugd.

In de gemeente Beuningen zetten we ons in voor een vitale en gezonde samenleving. We willen dat alle kinderen en jongeren kansrijk opgroeien, in een veilige en zelfredzame leefomgeving. Hier kunnen zij zich ontwikkelen tot volwassenen die zo zelfstandig mogelijk kunnen participeren in de samenleving. We zorgen dat kwetsbare gezinnen passende ondersteuning op het juiste moment krijgen. Hierbij doen we wat nodig is. Daarom vindt preventieve of tijdelijke ondersteuning of versterking van de opvoed- en opgroeivaardigheden plaats.

Aansluiting met programma 1, 3 en 4

Dit programma Jeugd staat nauw in verbinding met programma 1 (werk en inkomen) , 3 (maatschappelijke ondersteuning) en 4 (educatie en welzijn). Opgroeien vindt plaats vanuit een breed systeem (o.a. opvoeding in het gezin, onderwijs en vrije tijd in de directe omgeving). De bemoeienis van o.a. het Sociaal Team en zorgtrajecten gaan vaak ook door na het 18e levensjaar (Wmo). Of het kan aan de orde zijn om met het juiste uitstroomprofiel uit het onderwijs door te stromen naar een vervolgopleiding, werk of dagbesteding.

Ambities en ontwikkelingen

1. Beleidsplan Sociaal Domein 2023-2027. Het eerdere plan 2018-2022 herschrijven we als basis met een aanvulling van beleidsvoornemens voor de jaren 2023-2027. We nemen de actiepunten mee uit o.a. de hervormingsagenda , de te maken ontwikkelagenda onderwijs, het landelijke en lokale (GALA) gezondheidsplan en andere ontwikkelingen die voor jeugd van belang zijn.
2. Hervormingsagenda Jeugd: Deze hervorming binnen het jeugdstelsel bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Er zal structureel worden geïnvesteerd in kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp.
3. Regioprogramma Jeugd : dit programma jeugd voor de 7 gemeenten in het Rijk van Nijmegen sluit aan bij de opgaven uit de Hervormingsagenda. De opgaven voor jeugd vragen om een stevigere sturing zowel inhoudelijk als financieel. We professionaliseren het werkveld en via een meerjarige regionale programmasturing richten we de jeugdhulp efficiënter in om meer financieel beheersbaar te houden.
4. IZA (integraal zorg akkoord)en GALA (Gezond en Actief leven Akkoord) plan van aanpak : Met deze landelijke programma's bouwen we het fundament voor een gerichte lokale- en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en een sterke sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040 met de inzet op preventief (gezondheids)beleid. We zorgen voor samenwerking in het sociaal domein met huisartsen en ggz gericht op gezond leven en preventie. Via minder (gezondheids) achterstanden en een betere leefstijl versterken we de gezondheid en het welbevinden van de jongere. Zo verwachten we minder beroep te doen op hulp en/of ondersteuning en/of (medische)zorg en dragen we bij aan toegankelijke, goede en betaalbare zorg.
5. Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid: We ontvangen jaarlijks rijksmiddelen voor voorschoolse educatie om onderwijsachterstanden tegen te gaan. Daarnaast subsidiëren we peuteropvang voor kinderen waarvan de ouders geen recht hebben op

kinderopvangtoeslag. In 2023 is het beleid voor peuteropvang en voorschoolse educatie herzien en zijn nieuwe afspraken gemaakt over de koers en richting voor de komende jaren.

(bedragen x € 1.000,- ; + = voordeel, - =nadeel)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten	26	26	31	3
Lasten	-9.466	-9.501	-9.543	-9.554
Saldo programma excl reserves	**-9.441**	**-9.476**	**-9.512**	**-9.550**
Mutaties reserves				
Dotaties				
Onttrekkingen				
Saldo programma incl reserves	**-9.441**	**-9.476**	**-9.512**	**-9.550**

Doelen en financiën

Wat willen we bereiken?

1. We willen zo veel mogelijk kinderen een kansrijke start geven. We versterken kwetsbare kinderen (en hun ouders) in de eerste 1.000 dagen van hun leven.
2. We versterken het opvoedklimaat rond gezinnen, in wijken en scholen. Jongeren in het onderwijs worden voldoende ondersteund o.a. via jeugdhulp of zorg binnen onderwijs en stromen door met het juiste profiel richting vervolgopleiding of werk.
3. We zorgen dat de mentale veerkracht van jeugdigen en gezinnen wordt versterkt zodat ze eigen regie kunnen voeren over hun leven, gezin, gezondheid en actief deel nemen aan de maatschappij.
4. We ondersteunen kinderen en gezinnen bij gezond- en veilig opvoeden en opgroeien met passende (specialistische) ambulante jeugdhulp indien nodig. We versterken gezinnen die de basis van het bestaan niet (meer) op orde hebben of deze dreigen te verliezen.
5. We versterken jeugdigen en gezinnen zodat er minder kinderen in verblijf opgroeien en als dit moet, dan in gezinsvormen en zo kort mogelijk.
6. We zorgen dat kinderen en volwassenen zo veel mogelijk in een veilige thuissituatie kunnen leven.

Wat gaan we daarvoor doen?

We willen zo veel mogelijk kinderen een kansrijke start geven. We versterken kwetsbare kinderen (en ouders/verzorgers) in de eerste 1.000 dagen van hun leven.

- We breiden de Baby-Oudergroepen uit naar tenminste zeven groepen op jaarbasis zodat dit een standaard aanbod wordt in de preventieve sociale basis voor jonge (en kwetsbare) gezinnen.

- We zetten het Ouder-Kind café voort. Het Ouder-Kind café biedt een laagdrempelige ontmoetingsplek voor jonge gezinnen. Ook wordt ingezet op voorlichting rondom opvoedthema's zoals voeding, slapen, bewegen etc.
- We zetten in op het verbinden van armoedebeleid en de Kansrijke Start aanpak om de kwetsbare doelgroep met geldzorgen en/of armoede problematiek extra te ondersteunen.
- We herijken de regeling Sociaal Medische Indicatie zodat deze ondersteuning bereikbaar en betaalbaar blijft voor de gezinnen die het nodig hebben.

We versterken het opvoedklimaat rond gezinnen, in wijken en scholen.

- In 2023 is het beleidsplan onderwijsachterstandenbeleid herzien. We geven dit nieuwe beleid verder vorm in de uitvoering.
- We stellen een ontwikkelagenda onderwijs op met primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. We organiseren betere aansluiting onderwijs met jeugdhulp voor meer inclusief onderwijs en uitstroomprofielen richting vervolgonderwijs of werk.
- Binnen het Voortgezet Onderwijs versterken we zorgteams op school, verbinden we onderwijs, jeugdhulp en lokale teams. Bij het voortgezet speciaal onderwijs (vso) organiseren we collectieve financiering van Zorg binnen onderwijs (zbo). We zorgen voor borging en doorontwikkeling regionale aanpak Jongeren naar school of werk o.a. door voorkomen van schooluitval van mbo-studenten of door voldoende inzet van zorg.

We zorgen dat de mentale veerkracht van kinderen en gezinnen wordt versterkt zodat ze eigen regie kunnen voeren over hun leven, gezin en gezondheid en actief deel nemen aan de maatschappij.

- We ondersteunen huisartsen bij de verwijzing naar jeugdhulp via de Ondersteuner Jeugd en Gezin.
- We zetten ons in de regio samen in voor kundige lokale teams. We vertalen de Hervormingsagenda opgaven naar een meerjarig ontwikkelplan voor het Sociaal Team.
- Goed onderwijs en kinderopvang vormen de beste preventie. We formuleren een nieuwe opdracht voor het ondersteuningsteam 4-12 jaar via o.a signaleren van (opvoed)problematiek bij de basisscholen en kinderopvang op de Kindcentra.
- We implementeren de STORM -aanpak depressiviteit (programma tegen zelfdoding) onder jongeren in het voortgezet onderwijs onze regio.

We ondersteunen kinderen en gezinnen bij gezond en veilig opvoeden en opgroeien met passende (specialistische) ambulante jeugdhulp indien nodig.

- Het ambulant jongerenwerk in de gemeente Beuningen zet zich verder in op de activering van jongeren lokaal en in de regio en de 8 actiepunten die genoemd zijn in de kaderstelling voor het jongerenwerk.
- De regionale contracten van de ambulante jeugdhulp lopen af eind 2024. Regionaal werken we samen aan de nieuwe inkoop en contractafspraken voor ambulante jeugdhulp. We blijven samen met het regionaal ondersteuningsbureau (ROB) sturen op de realisatie van contracten en het uitvoeren van kwalitatief goede ambulante hulp.
- We onderzoeken de mogelijkheden om lokaal in te zetten op de doorbraakmethode zoals ontwikkeld door het Instituut Publieke Waarden (IPW).

We versterken jeugdigen en gezinnen zodat er minder kinderen in verblijf opgroeien en als dit moet dan in gezinsvormen en zo kort mogelijk.

- In 2024 starten we regionaal met de nieuwe inkoop voor jeugdhulp met verblijf, aansluitend op de landelijk gehanteerde term specialistische jeugdhulp. Dit is het geheel van ambulante gezinsbehandeling, pleegzorg, gezinshuizen en residentiële jeugdhulp.
- We werken op provinciaal niveau (de zeven Gelderse Jeugdhulpregio's) samen op de Essentiële Jeugdhulpfuncties. Doel van bovenregionale samenwerking op G7 niveau is het borgen van de beschikbaarheid, kwaliteit, betaalbaarheid en transformatie van hoog-specialistische jeugdhulpvoorzieningen.
- We zetten de wervingscampagne voor pleegzorg en steungezinnen voort. We geven doorlopend aandacht aan pleegzorg omdat pleegzorg als gezinsvorm een belangrijke positie in het zorglandschap inneemt als alternatief voor open en gesloten groepen.

We zorgen dat kinderen en volwassenen zo veel mogelijk in een veilige thuissituatie kunnen leven.

- Complexe en onveilige situaties rond kinderen en jongeren worden besproken in het Regionaal Expert Team (RET) met deelname aan de Jeugdbeschermingstafel relevante casussen.
- Complexe scheidingen leiden tot ontwikkelingsbedreigingen bij kinderen, onveiligheid en kindermishandeling. Er is in 2023 gestart met het Regionaal Expertise Project (complexe) Scheidingen (REPS). In 2024 wordt de samenwerking en werkwijze tussen het REPS en het Sociaal Team verder ontwikkeld en volgt regionaal een besluit over het vervolg.

Wat mag het kosten?

Jeugd Incl.reserves *(bedragen x € 1.000,-; + = voordeel, - =nadeel)*	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten						
Kinderopvang	4	3	3	3	3	3
Jeugdgezondheidszorg			22	22	28	
Totaal baten	4	3	26	26	31	3
Lasten						
Peuteropvang	-243	-296	-340	-342	-345	-348
Kinderopvang	-227	-211	-214	-215	-216	-217
Individuele voorzieningen Jeugd	-5.009	-5.160	-5.001	-5.024	-5.049	-5.074
Individuele voorz. Jeugd Intensief	-3.078	-3.041	-2.934	-2.934	-2.934	-2.934
Jeugdgezondheidszorg	-721	-789	-978	-986	-1.000	-981
Totaal lasten	-9.279	-9.498	-9.466	-9.501	-9.543	-9.554
Saldo	**-9.275**	**-9.494**	**-9.441**	**-9.476**	**-9.512**	**-9.550**

Beleidskaders

- Jeugdwet
- Wet Publieke Gezondheid (WPG)
- Hervormingsagenda Jeugd
- Regioprogramma Jeugd
- Beleidsplan Sociaal Domein 2023-2027
- Beleidsplan Onderwijsachterstanden
- Beleidsplan GALA

Indicatoren

Verplichte indicatoren	Beuningen	Nederland
Jongeren met een delict voor de rechter - in % 12 tot en met 21 jarigen	1,0	1,0
Kinderen in uitkeringsgezinnen - % van alle kinderen tot 18 jaar	4,0	6,0
Werkloze jongeren - % van 16 tot en met 22 jarigen	2,0	2,0
Jongeren met jeugdhulp - % van alle jongeren tot 18 jaar	13,7	13,2
Jongeren met jeugdbescherming - % van alle jongeren tot 18 jaar	0,9	1,2
Jongeren met jeugdreclassering - % van alle jongeren van 12 tot 23	0,3	0,3

Verbonden partijen

- GGD Gelderland-Zuid voor Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
-

Voor meer informatie verwijzen we u naar de paragraaf Verbonden partijen.

3. Maatschappelijke ondersteuning

Programma inhoud

Het programma maatschappelijke ondersteuning omvat de volgende onderdelen: Ouderenbeleid, gezondheid, mantelzorg, vrijwilligers, sociale basis, maatwerkvoorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning, Beschermd Wonen en de Wet inburgering,

'Wij zetten ons in voor een vitale en gezonde samenleving'
In de gemeente Beuningen willen we dat alle inwoners zo lang mogelijk zelfstandig wonen, zelfredzaam zijn, eigen regie behouden en op hun eigen niveau deelnemen aan het leven van alle dag. We zorgen dat kwetsbare inwoners die ondersteuning nodig hebben op het gebied van zelfredzaamheid of participatie op het juiste moment de juiste ondersteuning ontvangen. Het geheel aan informele en formele diensten en voorzieningen in de buurt vormt hiervoor de basis. Waar nodig vindt preventieve of tijdelijke ondersteuning plaats en/of we zetten in op het behouden van de zelfredzaamheid en het deelnemen aan de samenleving. Hierin speelt fysieke en mentale gezondheid een grote rol.

Aansluiting met programma 1, 2, 4 en 5
Dit programma maatschappelijke ondersteuning staat nauw in verbinding met programma 1 (werk en inkomen), 2 (jeugd), 4 (educatie en welzijn) en 5 (wonen). Het behouden en/of bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie vindt namelijk plaats vanuit een breed systeem (o.a. welzijn, (arbeidsmatige)dagbesteding, begeleiding, hulpmiddelen, basisvaardigheden, cultuur, ouderenbeleid, wonen en gezondheid). Stichting Perspectief voert als brede welzijnsorganisatie een groot deel van de taken uit op gebied van zelfredzaamheid en het versterken van de participatie. Het Sociaal Team zorgt voor de juiste afstemming tussen de verschillende domeinen: op het juiste moment de juiste ondersteuning, we doen wat nodig is!

Ambities en ontwikkelingen

1. Beleidsplan Sociaal Domein 2023-2027:
   Net zoals bij Jeugd (progr.2) herschrijven we het eerdere plan 2018-2022 als basis met een aanvulling van beleidsvoornemens voor de jaren 2023-2027. We nemen de actiepunten mee uit o.a. de demografische ontwikkeling, het GALA plan, regionale Inkoop Wmo/jeugd 2025 en andere ontwikkelingen die voor maatschappelijke ondersteuning van belang zijn. We blijven inzetten op preventief (gezondheid)beleid om de sociale basis in de wijken te versterken. De verwachting is dat er minder beroep op geïndiceerde vormen van ondersteuning wordt gedaan.
2. IZA (integraal zorg akkoord)en GALA (Gezond en Actief leven Akkoord) plan van aanpak:
   Met deze landelijke programma's bouwen we het fundament voor een gerichte lokale- en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en een sterke sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040 met de inzet op preventief (gezondheids) beleid. De focus ligt binnen de IZA vooral op curatieve zorg, het medisch domein. We zorgen voor samenwerking in het sociaal domein met huisartsen en ggz gericht op gezond leven en preventie. Via minder (gezondheids)achterstanden en een betere leefstijl versterken we de gezondheid en het welbevinden van de volwassenen (18+). Zo verwachten we minder beroep te

doen op hulp en/of ondersteuning en/of (medische)zorg en dragen we bij aan toegankelijke, goede en betaalbare zorg.

3. Regionale inkoop Wmo, ambulante begeleiding, dagbesteding, Beschermd Wonen 2025:
   In 2023 en 2024 vinden de voorbereidingen en inkoop plaats van ambulante begeleiding, (arbeidsmatige) dagbesteding Wmo, kortdurend verblijf, Beschermd Wonen, Beschermd Thuis en tijdelijk verblijf LVB 18+. Dit wordt één aanbestedingstraject met o.a. de focus op : versterking eigen veerkracht en sociaal netwerk; het gewenste resultaat behalen met oog voor kostenbewustzijn, preventie voor curatie, inzetten op zo licht mogelijk als kan en ze zwaar en kort als het moet (tijdelijkheid) en spelen we in op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Ook is er focus op de inzet van ervaringsdeskundigheid. Ook is het doel de administratiedruk voor aanbieders, gemeenten als cliënten te verlagen.
4. Beschermd Wonen:
   De doordecentralisatie beschermd wonen, het woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangende verdeelmodel is voor de vierde keer uitgesteld. De nieuwe streefdatum wordt 1 januari 2025. In de regio werken we verder samen aan de transitie 'van beschermd wonen naar een beschermd thuis'. Deze transitie moet het mogelijk maken dat mensen met psychische problemen vaker thuis of in hun eigen woonplaats kunnen blijven wonen. De val van kabinet Rutte IV kan mogelijk gevolgen hebben op de voorgenomen invoeringsdatum.
5. Beperking instroom Wet langdurige zorg voor mensen met een psychische stoornis:
   Steeds meer mensen doen een beroep op de Wet Langdurige Zorg Ggz. Het rijk, gemeenten, zorgverzekeraars en zorgaanbieders willen de hoge instroom van cliënten met Ggz-problematiek in de Wet langdurige zorg (Wlz) terugdringen.
6. Wonen en zorg:
   Binnen de Groene metropoolregio wordt gewerkt aan de regionale woonzorgvisie. De verwachting is dat eind 2023 de omvang van de benodigde huisvesting per aandachtsgroep in onze regio én de basis principes van een eerlijke verdeling helder zijn en worden vastgelegd in een regionale woonzorgvisie. Dit wordt geschaard onder het motto: 'een thuis voor iedereen'. We verwijzen voor verdere inhoudelijke uitwerking van dit onderwerp naar programma 5 Omgeving.
7. Wet Inburgering:
   Evenals in de voorgaande jaren leiden oorlogen en grote mondiale problemen ertoe dat het aantal vluchtelingen dat naar Europa, Nederland en de gemeente komt de komende jaren waarschijnlijk hoog blijft. Dit betekent dat de vraag naar sociale huurwoningen (vooral grote woningen en flexibele behuizing) groot blijft en de behoefte aan ondersteuning en begeleiding, inburgeringsvoorzieningen en onderwijs toeneemt. Door de schaarste aan woningen en personeel, en de stijgende kosten zal het in toenemende mate lastig zijn aan deze vragen te voldoen.

(bedragen x € 1.000,- ; + = voordeel, - =nadeel)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten	1.212	1.209	1.126	960
Lasten	-13.564	-13.611	-13.829	-14.628
Saldo programma excl reserves	**-12.352**	**-12.402**	**-12.703**	**-13.668**
Mutaties reserves				
Dotaties				
Onttrekkingen				
Saldo programma incl reserves	**-12.352**	**-12.402**	**-12.703**	**-13.668**

Doelen en financiën

Wat willen we bereiken?

1. We willen de onderlinge verbondenheid in kernen en wijken bevorderen (samenredzaamheid).
2. We hebben een sterke sociale basis en beschikken over maatwerkvoorzieningen die aansluiten op de situatie en ondersteuningsvraag van onze inwoners.
3. Versterken van mentale weerbaarheid en veerkracht van onze inwoners.
4. Zowel professionals als inwoners weten de weg te vinden naar informatie en advies, maar ook naar o.a. (voorliggende) ondersteuning en activiteiten.
5. Inwoners zijn zich bewust van het belang van een gezonde leefstijl.
6. We zetten in op vitale ouderen en hun mantelzorgers.
7. We houden financiële grip op het sociale domein door voortijdig in te spelen op ontwikkelingen (trends).
8. Verbeterde aansluiting van de speciale ondersteuning voor statushouders op algemene voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We willen de onderlinge verbondenheid in kernen en wijken bevorderen (samenredzaamheid).

- We stellen acties op voortvloeiend uit het project omgeving Aalsterveld en Olden Tempel (inclusieve wijk) om de onderlinge verbondenheid te bevorderen. We doen onderzoek naar de wensen en ideeën van kwetsbare ("vergeten") inwoners in relatie tot de directe omgeving.
- We creëren ontmoetingsplekken en organiseren activiteiten via een netwerk (of corporatie) in kwetsbare buurten met de inwoners.

We hebben een sterke sociale basis die aansluit op de situatie en ondersteuningsvraag van onze inwoners.

- We geven uitvoering aan de doelstellingen en acties uit het lokale plan van aanpak GALA samen met lokale professionals in de eerstelijnszorg, welzijn en sport.
- We bereiden ons voor op de regionale inkoop van Wmo maatwerkvoorzieningen 2025, als vangnet indien alle voorliggende ondersteuning niet het gewenste resultaat geeft. Inzet is passende kortdurende ondersteuning als het kan en zwaardere ondersteuning als het moet.
- We werken de gemaakte afspraken over regionale samenwerking voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang verder uit. We zorgen voor een regionale begroting, zodat per 2024 de centrumgemeente Nijmegen zijn rol kan blijven vervullen en de zorg aan de inwoners van Beuningen wordt gecontinueerd.
- We blijven de ontwikkeling rondom wonen en zorg volgen. In 2024 zetten we gericht in op huisvesting van aandachtsgroepen met een hulpvraag en de (groeiende groep) ouderen die vorm krijgt in de regionale woonzorgvisie. Aandachtgroepen zijn verder statushouders, die ook zijn aangewezen op betaalbare woonruimte.

Versterken van mentale weerbaarheid en veerkracht van onze inwoners.

- We gaan door met Welzijn op recept. Hierbij ligt de nadruk op het welbevinden van mensen door samen met de welzijnscoach te onderzoeken naar passende activiteiten in plaats van medicijnen. De huisarts verwijst hierbij naar de welzijnscoach. We willen meer verwijzingen en meer ketenaanpak.
- Het subsidiëren van Pro Persona Connect, RIBW, Perspectief en Ixta Noa, o.a. voor het bespreekbaar maken en normaliseren van mentale problemen en eenzaamheid door een collectief preventie aanbod en campagne.
- Het faciliteren van een team Wijk ggz en inzet op consultatie & advies en kortdurende interventies. We werken in 2024 verder in aansluiting op het Sociaal Team met het wijkGGZ-team aan een netwerk voor mensen met psychische kwetsbaarheid die zelfstandig wonen.
- We voeren de Wet verplichte GGZ uit in samenwerking met ketenpartners voor de en regiogemeenten in Gelderland-Zuid. Deze werkwijze zetten we in 2024 door.
- Het aansluiten bij de regionale samenwerking rondom sluitende aanpak met een psychische kwetsbaarheid en de ontwikkelingen rondom IZA.

Zowel inwoners als professionals weten de weg te vinden naar informatie en advies, maar ook naar o.s. (voorliggende) ondersteuning en activiteiten

- We onderzoeken of we bepaalde vrij toegankelijke ondersteuning missen in Beuningen en waar behoefte aan is. Zo wordt er gewerkt aan een digitale sociale kaart voor inwoners en professionals voor vragen over o.a. opvoeden, invullen van formulieren, administratie, omgaan met geld, informatie over maatjesprojecten, (welzijn)activiteiten, ontmoeting en ondersteuning sociaal domein breed.

Inwoners zijn zich bewust van de betekenis van een gezonde leefstijl.

- We gaan door met de inzet op gezond gewicht en roken zoals in het lokaal preventieakkoord benoemd.
- We blijven inzetten op de gecombineerde leefstijlinterventies.

We zetten in op vitale ouderen en hun mantelzorgers

- We ontwikkelen een ketenaanpak voor valpreventie.
- We bezien de rol van het vrijwilligerssteunpunt (Stichting Perspectief) om mantelzorgers te ondersteunen bij hun taak om overbelasting te voorkomen, met het oog op de afname van mantelzorgers.

- We willen o.a. via de werkgroep Dementievriendelijk Beuningen meer verschillende indicatieloze dagbestedingsvoorzieningen inzetten, omdat deze bijdragen aan het zo lang mogelijk zelfstandig wonen van ouderen, óók jongdementerenden.
- Samen met partners organiseren we een bijeenkomst voor ouderen over vitaliteit en langer zelfstandig thuis blijven wonen en werken we aan de informatievoorziening voor ouderen rondom vitaliteit en wonen.

We houden overzicht (grip) op het sociale domein door voortijdig in te spelen op ontwikkelingen (trends).

- We monitoren met het sociaal team in samenwerking met het Regionaal Ondersteuning Bureau (ROB) de in-en uitstroom, indicaties en toe en afname/duur en vormen van ondersteuning. Ook de zorgaanbieders worden met de nieuwe inkoop strakker gemonitord op de te behalen resultaten.
- Regionale inkoop Wmo, ambulante begeleiding, dagbesteding, Beschermd Wonen 2025 : In 2023 en 2024 vinden de voorbereidingen en inkoop plaats van ambulante begeleiding, (arbeidsmatige) dagbesteding Wmo, kortdurend verblijf, Beschermd Wonen, Beschermd Thuis en tijdelijk verblijf LVB 18+. Dit wordt één aanbestedingstraject met o.a. de focus op : versterking eigen veerkracht en sociaal netwerk; het gewenste resultaat behalen met oog voor kostenbewustzijn, preventie voor curatie, inzetten op zo licht mogelijk als kan en ze zwaar en kort als het moet (tijdelijkheid) en spelen we in op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Ook is er focus op de inzet van ervaringsdeskundigheid en het doel om administratiedruk voor aanbieders, gemeenten en cliënten te verlagen.
- Om de hoge instroom van cliënten met Ggz-problematiek in de Wet langdurige zorg (Wlz) tegen te gaan is landelijk met diverse partijen de afspraak en inspanning om de instroom met twintig procent te beperken. Deze afspraak is er om een tariefmaatregel in de Wlz en een uitname uit het gemeentefonds te voorkomen. Per zorgkantoorregio wordt een analyse gemaakt voor een regioaanpak met best passende zorg en ondersteuning. Dit voor mensen die langdurige ondersteuning behoeven op het snijvlak van Wlz en Wmo. De verwachting is dat eind van het jaar meer duidelijkheid komt over de uitkomsten hiervan en de gevolgen voor ons beleid.

Verbeterde aansluiting van de speciale ondersteuning voor statushouders op algemene voorzieningen

- Statushouders die in de gemeente komen wonen krijgen maatschappelijke ondersteuning en nemen deel aan het inburgerings- en participatieaanbod om hen zo snel mogelijk te laten integreren, zodat zij daarna kunnen deelnemen aan de bestaande algemene voorzieningen op het gebied van participatie.
- We passen het algemene participatieaanbod aan op het speciale ondersteunings- en inburgeringsaanbod en op de mogelijkheden van de statushouders. We ontwikkelen een plan van aanpak voor o.a. taallessen,waarmee we het ondersteunings aanbod beter afstemmen op de nieuwkomer.

Wat mag het kosten?

Maatschappelijke ondersteuning Incl.res. *(bedragen x € 1.000,-; + = voordeel, - =nadeel)*	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten						
Wet inburgering	189	271	273	270	270	270
Aanpak Psych. kwetsb. en beschermd wonen	69					
Eigen bijdrage maatwerkvoorz./opvang Wmo	176	168	168	168	168	168
Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	175		106	106	69	
MFA Ewijk	403	412	412	412	412	412
MFA Weurt	117	109	109	109	109	109
Openbare gezondheidszorg	20	1	145	145	98	1
RESERVERINGEN PROGRAMMA 3	147	146				
Totaal baten	1.294	1.107	1.212	1.209	1.126	960
Lasten						
Wet inburgering	-346	-544	-530	-488	-493	-498
Maatwerkvoorz. (materieel) Wmo	-1.660	-1.831	-1.312	-1.327	-1.343	-1.360
Maatwerkvoorz. (immaterieel) Wmo	-4.280	-4.707	-5.235	-5.388	-5.413	-5.438
Aanpak Psych. kwetsb. en beschermd wonen	-145	-229	-339	-322	-331	-340
Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	-2.274	-2.715	-3.163	-3.073	-3.154	-3.986
Vrm.Brede School Beuningen(Koningstr.5K)	-77	-76	-75	-74	-198	-196
MFA Ewijk	-996	-999	-1.043	-1.036	-1.030	-1.023
MFA Weurt	-370	-388	-373	-371	-368	-366
Organisatie toegang	-575	-863	-863	-899	-911	-925
PGB Wmo	-26	-24	-24	-24	-24	-24
Openbare gezondheidszorg	-647	-482	-606	-609	-565	-471
Totaal lasten	-11.396	-12.857	-13.564	-13.611	-13.829	-14.628
Saldo	**-10.102**	**-11.750**	**-12.352**	**-12.402**	**-12.703**	**-13.668**

Beleidskaders

- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
- Wet Publieke Gezondheid (WPG)
- Beleidsplan sociaal domein 2023-2026
- Beleidsplan “Samen Dichtbij” regio Rijk van Nijmegen en Rivierenland
- Rijksprogramma Een thuis voor iedereen
- Plan van aanpak GALA
- Wet Inburgering
- Regionale nota voor de invoering van de nieuwe Wet inburgering 2021.

- Nota met de uitgangspunten inkoop van de inburgeringstrajecten, implementatie en uitvoering van de wet.

Indicatoren

Verplichte indicatoren	Beuningen	Nederland
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo - aantal per 1.000 inwoners	63,00	70,00

Verbonden partijen

- GGD Gelderland-Zuid
- BVO DRAN

Voor meer informatie verwijzen we naar de paragraaf "Verbonden partijen".

4. Welzijn en educatie

Programma inhoud

In dit programma benoemen we de ontwikkelingen voor de komende periode op het gebied van welzijn en educatie. Ook hierbij is het hoofddoel om ons in te zetten voor een vitale en gezonde samenleving. Denk aan onderdelen als onderwijs, spelen, sport en bewegen, accommodaties, groen, klimaat, kunst en cultuur. Speeltuinen dagen kinderen uit tot bewegen en sociaal spel. Deze openbare speelplekken zijn goed voor de motorische en sociale ontwikkeling van kinderen uit de buurt en daarnaast is het ook een ontmoetingsplek voor hun ouders. De vitaliteit van woonkernen hangt in grote mate af van de aanwezigheid van een school of kindcentrum, een dorpshuis, andere voorzieningen en een actief verenigingsleven. Ontmoeting en verbinding zijn overkoepelende drijfveren die het bestaan van accommodaties en sociale verbanden bestaansrecht geven.

Ambities en ontwikkelingen

Onderwijs

Kindcentra : In de gemeente Beuningen gaan we verder met de inhoudelijke doorontwikkeling van de kindcentra (onderwijs en kinderopvang) dat past bij inclusief onderwijs en willen we dat alle kinderen de juiste ondersteuning of uitdaging krijgen dat past bij hun leerproces en ontwikkeling. Thuis-nabij (in elke kern) en samen met ouders.

Specialistisch Kindcentrum

Daarnaast zien we de mogelijkheden om tot een specialistisch kindcentrum te komen. Hierbij willen we samenwerken zodat speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs en regulier onderwijs en kinderopvang en zorgpartijen samen tot langdurige of tijdelijk afgestemde arrangementen komen. Bij een expertisecentrum wordt de kennis en deskundigheid van de verschillende partijen gebundeld om kinderen en ouders te ondersteunen.

Integraal HuisvestingsPlan (IHP)

We herijken het Integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs met als uitgangspunt een Integraal Kindcentrum in iedere kern. Schoolgebouwen moeten vanaf 2021 voldoen aan de eisen voor Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG). Deze regels stellen eisen aan de maximale energiebehoefte, het fossiele energieverbruik en aan de opwek van hernieuwbare energie van gebouwen. We houden er rekening mee dat we voor de Oekraïense kinderen de huidige 2 Schakelklassen beschikbaar houden.

Sport

Sport en bewegen

Gemeenten hebben met lokale maatschappelijke partners in 2019 een lokaal sportakkoord opgesteld. In 2023 is het sportakkoord met de verschillende partners herijkt. Voor de periode 2023 t/m 2026 krijgen gemeenten vanuit de Rijksoverheid uitvoeringsbudget. De focus voor de herijking komen te liggen op het verbeteren van de uitvoering en verbindingen maken met andere domeinen zoals gezondheid (GALA). De inzet van de vakdocenten voor het bewegingsonderwijs worden op dit moment bekostigd uit de Brede Regeling Combinatiefuncties (Rijksregeling). Voor de looptijd van de huidige Brede Regeling Combinatiefuncties geldt er een afbouwmodel: het onderwijs krijgt tot en met 31 december 2026 de tijd om de inzet van de buursportcoaches in onderwijstijd af te bouwen met als doel

uiteindelijk de buurtsportcoaches alleen voor extra aanbod, buiten onderwijstijd, in te zetten. De bekostiging van een bevoegde vak- of groepsleerkracht bewegingsonderwijs moet vervolgens vanuit het onderwijs gefinancierd worden.

Accommodaties

Accommodaties

Het accommodatiebeleid richt zich op versterking van formele en informele sociale netwerken en het bieden van ontmoetingsmogelijkheden aan bewoners. Verenigingen, sport en cultuuraccommodaties kunnen de sociale verbanden in de buurt verstevigen. In het coalitieakkoord 2022-2026 is opgenomen dat er in deze periode een onderzoek wordt uitgevoerd naar de behoefte aan maatschappelijk vastgoed in de kern Beuningen, de staat van het huidig maatschappelijk vastgoed en de vraag of het huidig maatschappelijk vastgoed in die behoefte kan voorzien. We onderzoeken of gemeenschapshuis De Lèghe Polder nog voldoet aan de eisen van deze tijd. Daarnaast gaan we aan de slag met de nieuwbouw van een - liefst energieneutraal - zwembad aan de Ooigraaf.

Kunst en Cultuur

Kunst, cultuur en erfgoed

In Kadernota Kunst, Cultuur en Erfgoed 2022 – 2030 is in 2022 vastgesteld. Er zijn nieuwe aandachtspunten geformuleerd die aansluiten bij de nota. De vertaling hiervan is in 2023 en verder uitgewerkt in een Uitvoeringsnota Kunst, Cultuur en Erfgoed. Daarnaast is een aanjager aan de slag met het leggen van verbindingen tussen organisaties en individuen die zich bewegen in het veld van cultuur, amateur- en professionele kunst en erfgoed.

Bibliotheek / laaggeletterdheid

De gemeente Beuningen heeft als een van de vijf pilotgemeenten een voorschot genomen op de gemeentelijke opdracht vanaf 2025 tot een Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid. Het doel voor de gemeente Beuningen is om met een gezinsaanpak laaggeletterdheid beter te kunnen bestrijden. Daarnaast wordt het in 2022 gestarte ‘Klasse!buddies’ verlengd. Het project is erop gericht om binnen het verband van een schoolklas de laaggeletterde en anderstalige ouders te koppelen aan taalvaardige ouders. Daarnaast onderzoekt Beuningen samen met de regio de mogelijkheden voor een Taalhuis. In het huidige pand van SBO Klavervier wordt nu ook onderwijs aangeboden aan alle laaggeletterden. Speciaal taalaanbod is er voor de Oekraïense vluchtelingen. Bij het onderzoek naar een nieuwe locatie wordt ook deze faciliteit meegenomen.

Groen en Spelen

Groen

We werken aan het duurzaam behoud van sober maar aantrekkelijk gemeentelijk groen. Het belang van de biodiversiteit en klimaatadaptatie is van groot belang bij de keuzes die we maken. We werken aan een veilig en toekomstbestendig bomenbestand. We zijn daarom in 2023 gestart met een nieuw bomenonderhoudsbestek en aannemer. Het aantal gemeentelijke bomen neemt toe.

Spelen

De gemeente biedt een toegankelijk speelaanbod voor alle doelgroepen en leeftijden. We willen inclusief spelen bevorderen, zodat iedereen kan meespelen. De gemeentelijke speelvoorzieningen zijn uitdagend en veilig.

(bedragen x € 1.000,- ; + = voordeel, - =nadeel)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten	905	898	891	757
Lasten	-7.677	-7.760	-8.938	-8.718
Saldo programma excl reserves	**-6.772**	**-6.862**	**-8.047**	**-7.961**
Mutaties reserves				
Dotaties				
Onttrekkingen				
Saldo programma incl reserves	**-6.772**	**-6.862**	**-8.047**	**-7.961**

Doelen en financiën

Wat willen we bereiken?

Onderwijs

- Het herijken van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs, met als uitgangspunt een kindcentrum in elke kern (IHP).
- We willen aansluitend op het IHP de ontwikkeling van een Specialistisch Kindcentrum verder vorm geven.
- Het doorontwikkelen van de kindcentra en inclusief onderwijs binnen de gemeente.

Sport en bewegen

- We willen zoveel mogelijk inwoners in de gemeente Beuningen met plezier laten sporten en bewegen.
- Het verbeteren van de motorische ontwikkelen van kinderen.

Accommodaties

- Een succesvolle aanbesteding voor de bouw en exploitatie van het nieuwe zwembad inclusief de omgeving.
- Toekomstbestendige huisvesting voor het maatschappelijk vastgoed in de kern Beuningen.

Groen

- Duurzaam behoud van aantrekkelijk gemeentelijk groen.
- Gemeentelijk groen dat een bijdrage levert aan de biodiversiteit.

- Gemeentelijk groen dat een bijdrage levert aan de klimaatbestendigheid van onze leefomgeving.
- Een toename van het aantal gemeentelijke bomen.
- Een versterking van de biodiversiteit en landschap in het buitengebied.

Spelen
- een toegankelijk speelaanbod voor alle doelgroepen en leeftijden.
- Een goed onderhouden, uitdagende en veilige speelvoorziening.
- Het bevorderen van inclusief spelen, zodat iedereen kan meespelen.

Kunst, cultuur en erfgoed
- Kunst en cultuur maken deel uit van het leven in de gemeente Beuningen. Meer prioriteit en zichtbaarheid van kunst, cultuur en erfgoed in Beuningen.
- Jongeren in onze gemeente zijn meer betrokken bij kunst, cultuur en erfgoed.
- We willen samen met de scholen en andere culturele en sociale netwerken cultuureducatie en muziekonderwijs versterken en meer inzetten op doorgaande leerlijnen.
- Er is een gevarieerd aanbod in diverse kunstvormen.
- Er is meer samenhang in het aanbod en er zijn sterkere verbindingen tussen de culturele organisaties in Beuningen.
- Collectie kunst in de openbare ruimte wordt op een goede manier beheerd en aangevuld.

Bibliotheek / laaggeletterdheid
- Een grotere focus op leesbevordering en leesplezier en het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid door het stimuleren van taal- en digitale vaardigheden.
- De huidige hoofdvestiging van de bibliotheek meer laten aansluiten op de ondersteuningsbehoeften voor lees- en digitale vaardigheden.
- Een beleids- en planmatige aanpak laaggeletterdheid.
- Het vergroten van de ouderparticipatie van alle laaggeletterde ouders.
- Het versterken van een educatief leerklimaat binnen de gezinssituatie van laaggeletterde ouders.

Wat gaan we daarvoor doen?

Onderwijs
- Met het Voortgezet Speciaal Onderwijs in onze regio kijken we naar leerwerkvormen in onze eigen gemeente waarbij jongeren onderwijs volgen en al werkend leren, niet meer vervoersafhankelijk zijn en zich zelfstandig kunnen verplaatsen.

Integraal HuisvestingsPlan
- In 2024 gaan we samen met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties verder met de herijking van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs. Onderdeel van het Integraal Huisvestingsplan is de renovatie van het oude gedeelte van kindcentrum de Montijn. Op basis van de uitgangspunten zal er een programma van eisen worden opgesteld en moeten er afspraken gemaakt worden met de kinderopvangorganisatie.
- De raad heeft ingestemd met nieuwbouw van de Klavervier. Het schoolbestuur heeft aangegeven dat een ‘standalone’ school alleen voor speciaal basisonderwijs door het

beperkt aantal leerlingen niet haalbaar wordt geacht. Het bestuur zet nadrukkelijk in op een combinatie met een reguliere basisschool, eventueel uitgebreid tot een specialistisch kindcentrum. In 2024 wordt verder gegaan met de uitwerking zoals de samenwerkingsvormen, de locatie en realisatietermijn.

Sport en bewegen

- Samen met de buurtsportcoaches, sportraad en alle andere sport- en beweegorganisaties willen we meer inwoners met plezier laten sporten en bewegen. Dit doen we door uitvoering te geven aan het gemeentelijk sportbeleid en de herijking van het lokaal sportakkoord.
- We faciliteren laagdrempelig beweeg- en sportaanbod voor kwetsbare groepen en het ondersteunen van verenigingen en stichtingen bij beleidsvraagstukken. In samenwerking met de buurtsportcoaches en het onderwijs organiseren we ook in 2024 naschoolse beweegactiviteiten rondom de kindcentra. Hiermee geven we een impuls aan de motorische ontwikkeling van kinderen.

Accommodaties

- Het onderzoek naar het maatschappelijk vastgoed in Beuningen heeft heel veel informatie opgeleverd over welke functies en welke ruimten in een eventueel nieuw dorpshuis onderdak zouden moeten krijgen. In 2024 vindt een vertaling plaats naar een programma van eisen waarin de ruimtelijke inpassing, zowel van de nieuwe locatie als ook inhoud van een nieuw dorpshuis terugkomt.
- In 2024 gaan we verder met de aanbesteding voor de bouw van het nieuwe zwembad. De gunningsfase zal in begin van 2024 worden afgerond. Vervolgens starten we met de ontwerpfase (Design & Build). Ook de aanbesteding voor de exploitatie van het zwembad zal grotendeels in 2024 plaatsvinden.

Groen

- Regulier beheer en onderhoud van de gemeentelijke groenvakken en bomen
- Herinrichting van oude groenvakken
- Herinrichting van de wijken Vording 2, Vording 3 en Tinnegieter
- Onderhoud van jonge aanplant op A-niveau
- Natuurvriendelijke bestrijding van de invasieve Duizendknoop
- Ondersteuning van groene lokale verenigingen bij het herstel van het landschap en de biodiversiteit
- De aanbesteding van het nieuwe groenbestek wordt in 2025 uitgevoerd. Het nieuwe groenbestek gaat dan in werking in 2026. In 2023 starten wij daaraan vooraf met een nulmeting. De raad wordt meegenomen in proces.

Spelen

- Beheer en onderhoud van de gemeentelijke speelruimte
- Periodieke veiligheidsinspecties van de gemeentelijke speeltoestellen
- Samenwerking met zes speeltuinstichtingen en een groot aantal vrijwilligers
- De realisatie van een pumptrack voor de wat oudere kinderen

Kunst, cultuur en erfgoed

- Alle amateur- en professionele cultuurmakers worden in kaart gebracht en er komt een online platform me informatie over kunst, cultuur en erfgoed in de gemeente en een agenda voor de activiteiten.
- De cultuuraanjager/-regisseur legt verbindingen in het culturele veld en werkt aan de versterking en professionalisering van de bestaande en nieuwe culturele activiteiten en uitingen van kunst en erfgoed in Beuningen door betere samenwerking en profilering. De regisseur werkt daarbij aan vernieuwing door het bevorderen van participatie, het betrekken van nieuwe doelgroepen en vernieuwende programmering.
- Om de verbindingen te verstevigen en voor het onderling uitwisselen van kennis en ideeën komen er twee platformen: één voor materieel en groen erfgoed en één voor kunst en cultuur.
- We betrekken inwoners meer bij kunst in de openbare ruimte en het erfgoed in Beuningen door beter te informeren en te laten zien wat er is en wat we gaan doen.
- Bij de zandwinlocatie Beuningse Plas komt de komende 4 jaar elk jaar voor de periode van 5 maanden in de zomerperiode tijdelijk kunstwerk om hiermee een nieuwe impuls te geven aan kunst in de openbare ruimte.
- We versterken cultuureducatie in het onderwijs en het muziekonderwijs door de regionale samenwerking te intensiveren, de expertise te vergroten en de cultuureducatie en het muziekonderwijs meer af te stemmen en te laten aansluiten bij de het aanbod en ontwikkelingsmogelijkheden buiten de school.

Bibliotheek / laaggeletterdheid

- Bij de bibliotheek beginnen we met het uitbouwen van de bibliotheekvestiging in Beuningen tot een (Digi)Taalhuis. Het DigiTaalhuis is een plek waar men naar toe kan als je niet goed kunt lezen, schrijven, internetten of moeite met Nederlands hebt. Hiervoor hoeft men geen lid te zijn van de bibliotheek.
- We breiden het aantal Bibliotheken op school verder uit. Het innovatieve educatieaanbod op de basisscholen wordt verder ontwikkeld en de samenwerking van bibliotheek met het onderwijs wordt verbeterd.
- Het project Klasse!buddies zal door KION, Bibliotheek en Montijn worden doorgetrokken naar schooljaar 2024-2025.

Wat mag het kosten?

Welzijn en educatie Incl.reserves *(bedragen x € 1.000,-; + = voordeel, - =nadeel)*	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten						
Huisvesting onderwijs	97	99	99	99	99	99
Lokaal onderwijsbeleid	472	371	292	292	292	292
(Overige) kunstzinnige vorming		1	1	1	1	1
Zwembad	222	208	244	244	244	244
Sportaccommodaties	27	53	53	53	53	53
Bevordering sportdeelname	48		144	144	135	
Erfgoed/archeologie	1					
Openbaar groen/park/plantsoen	4	2	2	2	2	2
Toerisme	9	9	9			
Evenementen		9	9	9	9	9
Baten begraafplaatsen	38	51	53	54	56	57
RESERVERINGEN PROGRAMMA 4	656	1.269				
Totaal baten	1.573	2.072	905	898	891	757
Lasten						
Huisvesting onderwijs	-1.329	-1.001	-795	-787	-780	-991
Lokaal onderwijsbeleid	-961	-827	-753	-759	-766	-773
Bibliotheek	-495	-509	-521	-542	-562	-562
Muziekonderwijs	-77	-147	-154	-154	-154	-155
(Overige) kunstzinnige vorming	-33	-37	-36	-36	-36	-37
Zwembad	-351	-338	-391	-411	-1.553	-1.200
Sportaccommodaties	-893	-975	-1.087	-1.090	-1.116	-1.107
Bevordering sportdeelname	-276	-273	-264	-265	-258	-123
Kunstbeoefening en-bevordering	-93	-169	-231	-262	-228	-217
Erfgoed/archeologie	-32	-40	-26	-16	-16	-17
Natuurbescherming	-10	-8	-30	-30	-30	-30
Openbaar groen/park/plantsoen	-2.127	-3.707	-2.737	-2.720	-2.716	-2.734
Toerisme	-81	-135	-112	-109	-101	-137
Evenementen	-254	-251	-309	-325	-328	-339
Speelvoorzieningen	-111	-136	-166	-188	-228	-231
Media	-18	-18	-18	-18	-18	-18
Begraafplaatsen	-54	-75	-43	-43	-43	-43
RESERVERINGEN PROGRAMMA 4	-450					
Totaal lasten	-7.644	-8.647	-7.673	-7.756	-8.934	-8.714
Saldo	**-6.070**	**-6.575**	**-6.768**	**-6.858**	**-8.043**	**-7.957**

Beleidskaders

Onderwijs

- Het integraal huisvestingsplan (IHP) is eind 2023 geactualiseerd, zodat het beleidskader blijft aansluiten bij de vraag.

Sport en bewegen

- De huidige sportnota 'Samen in Beweging' is nog van kracht. Aanvullend hierop is samen met lokale partners een lokaal Sportakkoord opgesteld. Het Sportakkoord is in 2023 samen met de verschillende partners herijkt. In dit akkoord zijn afspraken gemaakt over hoe we het met elkaar de ambities op het gebied van sport en bewegen in onze gemeente willen bereiken. De looptijd van de herijking is tot en met 2026.

Kunst, cultuur en erfgoed

- Kadernota Kunst, Cultuur en Erfgoed 2022-2030 'Samen verbindingen maken en kunst, cultuur en erfgoed weer laten bruisen'.
- Uitvoeringsnota Kunst, Cultuur en Erfgoed 2023-2030.
- De doorlopende leerlijn-muziek is vastgelegd in de notitie 'Muziekonderwijs in Beuningen', 2015.

Bibliotheek / laaggeletterdheid

- Bibliotheeknota 'Bibliotheek in Beuningen: Actief voor Lezen', 2016.

Indicatoren

Verplichte indicatoren	Beuningen	Nederland
Absoluut verzuim - per 1.000 leerplichtigen 5-18 jaar	4,30	4,20
Relatief verzuim - per 1.000 leerplichtigen 5-18 jaar	14,00	24,00
Niet sporters - % van inwoners (Gezondheidsmonitor)	46,70	49,30
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie - % totaal aantal leerlingen (12-23 jr)	1,50	1,90

Verbonden partijen

- GGD Gelderland-Zuid

Voor meer informatie verwijzen wij u naar de paragraaf "Verbonden partijen".

5. Omgeving

Programma inhoud

Ontwikkelingen op het gebied van klimaat, stikstof, duurzaamheid en woningbouwbehoefte zijn van invloed op onze bouwambities en de inrichting van de openbare ruimte. Het zijn vraagstukken die we samen met regio, provincie en Rijk oppakken. De gemeente Beuningen wil hierin vooruitstrevend zijn, zowel voor haar inwoners als de regio. Omdat Beuningen een gemeente is waar het fijn wonen en werken is.

Ambities en ontwikkelingen

Aantrekkelijk wonen

Aantrekkelijk wonen betekent dat er een goed evenwicht moet zijn tussen stedelijke ontwikkeling en leefbaarheid. Huisvesting waarbij natuur en landschap, een toegankelijke openbare ruimte, kwaliteit van leven en economische aspecten zijn meegenomen. We zetten in op het bouwen van woningen met behoud van goede voorzieningen in de kernen en in een aantrekkelijke, groene omgeving. We kiezen voor verschillende woonmilieus, zodat iedereen hier goed en betaalbaar kan wonen.

(bedragen x € 1.000,- ; + = voordeel, - =nadeel)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten	8.474	8.425	8.144	8.081
Lasten	-13.454	-13.248	-13.062	-14.222
Saldo programma excl reserves	**-4.979**	**-4.823**	**-4.918**	**-6.141**
Mutaties reserves				
Dotaties	107	151	149	149
Onttrekkingen				
Saldo programma incl reserves	**-5.086**	**-4.975**	**-5.067**	**-6.290**

Doelen en financiën

Wat willen we bereiken?

Aantrekkelijk wonen

Om te werken aan een evenwichtige leefomgeving met een aantrekkelijk woon- en leefklimaat gaan we in 2024 werken aan de volgende doelstellingen:

1. Perspectief en kwaliteit

Er is krapte op de woningmarkt, niet alleen lokaal, maar ook regionaal. Beuningen wil substantieel meer woningen bouwen om de druk op de woningmarkt te verminderen. Dit doen we primair voor onze inwoners en ook voor de regio. We creëren duidelijkheid over de

plekken waar extra woningbouw mogelijk is. Hierbij kijken we naar beschikbare inbreidingslocaties binnen de vier kernen en potentiële uitbreidingslocaties. We dragen zorg voor gestroomlijnde processen. Om hier invulling aan te gegeven werken we aan een Omgevingsprogramma Woningbouw. Daarbij is kwaliteit belangrijker dan het aantal woningen om een passende woningvoorraad voor de verschillende doelgroepen te creëren. We zoeken naar geschikte locaties om flex woningen te realiseren.

2. Openbare ruimte
We gaan voor een schone, goed onderhouden en veilige openbare ruimte. Ook zorgen we dat water op de oppervlakte kan worden opgevangen en/of kan worden opgenomen. Waar mogelijk breken we niet-functionele bestrating op om dit anders in te vullen. Tot slot kijken we ook naar veilige en prettige ontsluitingen en routes voor voetgangers en fietsers. Zo wordt het nog aantrekkelijker om je binnen de gemeente actief te verplaatsen. Voor gemotoriseerd verkeer zoeken we een balans tussen parkeerruimte, een vlotte doorstroming en verkeersveiligheid, vooral in relatie tot de kwetsbare weggebruikers. Alles komt samen in onze openbare ruimte. Zo wordt het parkeren op de Klef in Ewijk effectiever én groener ingericht. Ook ondersteunen we onze inwoners bij het afkoppelen van regenwater op eigen terrein door een subsidie beschikbaar te stellen.

3. Veilig bereikbaar
De verkeersveiligheid verdient structurele aandacht, vooral voor de kwetsbare verkeersdeelnemers. De komende periode zetten we hierop in door een combinatie van infrastructurele aanpassingen en gedragsbeïnvloeding.

Bij de nieuwe woongebieden hebben we veel aandacht voor een goede en veilige aansluiting op de bestaande infrastructuur voor alle weggebruikers. Actieve verplaatsingen (fietsen/lopen) stimuleren we, bóven verplaatsingen per auto. We voorzien hierin door aanleg van korte, autovrije of –luwe routes. Het openbaar vervoer is vanuit de nieuwe woongebieden goed bereikbaar via loop- en/of fietsroutes. Zo is dit een aantrekkelijk(er) alternatief voor de auto en/of voor mensen die zich niet makkelijk zelfstandig kunnen verplaatsen. Een goede ontsluiting van de nieuw te bouwen woningen is van belang.

Woningbouw biedt kans om ook de omgeving weer naar huidige standaarden op te halen, en een veiligere aansluiting op het hogere wegennet te realiseren. Echter constateren we dat door de hoge bouwkosten, sterke stijging van de rente en de ambitie om in het kader van de woondeal 2.0 meer sociale woningbouw te realiseren, woningbouwprojecten onder druk staan. Zo ook in Winssen en Ewijk.

In Ewijk vraagt de woningbouw om een behoorlijke investering in de infrastructuur. Dit biedt een impuls voor de verkeersveiligheid en leefbaarheid in de dorpskern Ewijk en zorgt voor een toekomstbestendige ontsluiting van het groeiende dorp. Tot slot houden we bij alle reconstructies en nieuwbouwwijken rekening met nieuwe ontwikkelingen en trends, zoals elektrisch laden, diversiteit aan weggebruikers en bredere voertuigen.

Zuinig op ons klimaat

Om te werken aan een fijne en gezonde leefomgeving en daarmee zuinig te zijn op ons milieu en klimaat gaan we in 2024 werken aan de volgende doelstellingen:

1. Klimaateffecten

Samen met de regiogemeenten willen we klimaatbestendig worden. Dit betekent dat wateroverlast en hittestress tot een minimum zijn beperkt en langdurige droogte niet leidt tot noemenswaardige problemen. Hiervoor stellen we samen regionale doelstellingen op en ontwikkelen we een website om inwoners te bereiken. Klimaatbestendigheid nemen we waar mogelijk mee in ons beleid en projecten zoals woningbouw en de herinrichting openbare ruimte. We zoeken hierbij altijd een balans tussen verschillende aspecten, omdat ruimte schaars is.

2. Energietransitie

We gaan door met het zetten van nieuwe stappen om de ambitie te realiseren om in 2040 een energieneutrale gemeente te zijn zoals we deden voor Zon & Wind. We gaan terugkijken welke thema's van de Energievisie Energiek Beuningen verder zijn gebracht en welke nieuwe thema's we toevoegen om de ambitie te halen. We willen meegaan met de ontwikkelingen in de maatschappij en het gebied van de energietransitie en kijken waar dat nuttig en mogelijk is nieuwe thema's opnemen voor de nieuwe Energievisie. Het besparen van energie en het opwekken van duurzame energie blijft hierin een essentieel onderdeel. Een belangrijk onderdeel voor de energietransitie is het verder uitwerken van de sporen van de Transitievisie Warmte (TVW). In 2024 is er duidelijkheid over de potentie van een warmtenet in de gemeente Beuningen. Ook de andere drie sporen van de TVW worden verder uitgewerkt.

3. Milieubeleid

Het milieuthema lucht krijgt veel aandacht. We werken hiervoor onder andere samen met Nijmegen. We zetten stappen om de luchtkwaliteit verder te verbeteren en tegelijk pakken we andere thema's op binnen het milieudomein. Dit zijn milieuthema's die onderdeel zijn van de ambities van de Omgevingsvisie van Beuningen. Het gaat dan bijvoorbeeld om klimaatadaptatie, en het versterken van natuur en groen. Zo werken we aan een veilige, schone en gezonde leefomgeving.

4. Duurzame leefomgeving en stimuleren circulair bouwen

Een duurzame leefomgeving is belangrijk en hangt samen met veel thema's in de gemeente zoals milieu en woningbouw. Een eerste pilot hebben we daarvoor in het kader van de woningbouw in Winssen-Zuid gedaan door een duurzaamheidsvisie op te stellen. In samenwerking met de regio willen we de bouwsector en daarmee onze woningbouwplannen verduurzamen. Dit betekent dat we meer CO2-reductie willen behalen hierin en het gebruik van primaire grondstoffen verminderen en meer inzetten op hergebruik van grondstoffen. We proberen daarbij ook aandacht te besteden aan het duurzaam inrichten van de openbare delen van de leefomgeving.

5. Afval

De goede resultaten van de afvalinzameling willen we voortzetten door te blijven monitoren en evalueren. Daarbij gaat de speciale aandacht vooral uit naar de inzameling van luier- en incontinentiemateriaal, waarmee we in 2021 zijn gestart. Ook blijven we inzetten op het verbeteren van de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen, zodat de afkeur van

ingezamelde grondstoffen wordt voorkomen en er geen kostbare grondstoffen verloren gaan. Daarnaast hebben we aandacht voor de uitdagingen waarvoor Dar staat als het gaat om de inzet van voldoende personeel om de inzameling te continueren.

Werken met Omgevingswet
De Omgevingswet vraagt om nieuwe werkroutines en nieuwe instrumenten zoals het DSO: Digitaal Stelsel Omgevingswet. Het is de verwachting dat per 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking treedt. De komende jaren is het belangrijk dat we gefaseerd toewerken naar een Omgevingsplan voor de gehele gemeente. Als gemeente hebben we nieuwe verantwoordelijkheden gekregen over voorheen rijksregels waar we mee moeten gaan werken in het Omgevingsplan. Daarnaast moet de winkel open blijven en blijven we initiatieven faciliteren via Omgevingsplanwijzigingen en Omgevingsplanactiviteiten(OPA's) die een plek moeten krijgen in het omgevingsplan. In samenwerking met de Omgevingsdienst Regio Nijmegen werken we aan het stroomlijnen van de begeleiding van initiatieven zodat termijnen gehaald worden.

Wat gaan we daarvoor doen?
Aantrekkelijk wonen
Om te werken aan een evenwichtige leefomgeving met een aantrekkelijk woon- en leefklimaat gaan we in 2024 werken aan de volgende doelstellingen:

1. Perspectief en kwaliteit

- Er wordt begonnen aan het Omgevingsprogramma Woningbouw 3.0 (Beuningen-Noord/Oeverwallen). Hierin komen de kwalitatieve en kwantitatieve kaders en randvoorwaarden voor de nieuw te realiseren woningen te staan. Vergroten we de kansen een passende woning te vinden door aandacht te hebben voor en perspectief te bieden aan onze inwoners. We zetten extra in op jonge starters, senioren en bijzondere doelgroepen. Daarvoor zorgen we ervoor dat minimaal 50% van de woningen in de betaalbare en sociale categorie (goedkope koop, sociale huur, goedkopere huur) vallen.
- Er wordt onderzocht of het haalbaar is binnen de gebiedsontwikkeling Winssen-Zuid en mogelijk andere locaties, in samenwerking met de woningcorporatie, op korte termijn tijdelijke woningen te realiseren.
- Het realiseren van de woningbouwopgave vraagt naast het Omgevingsprogramma Woningbouw ook personele inzet en een doorontwikkeling van de organisatie. Om het projectmatig werken door te ontwikkelen is er naast een structureel bedrag ook incidenteel ondersteuning nodig. Bijvoorbeeld om in de informatiebehoefte van organisatie en raad te kunnen voorzien.
- Daarnaast handelen we principeverzoeken af volgens het reguliere proces. Vanwege de groei van het aantal principeverzoeken is het stroomlijnen van het behandelen van deze verzoeken noodzakelijk. Het college heeft besloten aan de hand van een aantal toetsingscriteria te prioriteren. Daarnaast kijken we naar het optimaliseren van het reguliere proces.

2. Openbare ruimte

- Met een planmatige aanpak die passend is bij de Beuningse schaal borgen we de kwaliteit van onze openbare ruimte. Ook meldingen over de openbare ruimte handelen we af via ons reguliere proces van meldingssysteem, zodat er snel en adequaat gereageerd kan worden.
- Waar mogelijk ondersteunen we onze inwoners met het creëren van een prettige, groene en klimaatbestendige openbare ruimte, bijvoorbeeld door te ondersteunen bij buurtinitiatieven, het verstrekken van subsidies voor afkoppeling van regenwater en Operatie Steenbreek. We streven ernaar dat de gehele subsidiepot voor afkoppelen wordt benut in 2024

3. Veilig bereikbaar

- We stimuleren actieve verplaatsingen; per fiets of te voet. Hiervoor is enerzijds een goede infrastructuur van belang. Anderzijds is ook het juiste gebruik van deze infrastructuur noodzakelijk, om tot veilige verplaatsingen te kunnen komen. De komende periode zetten we hierop in met onder andere gedragscampagnes (Fietsverlichtingscampagne, MONO), verkeerseducatieprojecten voor kinderen (High Five) en opfriscursussen voor ouderen (Doortrappen).
- Ook werken we in 2024 aan het ontwerp voor een veiligere fietsverbinding op bedrijventerrein de Schoenaker. Daarnaast blijven we inzetten op buurtcampagnes en doen we (kleinschalige) infrastructurele aanpassingen op risicolocaties, waarbij we ondersteund worden met een landelijke subsidie. Denk hierbij aan de aanleg van kruispuntdrempels of wegversmallingen nabij schoolomgevingen.
- Nieuwe woongebieden sluiten we veilig aan op bestaande infrastructuur. De aansluitingen (kruispunten) passen we waar nodig aan om kruisende of samenvoegende verkeersstromen zo veilig mogelijk te maken. We willen goede alternatieve aanbieden om het gebruik van de auto onaantrekkelijker te maken. Naast verplaatsingen per fiets en te voet wordt ook gebruik van het openbaar vervoer vanuit nieuwe woonwijken toegankelijke(re) optie. Dit door aanleg van goede loop- en fietsverbindingen naar bushaltes toe.
- Aan de slag met het mobiliteitsplan op basis van de Mobiliteitsvisie zoals deze is voorgelegd aan de raad.

Zuinig op ons klimaat

Om te werken aan de doelstellingen om te komen tot een fijne en gezonde leefomgeving en daarmee zuinig te zijn op ons milieu en klimaat gaan we het volgende doen:

1. Klimaateffecten

- In het vastgestelde beleidsplan Water en Riolering Beuningen 2023-2027 ligt de focus op een integrale aanpak op het gebied van water en riolering. Alleen op deze manier houden we ons watersysteem haalbaar en betaalbaar. Er is structureel aandacht voor een waterrobuuste en klimaatbestendige woon- en leefomgeving.

In 2024 richten wij ons op:

- Vervanging van gemengde rioolstelsels voor gescheiden rioolstelsels.

- De woningbouwplannen Winssen-Zuid en Ewijk zuid hebben effect op het bestaande rioolstelsel. Dit zal moeten worden aangepast zodat er toereikende openbare infrastructuur (wegen en riolering) ontstaat. In 2024 start de voorbereiding van het project Kennedystraat oost (rioolvervanging en aanleg HWA-riool).
- Medio 2024 willen we gemaal van de parken aanpassen. Met deze aanpassing voeren we minder regenwater af naar de rioolzuiveringsinstallatie en vangen we meer regenwater op in de Beuningse Plas;
- Het stellen van eisen aan waterafvoer en waterberging op particulier terrein waarbij wij het afkoppelen van hemelwater op eigen terrein stimuleren.
- Voor Winssen maken we een integraal plan van aanpak voor de openbare ruimte van het dorpshart (waarin het Van Ghentplein) waarbij wij de wensen van Winssen afwegen tegen de technische randvoorwaarden vanuit wegen, riolering en groen. Zo werken we op een efficiënte manier aan een gezondere leefomgeving.
- Daarnaast wordt blijvend aandacht besteed aan operatie Steenbreek samen met onze groene partners.

2. Energietransitie

- We hebben de Energievisie Energiek Beuningen geëvalueerd en weten waar we staan om onze ambitie te realiseren om in 2040 energieneutraal te zijn. Mede op basis van de evaluatie stellen we ook een nieuw beleidsprogramma op voor een vernieuwde Energievisie. Dit programma bevat:
    - diverse thema's en onderwerpen op basis van de oude Energievisie en ontwikkelingen en opgaven die we hebben als gemeente.
    - de basis voor de uitvoering van projecten de komende jaren.
- Verder starten we met het uitvoeren van grootschalige maatregelen voor het verduurzamen van woningen vanuit Nationaal Isolatie Programma met Rijksgelden.
- We gaan verder met het uitwerken van de sporen van de Transitievisie Warmte. In 2024 weten we of er een warmtenet in de gemeente Beuningen komt.

3. Milieubeleid

- Er is een begin gemaakt om nieuw beleid te vormen voor milieuthema's die zijn benoemd in de ambities van de Omgevingsvisie.
- We besteden aandacht aan thema's die helpen een schone en meer duurzame leefomgeving te creëren met duidelijke richtlijnen en normen waaraan ruimtelijke ontwikkelingen getoetst kunnen worden. Het uitvoeringsprogramma van het Schone Lucht Akkoord speelt hierin een rol.
- De resultaten van het geuronderzoek op TPN-west zullen worden vertaald, bijvoorbeeld door de geurcontouren op te nemen in beleid.
- In 2024 gaan we aan de slag om, onder andere met de hierboven genoemde onderdelen, een integraal milieubeleidsplan op te stellen.

4. Duurzame leefomgeving en stimuleren circulair bouwen

- In regionaal verband hebben we ons gecommitteerd aan de Woondeal 2.0. We werken daarom mee aan de ambitie om in 2025 25% van de toegepaste materialen circulair of herbruikbaar te maken. Daarvoor is het programma Conceptueel Circulair Bouwen in regionaal verband opgesteld waar we ambtelijke inzet voor gaan leveren.

    - Een eerste stap is om de circulaire impactladder toe te gaan passen in de gemeente. Samen met en in de regio geven we uitvoering aan het programma om onze woningbouw en de sector te verduurzamen.
- We zoeken daarnaast actief de verbinding met ander intern beleid voor een duurzame leefomgeving zoals klimaatadaptatie, natuur en milieu.

5. Afval

- Gemeente Beuningen voldoet met een scheidingspercentage van 87% en een hoeveelheid restafval van 65 kg per inwoner per jaar ruimschoots aan de landelijke VANG-doelstellingen 2020 (Van Afval Naar Grondstof). In het vernieuwde Uitvoeringsprogramma VANG voor de periode 2021-2025 zijn de normen voor het afvalscheidingspercentage los gelaten. Het accent komt sterker te liggen op hoogwaardigere ingezamelde grondstofstromen en op afvalpreventie. De focus moet dus verbreed moeten worden van kwantiteit (kilo's) naar ook kwaliteit (stromen met zo min mogelijk vervuiling) en daadwerkelijke recycling.
- Om hieraan uitvoering te geven is een Plan van aanpak Kwaliteit van Grondstoffen gestart in samenwerking met de Dar en de regiogemeenten. Om afkeur van Plastic+ zoveel mogelijk tegen te gaan vervolgen we het intensieve communicatietraject en voeren we controles uit op de kwaliteit van het Plastic+ dat word aangeboden via de containers. We gebruiken hiervoor de kennis die is opgedaan bij nulmetingen in de hele gemeente en voeren op basis hiervan meer gebiedsgerichte acties uit.
- We starten een pilot met containertuintjes om bijplaatsing van afval bij de ondergrondse containers tegen te gaan. We monitoren voorafgaand aan de pilot de bijplaatsing op de vooraf geselecteerde locaties zodat we het effect van de containertuintjes kunnen bepalen. Voor het onderhoud van de containertuintjes zoeken we omwonenden of instellingen die zich hiervoor willen inzetten.
- We onderzoeken samen met Dar de mogelijkheden om de wekelijkse inzameling van gft-afval in de zomermaanden te continueren. Door personele onderbezetting bij Dar staat voortzetting hiervan onder druk.

Werken met de Omgevingswet

- Om te kunnen werken met de nieuwe instrumenten onder de Omgevingswet moeten we digitaal zijn aangesloten op het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO), moeten we kennis en vaardigheden hebben van de instrumenten en onze processen goed hebben ingericht. In 2024 werken we hieraan door.
- Om een initiatief te faciliteren kan een wijziging van een (buitenplanse)omgevingsplanactiviteit (B)OPA) worden uitgevoerd dan wel een wijziging van het omgevingsplan.

Wat mag het kosten?

Omgeving Incl.reserves *(bedragen x € 1.000,-; + = voordeel, - =nadeel)*	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten						
Verkeersmaatregelen	130					
Werken voor derden aan wegen	47	72	72	72	72	72
Afval	2.079	2.954	3.193	3.113	3.139	3.057
Riolering	2.705	2.773	2.792	2.811	2.830	2.849
Bedrijven,handhaving/externe veiligheid	375	376	376	376	376	376
Maatregelen milieubescherming	123	1	473	478	478	478
Bestemmingsplannen	346	50	100	100	100	100
Woningbouw vernieuwing	2	180				
Monumenten	24					
Wabo	2.224	700	707	714	714	714
Geo-informatie	3					
Diverse gronden	1.038	1.006	435	435	110	110
Vastgoedbeheer	267	327	327	327	327	327
RESERVERINGEN PROGRAMMA 5	1.322	498				
Totaal baten	10.687	8.936	8.474	8.425	8.144	8.081
Lasten						
Beheer en onderhoud wegen	-2.025	-2.212	-1.998	-2.013	-2.020	-3.102
Wegbeheer			-94	-99	-104	-109
Verkeersmaatregelen	-424	-465	-379	-365	-371	-415
Wegbermen en bermsloten	-103	-154	-164	-166	-169	-172
Straatreiniging	-23	-27	-27	-27	-28	-28
Beheer infrastructurele kunstwerken	-50	-49	-62	-63	-64	-66
Openbare verlichting	-338	-580	-505	-505	-505	-506
Gladheidsbestrijding	-93	-138	-148	-151	-155	-177
Werken voor derden aan wegen	-17	-6	-49	-51	-53	-56
Watergangen, afwateringen	-139	-203	-187	-193	-198	-204
Afval	-2.257	-2.529	-2.668	-2.600	-2.625	-2.562
Riolering	-1.957	-2.039	-2.016	-2.023	-2.052	-2.057
Milieubeheer/-beleid	-90	-104	-129	-136	-143	-150
Bedrijven,handhaving/externe veiligheid	-571	-695	-804	-750	-751	-753
Maatregelen milieubescherming	-224	-169	-713	-718	-720	-721
Bestemmingsplannen	-597	-892	-419	-432	-445	-459
Woningbouw vernieuwing	-134	-148	-85	-85	-85	-85

Monumenten	-111	-141	-139	-138	-138	-138
Wabo	-1.519	-1.413	-1.713	-1.525	-1.527	-1.530
Geo-informatie	-219	-256	-197	-202	-211	-220
Diverse gronden	-628	-635	-621	-632	-318	-330
Vastgoedbeheer	-292	-310	-371	-375	-379	-384
RESERVERINGEN PROGRAMMA 5	-595	-103	-103	-105	-106	-106
Totaal lasten	-12.406	-13.267	-13.591	-13.353	-13.168	-14.328
Saldo	**-1.719**	**-4.330**	**-5.117**	**-4.928**	**-5.024**	**-6.247**

Beleidskaders

Ruimtelijke ontwikkelingen

- Omgevingsvisie Beuningen (vastgesteld 2021)
- Woonvisie Duurzaam, zorgzaam en vitaal wonen, 2018 - 2023
- Landelijk programma VANG (Van Afval Naar Grondstof)
- Bestuursakkoord 'verbeteren afvalpreventie en scheiding huishoudelijk afval' 2016
- Energievisie Beuningen
- Uitvoeringsprogramma Energiek Beuningen
- Milieubeleidsplan 2016 - 2020
- Beleidsplan water en riolering 2023 - 2027
- Gemeentelijk Riool en Waterplan 2018 - 2022
- Wegenbeleidsplan 2017-2022 (2027)
- Beleid openbare verlichting 'Beuningen Buitengewoon verlicht'
- Nota grondbeleid 2018 - 2022
- Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP) 2011
- Groen beleid (vastgesteld 2022)

Indicatoren

Verplichte indicatoren	Beuningen	Nederland
Omvang huishoudelijk restafval - in kg per inwoner	47,0	169,0
Hernieuwbare elektriciteit - %	106,3	33,2
Nieuw gebouwde woningen - aantal per 1.000 woningen	3,2	9,3
Demografische druk - %	72,6	70,3
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens - €	883,0	830,0
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens - €	893,0	942,0

Verbonden partijen

- Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN)
- Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)

Voor meer informatie verwijzen wij u naar de paragraaf "Verbonden partijen".

6. Openbare orde en veiligheid

Programma inhoud

Het programma omvat het integrale veiligheidsbeleid waarin de gemeente een regierol vervult ten opzichte van politie, justitie, ketenpartners en inwoners. Samen met deze en andere partners op het gebied van veiligheid geven wij aan het integrale veiligheidsbeleid uitvoering. Hierbij gaat het zowel om de sociale veiligheid (bv. jeugdoverlast, huiselijk geweld, personen met onbegrepen gedrag etc.) als ook de fysieke veiligheid (rampenbestrijding en crisisbeheersing, verkeersveiligheid etc.). We spelen actief in op nieuwe trends en ontwikkelingen in het veiligheidsdomein. Daarnaast scharen we ook de Gemeentelijke Opvang Oekraïne onder dit programma.

Ambities en ontwikkelingen

Beuningen wil een veilige gemeente zijn. Dat is niet altijd haalbaar. Ook in Beuningen is er sprake van ondermijning, overlast in wijken en criminaliteit zoals inbraken en vandalisme. Daarnaast is er een toename van inwoners met onbegrepen gedrag. Om de veiligheid te verbeteren, werken we samen met inwoners en ondernemers aan preventie en veiligheid. Een goede samenwerking en afstemming met andere afdelingen en externe partners zoals politie, brandweer en de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is een vereiste om onze taken zo goed mogelijk te kunnen uitvoeren en de veiligheid en leefbaarheid van de inwoners op een zo hoog mogelijk niveau te brengen en te houden.

(bedragen x € 1.000,- ; + = voordeel, - =nadeel)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten	1.172	36	37	37
Lasten	-3.470	-2.363	-2.394	-2.456
Saldo programma excl reserves	**-2.298**	**-2.327**	**-2.357**	**-2.419**
Mutaties reserves				
Dotaties				
Onttrekkingen				
Saldo programma incl reserves	**-2.298**	**-2.327**	**-2.357**	**-2.419**

Doelen en financiën

Wat willen we bereiken?

Algemene Openbare Orde en Veiligheid
Het Integraal Veiligheidsplan Tweestromenland 2023-2026 is vastgesteld. Hierin staan prioriteiten en strategische thema's op het gebied van veiligheid voor deze gemeenten. De belangrijkste prioriteiten blijven ondermijning en zorg en veiligheid. Daarvan afgeleid is een Lokaal Beleidsplan Veiligheid Beuningen 2023-2026 door de raad vastgesteld.

Ondermijning
Ondermijning is een breed begrip waar zeer veel vormen van criminaliteit onder kunnen vallen. In het algemeen gaat het om niet-zichtbare criminaliteit waarbij er een (bedoeld of onbedoelde) samenwerking is tussen de onder- en bovenwereld. Drugscriminaliteit, mensenhandel, criminele motorclubs en zorgfraude ondermijnen het lokale gezag en verslechteren (het gevoel van) veiligheid en leefbaarheid. Ondermijning is dan ook een risico voor het lokale bestuur en de samenleving. Dit willen we aanpakken door:

- Bestuurlijke en organisatorische verankering van de aanpak: commitment om capaciteit, kennis en kunde en acties voor de komende jaren aan te houden.
- Opzetten informatie gestuurd werken
- Samenwerking met lokale en bovenlokale veiligheidspartners
- Samenwerking met maatschappelijke partners - bewoners en ondernemers, stimuleren/ondersteunen van bewustwording en weerbaarheid.

In de afgelopen jaren zijn wij al bezig geweest met de aanpak van ondermijning in aandachtsgebieden, vooral met integrale interventies op industrieterreinen en recreatiepark de Groene Heuvels. We hebben goede resultaten behaald, maar permanente controles en interventies blijven nodig. Daarnaast is in 2022 een integraal project buitengebied gestart dat het de inwoners van het buitengebied weerbaarder maakt om zo criminele activiteiten te weren. Dit project loopt door in 2024.

Gelet op de actuele ontwikkelingen blijft de komende jaren aandacht nodig voor het bestrijden van drugshandel en andere vormen van georganiseerde criminaliteit met een hoog maatschappelijk invloed. Daarbij is het nodig waakzaam te zijn voor misbruik van onze gemeentelijke producten en diensten. We moeten voorkomen dat georganiseerde misdaad de bovenwereld weet te vinden en dat wij via vergunningen, subsidies en grond- en vastgoedtransacties misstanden faciliteren zoals arbeidsuitbuiting (onderbetaalde buitenlandse werknemers), seksuele uitbuiting (gedwongen prostitutie), zorgfraude en/of criminele uitbuiting (mensen die bedreigd of afgeperst worden om criminele diensten te verlenen, zoals het faciliteren van hennepteelt en het meewerken aan witwasconstructies of gedwongen vastgoedtransacties).

Zorg en veiligheid
Het thema zorg en veiligheid is een veelomvattend thema, waar verschillende maatschappelijke onderwerpen onder vallen. Al deze onderwerpen hebben met elkaar gemeen dat ze niet alleen vanuit een veiligheidsdomein en strafrecht opgelost kunnen

worden. Denk aan kwetsbare personen met verward gedrag, huiselijk geweld, ernstige woonoverlast, zorgmijders, uitbuiting van kwetsbare mensen, etc. Het gaat om ingewikkelde en ernstige problemen, waar veel verschillende zorg- en veiligheidspartners bij betrokken zijn. Vanuit de gemeente is het Sociaal Domein nauw betrokken bij casuïstiek waarin ook geregeld openbare orde en veiligheidsproblematiek aan de orde is. Goede en vroegtijdige afstemming met medewerkers veiligheid, politie en OM is in veel gevallen nodig. In het afgelopen jaar is de afstemming tussen deze twee terreinen goed doorontwikkeld. Dat geldt voor zowel de interne gemeentelijke organisatie als voor netwerkpartners. Net zoals in het veiligheidsplan Tweestromenland ligt de prioriteit in Beuningen op de preventie en aanpak van kwetsbare en verwarde personen.

Fysieke veiligheid
In samenwerking met de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) bereiden wij ons voor op risico's, rampen en crises. De taken van de VRGZ zijn brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing (fysieke veiligheid). Speerpunten van de VRGZ zijn uitgewerkt bij paragraaf 'Verbonden Partijen'. Het is van belang om regionaal de onderlinge samenwerking te verstevigen en de afstemming met andere gemeenten te behouden. Daarnaast is in 2022 het project bij de VRGZ gestart om Bevolkingszorg toekomstbestendig te maken. De gemeente Beuningen heeft daar aan meegewerkt. Dit project is in 2023 afgerond en in 2024 is de start om het project te implementeren. Het doel is om regionaal een robuust Bevolkingszorg ingericht te hebben.

Handhaving Algemene Plaatselijke Verordening (APV)
Handhaving van de APV gaat gepaard met preventie en repressie. Preventie waar kan en repressie wanneer nodig. Het doel is om hierin een goede balans te vinden, waarbij maatwerk wordt geleverd zodat er een veilige woon- en leefomgeving wordt gecreëerd.

Gemeentelijk Opvang Oekraïners (GOO)
De gemeente Beuningen biedt 230 opvangplekken aan Oekraïense vluchtelingen op terrein de Asdonck. Samen met locatiecoördinatoren, leveranciers en maatschappelijke organisaties werken we aan een veilige woon- en leefomgeving voor de bewoners. Daarbij zetten we in op zelfredzaamheid en het versterken van de maatschappelijke participatie van de vluchtelingen enerzijds en draagvlak in de samenleving anderzijds.

Wat gaan we daarvoor doen?
Ondermijning
- Inzicht krijgen in de ondermijningsverschijnselen in de gemeente.
- Bewustwording op ambtelijk, bestuurlijk en politiek niveau.
- Aanpak vanuit het Ondermijningsteam Tweestromenland. Preventieve controles en handhaving ingezet en voorbereid met de diverse samenwerkingspartners zoals politie, belastingdienst, RIEC, OM).
- Vergroten van maatschappelijke bewustwording. Denk aan het verhogen van de meldingsbereidheid van inwoners en sectorgerichte aanpak.
- Versterken BIBOB-beleid en toetsen.
- Deelname aan projecten zoals Veilig Buitengebied en programma Weerbaarheid.

- Zorgen voor een sterke informatiepositie en juridische kennis in onze gemeente en regio.

Zorg en Veiligheid
Prioriteit1: Verwarde / kwetsbare personen in relatie tot veiligheid en openbare orde
- Zoeken naar een oplossing in de mix van het gedwongen kader (bv Wet verplichte ggz, Wet zorg en dwang), bestuursrecht (bv bestemmingsplan, milieuwetgeving, Wet woonoverlast), strafrecht en civielrecht.
- Start wijk ggz (vanuit sociaal domein)
- Inzetten op bekend maken van handelingsperspectief van familie en omwonenden die zich zorgen maken of signalen hebben.
- Creëren oplossingen voor het wonen van de groep kwetsbare inwoners.

Prioriteit 2: Jeugd
- In 2023 zijn er weinig excessen met jeugdgroepen geweest. De diverse partijen weten elkaar bij beginnende zorgen en overlast goed te vinden via het jeugdgroepenoverleg.
- Weerbaar maken van jeugd en jeugd die richting het criminele circuit gaat al vroeg in beeld te hebben. Aftrap van het thema dmv de bijeenkomst 'Zicht' voor medewerkers van diverse organisaties. Een regionale werkgroep gaat daaropvolgend met een regionale aanpak Voorkomen van Criminaliteit aan de slag.

Natuurlijk is er ook veel aandacht voor de overige thema's binnen het werkgebied Zorg en Veiligheid. Deze vindt u terug in het lokale beleidsplan Veiligheid Beuningen 2023 2026.

Fysieke veiligheid
- Implementeren Toekomstbestendige Bevolkingszorg aan de hand van het implementatieplan.
- Deelname aan regionale werkgroepen: planvorming, Adviesraad Adviseurs Crisisbeheersing, oefeningen.
- Leveren en trainen personeel om crisisrollen in de regio in te vullen.
- Lokale planvorming updaten.
- Oefeningen voorbereiden, uitvoeren en volgen.
- Stimuleren zelfredzaamheid bij inwoners door voorlichting en preventie (in samenwerking met regio-gemeenten en VRGZ)

Handhaving Algemene Plaatselijke Verordening
- Inzetten op informatiedeling en gedeelde verantwoordelijkheid inwoners.
- Verstevigen van de interne samenwerking en verbinding van de teams.
- Leveren van maatwerk.
- Het herzien van de bestaande prioritering.

Gemeentelijke Opvang Oekraïners
- Zorg dragen voor een rustige leefomgeving en voortijdig signaleren van individuele problematiek door inzet locatiecoördinatoren in samenwerking met sociaal team en andere maatschappelijke partners.

- Verstrekken leefgeld voor mensen zonder eigen inkomsten (ook aan vluchtelingen in de particuliere opvang).
- Stimuleren van zelfredzaamheid bewoners door voorlichting, ondersteuning en taalonderwijs.
- Werken aan participatie en maatschappelijk draagvlak.
- Fysiek onderhoud van chalets en terrein en continuering van levering diensten.

Wat mag het kosten?

Openbare orde en veiligheid Incl.reserve *(bedragen x € 1.000,-; + = voordeel, - =nadeel)*	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten						
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	3	3	3	3	3	3
Rampenbestrijding	9.899	3.182	1.138			
Regulering APV/Bijz.wetten	52	31	32	33	34	34
Veiligheidsbevorderende maatregelen	129					
Totaal baten	10.083	3.215	1.172	36	37	37
Lasten						
Brandbeheersing/preparatie	-14	-21	-21	-21	-21	-21
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	-1.511	-1.650	-1.735	-1.742	-1.750	-1.787
Rampenbestrijding	-6.655	-1.138	-1.138			
Regulering APV/Bijz.wetten	-102	-179	-383	-400	-418	-437
Veiligheidsbevorderende maatregelen	-341	-297	-194	-199	-205	-211
Totaal lasten	-8.622	-3.285	-3.470	-2.363	-2.394	-2.456
Saldo	**1.461**	**-69**	**-2.298**	**-2.327**	**-2.357**	**-2.419**

Beleidskaders

Openbare orde en veiligheid

In het Integraal Veiligheidsplan Tweestromenland 2023 - 2026 staan de prioriteiten en strategische thema's op het gebied van openbare orde en veiligheid voor onze gemeente.

Convenanten

- Convenant regieteams Zorg en Veiligheid
- Convenant Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)-convenant
- APV gerelateerde beleidsdocumenten en uitvoeringsrichtlijnen, waaronder toezicht en handhaving

Crisisbeheersing en brandweer

In het Regionaal Beleidsplan 2024 - 2027 geeft de VRGZ richting aan de multidisciplinaire ambities voor de komende periode. Deze is in ontwikkeling.

Indicatoren

Verplichte indicatoren	Beuningen	Nederland
Verwijzingen Halt - aantal jongeren van 12 - 18 jaar per 1,000 jongeren	3,0	8,0
Winkeldiefstallen - aantal per 1.000 inwoners (voorlopig)	0,8	2,3
Gewelds- en seksuele misdrijven - aantal per 1.000 inwoners	1,5	4,6
Diefstallen uit woningen - aantal per 1.000 inwoners	1,1	1,4
Vernielingen en misdrijven in de openbare ruimte - aantal per 1.000 inwoners	3,0	6,0

Verbonden partijen

- Veiligheidsregio *Gelderland-Zuid (VRGZ)*
-

Voor meer informatie verwijzen wij u naar de paragraaf "Verbonden partijen".

7. Bestuur en algemene ondersteuning

Programma inhoud

Het Beuningse bestuur (bestaande uit raad commissies/college van B en W) en de ambtelijke organisatie maken onderdeel uit van het programma Bestuur en algemene ondersteuning. Ook het financiële beleid maakt onderdeel uit van dit programma. De gemeentelijke inkomsten zoals de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de gemeentelijke belastingen zijn verwerkt in dit programma.

In dit programma staan ook de personele en materiële overhead, zoals automatisering, gemeentehuis en de gemeentewerf, diverse stelposten, stortingen aan en onttrekkingen uit de reserves en de post onvoorzien voor onverwachte noodzakelijke (kleine) uitgaven.

Ambities en ontwikkelingen

Bestuur

De gemeenteraad van Beuningen blijft ook in de raadsperiode 2022-2026 werken aan het versterken van de drie belangrijke taken die de gemeenteraad heeft; de volksvertegenwoordigende, de kaderstellende en de controlerende rol.

Het gemeentebestuur sluit aan op wat er in de omgeving is en gebeurt, in verbinding met inwoners, met de leefomgeving en met het bedrijfsleven.
We werken met verbinding en vertrouwen als belangrijkste principes voor ons denken en vooral ook ons doen. Onze kernwaarden zijn: Verbinding, betrokkenheid en een mooi plekje. We blijven ons inzetten om de zichtbaarheid en toegankelijkheid van het gemeentebestuur te vergroten. We investeren in zorgvuldige en tijdige communicatie over onze activiteiten. Onze blik ligt buiten het gemeentehuis en we zijn dichtbij onze inwoners, bedrijven en andere partners. We staan we voor integer bestuur, respectvolle bejegening en een inclusieve benadering. We investeren in ontmoetingen.

Algemene uitkering

Gemeenten beschikken over verschillende inkomstenbronnen om de uitgaven voor hun taken te financieren. Eén van de belangrijkste inkomstenbronnen voor gemeente Beuningen is de algemene uitkering uit het Gemeentefonds.
De huidige stand van de uitkering uit het gemeentefonds is berekend op basis van de laatst bekende gegevens en dat is de meicirculaire 2023. De meicirculaire is gebaseerd op de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk. Deze circulaire informeert de gemeente over de omvang en verdeling van de algemene-, de integratie- en de decentralisatie-uitkeringen uit het gemeentefonds voor de jaren 2023 en verder.

<u>Meicirculaire 2023</u>

Meerjarig, 2024 en verder, is het effect van de circulaire positief voor het begrotingsresultaat van de gemeente Beuningen.
Hieronder ziet u de jaarlijkse stijging van de Algemene Uitkering (AU) vanaf 2023 ten opzichte van de laatste doorrekening (decembercirculaire 2022).

Gemeentefonds						
(in € +=voordeel/-=nadeel)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Volgens decembercirculaire 2022 (excl. stelposten)	44.952.000	45.494.000	47.424.000	46.285.000	46.070.000	
Volgens meicirculaire 20223 (excl. stelposten)	46.115.000	47.824.000	49.471.000	46.759.000	47.551.000	48.284.000*
Verschil (toename)	1.163.000	2.330.000	2.047.000	474.000	1.481.000	

* 2028, start nieuw begrotingsjaar

Het overzicht laat een jaarlijkse toename zien van de algemene uitkering. In 2026 ziet u dat de toename een stuk verminderd ten opzichte van voorgaande jaren. Dit wordt ook wel de 'ravijnperiode' genoemd. Het kabinet heeft in het Regeerakkoord het accres van het gemeentefonds vanaf 2026 fors verlaagd ten opzichte van de jaren ervoor, met als reden dat er vanaf 2027 over te willen stappen naar een andere financieringssystematiek voor de gemeenten.
De landelijke inschatting is dat het rijksbudget voor de gemeenten tot en met 2025 toereikend is. Cruciaal worden de laatste twee jaar van de meerjarenbegroting: 2026 en 2027.

De raming van de daling van rijksinkomsten in 2026 (€ 46.759.000) ten opzichte van 2025 (49.471.000) is voor Beuningen € 2.7 miljoen. Dit betekent ruim € 100 per inwoner dat we in 2026 minder gaan ontvangen ten opzichte van 2025.
In deze raming van de daling zit ook het negatieve effect van de nieuwe verdeling per 2023 verdisconteerd. Van het herverdeeleffect wordt gemeente Beuningen gedeeltelijk gecompenseerd door een suppletie-uitkering nieuwe verdeling. Echter ongeveer € 600.000 structureel moet door de gemeente Beuningen zelf gedragen worden.

<u>Nieuwe Financieringssystematiek</u>
In het coalitieakkoord is besloten om voor de wijziging in het financieringssystematiek, het accres vanaf 2027 niet langer te koppelen aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven (samen trap op en samen trap af). Voor 2027 en verder is het accres gesplitst in een vaststaand volumedeel en een loon- en prijsdeel dat per circulaire wordt geactualiseerd op basis van de laatste inzichten van het CPB over de loon- en prijsontwikkeling. Het kabinet heeft besloten dat het gemeentefonds vanaf 2027 geïndexeerd worden op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp).
Door de invoering van de nieuwe financieringssystematiek heeft het kabinet besloten aanvullend 1 miljard voor gemeente beschikbaar te stellen vanaf 2026. Dit betekent voor Beuningen ongeveer € 1.100.000. Deze bedragen voor 2026 en verder zijn verwerkt in bovenstaande tabel.

<u>Jeugdzorg</u>
In juni 2023 is Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld. Deze agenda heeft als doel knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken. Een ander doel is het jeugdzorgstelstel financieel houdbaar te maken voor de toekomst. Dit is nodig om ook voor de toekomst te kunnen blijven borgen dat de meest kwetsbare jongeren de zorg kunnen blijven krijgen die nodig is.

Gemeenten (VNG) en het Rijk hebben hiertoe afspraken gemaakt over het financiële kader tot 2028.
Er blijven zorgen, voornamelijk over de zeer forse bezuinigingen die worden ingeboekt. Voor de jaren 2025 en 2026 gaat het om een besparing van 500 miljoen en vanaf 2027 structureel om 511 miljoen.
In de meicirculaire 2023 zijn voor 2024 (€ 1.654.000) en 2025 (€1.053.000) de middelen Jeugdzorg beschikbaar gesteld.
Voor de jaren 2026 en verder zijn de middelen nog gereserveerd. Nu door vaststelling van de agenda worden de gereserveerde middelen waarschijnlijk bij de septembercirculaire 2023 toegevoegd aan de algemene uitkering. Voor de jaren 2026 en verder moet er rekening gehouden worden met de voorgenomen besparingen van het rijk.

Stelposten

Gemeentefonds						
(in € +=voordeel/-=nadeel)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Volgens meicirculaire 2023 (excl. stelpost)	46.115.000	47.824.000	49.471.000	46.759.000	47.551.000	48.284.000
Stelpost Financieringssystematiek deel BCF					-87.000	
Stelpost extra rijksmiddelen Jeugdzorg vanaf 2026				450.000	276.000	276.000
Totaal	**46.115.000**	**47.824.000**	**49.471.000**	**47.209.000**	**47.740.000**	**48.560.000**

Stelpost financieringssystematiek deel BCF
Bij de septembercirculaire 2023, wordt van het structurele bedrag van 1 miljard nog een deel in het BTW-compensatiefonds (BCF) gestort. De schatting is dat hierdoor per saldo via de algemene uitkering € 924 miljoen beschikbaar blijft en € 76 miljoen aan het BTW-compensatiefonds wordt toegevoegd. De 1 miljard (€ 1.130.000) is reeds toegevoegd aan de algemene uitkering. De kans is dus groot dat de 76 miljoen weer wordt onttrokken. Dit betekent voor gemeente Beuningen € 87.000. Vandaar dat deze als negatieve stelpost is opgenomen.

Stelpost extra rijksmiddelen Jeugdzorg vanaf 2026
De rijksbijdrage jeugdzorg voor 2024 en 2025 zijn toegevoegd aan de algemene uitkering. Voor 2026 wordt een stelpost van 100% opgenomen. Voor 2027 en 2028 hanteren we voorlopig nog een stelpost van 75% van het gemeentelijk aandeel.

Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten	53.535	53.623	51.209	51.740
Lasten	-18.653	-19.542	-16.717	-15.232
Saldo programma excl reserves	**34.882**	**34.081**	**34.492**	**36.508**
Mutaties reserves				
Dotaties				
Onttrekkingen				
Saldo programma incl reserves	**34.882**	**34.081**	**34.492**	**36.508**

Doelen en financiën

Wat willen we bereiken?

De ontwikkelingen op het vlak van digitalisering gaan snel en zijn van grote invloed op de dienstverlening van onze gemeente. Informatiebeveiliging en Privacy spelen blijvend een belangrijke rol. Onze inwoners en ondernemers verwachten dat we snel en digitaal ondersteunen waar mogelijk. Tegelijkertijd helpen we hen die de digitale transformatie lastig vinden. Via de bibliotheek en bij stichting Perspectief is persoonlijke hulp beschikbaar. Daarnaast wijzen we inwoners op de ondersteuning die ook vanuit onze eigen organisatie mogelijk is. Dit is ook één van de uitgangspunten bij het herinrichten van het gemeentehuis. De digitale transformatie zorgt ervoor dat we anders kijken naar de manier waarop onze processen en de informatievoorziening binnen onze gemeente georganiseerd zijn. Om onze dienstverlening goed in te richten is het nodig dat we onze informatievoorziening op orde hebben en verder ontwikkelen. Dit heeft geleid tot het Digitaal Ontwikkel Programma 2021-2024 (DOP).

Op landelijk niveau zijn de ontwikkelingen rond dienstverlening en informatievoorziening gebundeld in het actieprogramma NL DIGIbeter met vijf actielijnen:

1. We zorgen dat iedereen kan meedoen in de digitale wereld
2. We werken aan vernieuwing
3. We geven je regie over jouw eigen gegevens
4. We zorgen voor veilig en verstandig datagebruik
5. We ontwikkelen een veilige digitale identiteit

Diverse wetten, zoals de Wet Digitale Overheid, de Wet Open Overheid, de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer, maar ook de Single Digital Gateway en het Digitaal Stelsel Omgevingswet ondersteunen het realiseren van de beoogde doelstellingen. Wetten, die deels van kracht zijn en deels de komende jaren van kracht worden.

In het Digitaal Ontwikkel Programma kijken we niet alleen naar informatievoorziening en dienstverlening maar ook naar informatiebeveiliging en privacy. Een onderwerp dat om extra aandacht vraagt, zeker ook gezien de aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek Informatiebeveiliging en Privacybescherming. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt er uitvoerig op onderdelen ingegaan.

Herinrichting raadzaal
Omdat de inrichting van de raadzaal en de aanwezige audiovisuele voorzieningen niet meer up-tot-date zijn, moeten we hier een upgrade aan geven. De nieuw ingerichte raadzaal en de aangrenzende ruimten moeten ook voor de toekomst multifunctioneel inzetbaar zijn. Dit betekent dat de ruimte over goede audiovisuele voorzieningen beschikt. Ook is het dan mogelijk om hybride te vergaderen.

Participatiebeleid
In 2023 is de visienota 'Ruimte om mee te doen' verder geconcretiseerd. De kaders en werkwijze die met alle betrokkenen samen zijn opgesteld, vormen een helder en eenduidig houvast voor inwoners, raad, college en organisatie. Een zorgvuldig en transparant proces staat centraal. Of het nu gaat om inwonersinitiatieven, overheidsinitiatieven of inwonersparticipatie.

Gemeentehuis van de toekomst
De noodzaak om een (ver)nieuw(d) gemeentehuis te ontwikkelen is, vanuit goed werkgeverschap, groot. Het huidige gemeentehuis is erg gedateerd en is arbo-technisch sterk achterhaald. Daarom wordt er in 2024 een onderzoek gedaan om naar de toekomst van het gemeentehuis te kijken. Een gemeentehuis dat ook past bij de ontwikkelingen in de samenleving, de dienstverlening die onze inwoners van de gemeente mogen verwachten en het hybride werken (concept Huis van de gemeente).
Streven is te komen tot een modern kantoor dat tevens voldoet aan de hedendaagse (arbo-technisch) wensen en eisen. Daarnaast streven we naar een energieneutraal gebouw in 2030.

Wat gaan we daarvoor doen?

Herinrichting raadzaal
Er is een programma van eisen opgesteld om tot een toekomstbestendige inrichting te komen. We hebben een voorstel voor herinrichting. Er is een voorontwerp van hoe de raadzaal eruit komt te zien. Eind september 2023 wordt het ontwerp toegelicht aan de werkgroep.
De uitvoering van dit project is gepland 2024.

Participatiebeleid
In 2024 worden dit beleid en de werkwijze extern en intern gecommuniceerd en geïmplementeerd in de werkprocessen. Er komt één aanspreekpunt voor inwonersinitiatieven en inwonersparticipatie en we richten een participatieplatform in.

Gemeentehuis van de toekomst
Er wordt onderzoek gedaan naar de noodzakelijke en gewenste behoefte zodat een verantwoorde keuze gemaakt kan worden.

Wat voor een gemeentehuis moet dat worden? Wat is onze ambitie? Waar moet het gebouw aan voldoen? Willen we andere partijen gebruik laten maken? Etc. Maar ook wat gaat het kosten. Op basis van het onderzoeksresultaat kan een keuze gemaakt worden.

Wat mag het kosten?

Bestuur algemene ondersteuning Incl.res. *(bedragen x € 1.000,-; + = voordeel, - =nadeel)*	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten						
Raad en commissies						
Burgemeester en wethouders	228		57			
Directie (+ algemeen)	462	554	554	462	462	462
Overhead (P&O)	1	1	1	1	1	1
Overhead (gemeentehuis)	6	6	6	6	6	6
Overhead (gemeentewerf)	15	15	15	15	15	15
Leges burgerzaken	424	448	466	484	503	503
Salarissen (ambtelijke org.)	241	84	20			
Algemene Uitkering	45.260	45.397	47.824	49.471	47.209	47.740
Bijzondere baten en lasten	1.274	191	191	191	20	20
Lokale heffing/invordering	24	25	25	25	25	25
Belastingen	2.969	4.431	4.376	2.968	2.968	2.968
RESERVERINGEN PROGRAMMA 7	257	273				
Totaal baten	51.160	51.425	53.535	53.623	51.209	51.740
Lasten						
Raad en commissies	-350	-357	-359	-376	-394	-413
Burgemeester en wethouders	-1.079	-1.020	-997	-970	-1.001	-1.034
Directie (+ algemeen)	399	567	396	416	437	459
Overhead (financiën)	-93	-91	-91	-91	-91	-91
Overhead (P&O)	-761	-957	-947	-935	-915	-915
Overhead (O.R.)	-208	-260	-227	-247	-260	-305
Overhead (overig)	-13	-8	-8	-8	-8	-8
Overhead (automatisering)	-2.185	-2.799	-2.635	-2.387	-2.410	-2.418
Overhead (gemeentehuis)	-494	-693	-697	-725	-1.001	-937
Overhead (gemeentewerf)	-163	-271	-401	-409	-419	-431
Overhead (representatie)	-57	-57	-38	-38	-38	-38
Overhead (voorlichting)	-281	-363	-128	-128	-128	-128
Overhead (rechtsdingen/jurid. bijstand)	-201	-198	-103	-103	-103	-103
Burgerzaken	-658	-823	-464	-487	-511	-536
Verkiezingen	-132	-101	-88	-89	-90	-91
Huisnummering	-4	-6	-1	-1	-1	-1
Leges burgerzaken	-126	-156	-163	-170	-178	-178
Bestuurlijke samenwerking	-311	-372	-392	-392	-392	-392

Griffie / rekenkamer	-341	-327	-390	-364	-379	-394
Salarissen (ambtelijke org.)	-4.756	-5.725	-6.037	-6.201	-6.464	-6.710
Bijzondere baten en lasten	37					
Onvoorzien		-75	-75	-75	-75	-75
Lokale heffing/invordering	-520	-742	-764	-534	-534	-534
Vennootschapsbelasting	20					
Resultaat v/d rekening baten en lasten	-9.331	681	-27	-2.164	2.334	3.032
Kapitaallasten	-158	-5	358	-97	-1.128	-25
Belastingen	-2.969	-4.431	-4.376	-2.968	-2.968	-2.968
Totaal lasten	-24.733	-18.587	-18.653	-19.542	-16.717	-15.232
Saldo	**26.427**	**32.838**	**34.882**	**34.081**	**34.492**	**36.508**

Beleidskaders

Algemene uitkering
- diverse circulaires

Indicatoren

Verplichte indicatoren	Beuningen	Nederland
Formatie - aantal fte per 1.000 inwoners	5,97	n.v.t.
Bezetting - fte per 1.000 inwoners	4,80	n.v.t.
Apparaatskosten - kosten per inwoner in €	914,00	n.v.t.
Externe inhuur - kosten inhuur als % van totale loonsom + totale kosten inhuur	5%	n.v.t.
Overhead - % van totale lasten (excl toevoegingen aan reserves)	16%	n.v.t.
Functiemenging - verhouding tussen banen en woningen	44,6%	53,80
Vestiging (van bedrijven) - aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	151,40	174,10

Verbonden partijen

- Munitax
- Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Voor meer informatie verwijzen wij u naar de paragraaf "Verbonden partijen".

8. Onroerende zaakbelasting

Programma inhoud

Als gemeente brengen we bij inwoners onroerende zaakbelasting (ozb) in rekening. De ozb is onderverdeeld naar eigenaarsbelasting (over woningen en niet-woningen) en gebruikersbelasting (over niet-woningen). De taxatie voor belastingjaar 2024 vindt plaats op basis van de BAG-oppervlakte van een pand. De inkomsten gelden als algemene dekking voor de begroting.

Ambities en ontwikkelingen

We verhogen de ozb met 9% in 2024.

(bedragen x € 1.000,- ; + = voordeel, - =nadeel)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten	8.685	8.946	9.214	9.490
Lasten	0	0	0	0
Saldo programma excl reserves	**8.685**	**8.946**	**9.214**	**9.490**
Mutaties reserves				
Dotaties				
Onttrekkingen				
Saldo programma incl reserves	**8.685**	**8.946**	**9.214**	**9.490**

Doelen en financiën

Wat willen we bereiken?
We willen de ozb-tarieven afstemmen op ons ambitieniveau.

Wat gaan we daarvoor doen?
We indexeren de opbrengst voor 2024 met 9%. Munitax voert jaarlijks de herwaardering uit van de Wet WOZ. De tarieven worden gecorrigeerd voor deze herwaardering.

Wat mag het kosten?

Onroerende zaakbelasting Incl.reserves *(bedragen x € 1.000,-; + = voordeel, - =nadeel)*	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten						
OZB-gebruikers	1.251	1.309	1.390	1.431	1.474	1.519
OZB-eigenaren	6.403	6.720	7.295	7.514	7.740	7.972
Totaal baten	7.654	8.029	8.685	8.946	9.214	9.490
Lasten						
Totaal lasten						
Saldo	**7.654**	**8.029**	**8.685**	**8.946**	**9.214**	**9.490**

Beleidskaders
Verordening onroerendezaakbelastingen 2024.

Indicatoren

Verplichte indicatoren	Beuningen	Nederland
Gemiddelde WOZ-waarde - in €	377.000	369.000

Verbonden partijen

- Belastingsamenwerking Munitax
-

Voor meer informatie verwijzen wij u naar de paragraaf "Verbonden partijen".

9. Overige eigen middelen

Programma inhoud

Onder dit programma vallen de uitgaven op het gebied van economie, recreatie en toerisme. Ook wordt hier ingegaan op de gebiedsontwikkeling Het Broek. Uitgaven daarvoor vallen grotendeels onder de programma's 4 en 5. Regionale activiteiten en projecten binnen de Groene Metropoolregio vallen onder programma 7.

Naast de onroerende zaakbelasting (zie programma 8) int de gemeente Beuningen ook andere belastingen, waaronder toeristen-, forensen- en hondenbelasting. In het centrum van Beuningen innen we reclamebelasting bij gebruikers van panden. Opbrengsten van deze reclamebelasting keren wij uit aan de stichting Centrum Management Beuningen.

De grondexploitaties, waarvoor de gemeenteraad een grondexploitatiecomplex en een grondexploitatie begroting heeft vastgesteld, vallen ook onder dit programma. Lening(en) aan nutsbedrijven en geldleningen/uitzettingen met een looptijd langer dan 1 jaar zijn ook in dit programma verantwoord.

Ambities en ontwikkelingen

We streven naar een sterke, toekomstbestendige, lokale economie. Bedrijven zorgen voor werkgelegenheid, een goed voorzieningenniveau en voor ondersteuning van verenigingen, evenementen en activiteiten. Voor het centrum van Beuningen geldt ook dat winkel- en horecavoorzieningen bijdragen aan de aantrekkelijkheid van het gebied om te verblijven en te ontmoeten.

Onze kernambitie op het gebied van recreatie en toerisme is: “de ontwikkeling van een vitale recreatief-toeristische sector, met behoud van landschappelijke en cultuurhistorische waarden, versterking van de economische kwaliteit en werkgelegenheid, én passend bij het karakter van Beuningen als woongemeente” (verwoord in de Visie Toerisme en Recreatie, vastgesteld door de raad in 2021).

Kortom, de ontwikkeling van de lokale economie, het toerisme en de recreatie moeten bijdragen aan het welzijn en welbevinden van de inwoners.

(bedragen x € 1.000,- ; + = voordeel, - =nadeel)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten	3.788	3.760	3.027	3.011
Lasten	-4.230	-3.925	-3.001	-3.245
Saldo programma excl reserves	**-442**	**-165**	**25**	**-234**
Mutaties reserves				
Dotaties	566	566		
Onttrekkingen				
Saldo programma incl reserves	**-1.008**	**-731**	**25**	**-234**

Doelen en financiën

Wat willen we bereiken?

Wij zetten in op:

- Passende werkgelegenheid voor alle groepen in de beroepsbevolking;
- Voldoende ruimte voor bedrijven op toekomstbestendige bedrijventerreinen.
- Een goed voorzieningenniveau in alle kernen. Het centrum van Beuningen als aantrekkelijke plek om te ontmoeten en te verblijven, de 'huiskamer' voor inwoners en bezoekers.
- Behoud en versterking van toeristisch-recreatieve voorzieningen en (bewegwijzerde) wandel- en fietsroutes, passend bij de aard en schaal van gemeente Beuningen. Voor het gebied Het Broek (waaronder recreatiegebied de Groene Heuvels) zetten we in op verbreding en verdieping van het aanbod intensieve en extensieve dag- en verblijfsrecreatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De arbeidsmarkt werkt op (boven)regionaal niveau. Daarom richt onze inzet ook op dat schaalniveau: met de gemeenten in de Groene Metropoolregio werken we samen aan een toekomstbestendige arbeidsmarkt. De inspanningen zijn vastgelegd in de human capital agenda en -akkoord (opgave productieve regio). De projecten richten zich op 3 speerpunten:
  - leven lang ontwikkelen voor iedereen
  - aantrekken en behouden van talent
  - activeren van onbenut arbeidspotentieel
- Op bedrijventerrein Schoenaker starten we in 2024 met het project voor realisatie van een vrijliggend/aanliggend fietspad langs de Goudwerf. Hiermee worden vrachtverkeer en

autoverkeer gescheiden van het langzame verkeer. Dit komt de verkeersveiligheid ten goede.

- Op bedrijventerrein De Sluis werken we met de bedrijvenvereniging TPN West en gemeente Nijmegen samen in de Green Deal TPN West. De samenwerking richt zich op de speerpunten energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie. We dragen onder andere bij aan het proces om te komen tot een smart energy hub. In zo'n hub staan verschillende energienetwerken met elkaar in verbinding, zodat uitwisseling, conversie en opslag van energie mogelijk is. Vraag en aanbod van energie kan zo efficiënt worden ingezet.
- We stellen een Ontwikkelvisie Bedrijventerrein op. Daarin werken wij plannen uit voor de ontwikkeling van nieuwe bedrijfskavels in de toekomst, en voor het toekomstbestendig houden van de bestaande bedrijventerreinen Schoenaker en De Sluis (als deelgebied van TPN West).
- Het centrummanagement vervult een belangrijke spilfunctie in de versterking van Beuningen-centrum als aantrekkelijke plek om te verblijven en te ontmoeten. Zij organiseert activiteiten en evenementen, verzorgt mede de aankleding van het centrum (hanging baskets, feestverlichting) en doet promotie aan inwoners en bezoekers. Daarnaast bevordert het centrummanagement de samenwerking tussen ondernemers onderling, en met vastgoedpartijen en andere organisaties. Naast de uitkering uit het ondernemersfonds (op basis van door ondernemers opgebrachte reclamebelasting), blijven wij het centrummanagement structureel ondersteunen met een jaarsubsidie.
- Wij hebben een meerjaren-investeringsprogramma 2023-2028 voor de gebiedsontwikkeling Het Broek opgesteld. Met dit programma geven wij aan welke investeringen we gaan doen in het gebied rondom de Groene Heuvels. De investeringen zijn gericht op de speerpunten:
    - versterken groen en biodiversiteit (zie programma 4)
    - verbeteren infrastructuur en belastbaarheid van wegen (programma 5)
    - verbeteren verkeersveiligheid voor (recreatief) fietsverkeer (programma 5)
    - versterking van het recreatieve wandel- en fietsnetwerk (programma 9).

Wat mag het kosten?

Overige eigen middelen Incl.reserves *(bedragen x € 1.000,-; + = voordeel, - =nadeel)*	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten						
Markten en standplaatsen	1	7	7	7	8	8
Overige handel en ambacht	61	45	45	45	45	45
Lening nutsbedrijven	28					
Bouwgrondexploitatie	8.071	222	3.019	2.977	2.229	2.197
Beleggingen	75	81	81	81	81	81
Geldleningen/uitzetting =>1 jaar	35	42	36	31	26	26
Forensenbelasting	53	20	20	21	21	22
Toeristenbelasting	119	220	271	280	289	296
Hondenbelasting	262	265	247	255	262	270
Reclamebelasting	54	56	62	63	65	67
RESERVERINGEN PROGRAMMA 9	325					
Totaal baten	9.085	957	3.788	3.760	3.027	3.011
Lasten						
Markten en standplaatsen	-23	-38	-30	-30	-30	-30
Overige handel en ambacht	-191	-209	-199	-164	-167	-419
Lening nutsbedrijven	-8					
Energiebeheer	-400	-382	-308	-310	-113	-115
Bouwgrondexploitatie	-8.282	-504	-3.671	-3.398	-2.670	-2.659
Beleggingen	-8	-8	-8	-8	-8	-8
Geldleningen/uitzetting =>1 jaar	-32	-32	-14	-14	-14	-14
RESERVERINGEN PROGRAMMA 9	-1.366	-1.366	-566	-566		
Totaal lasten	-10.310	-2.538	-4.796	-4.491	-3.001	-3.245
Saldo	**-1.225**	**-1.581**	**-1.008**	**-731**	**25**	**-234**

Beleidskaders

- Financiële verordening gemeente Beuningen 2017
- Nota reserves en voorzieningen (2016)
- Belastingverordeningen
- Nota Grondbeleid
- Uitvoeringsagenda economie 2021-2023 (actualisatie volgt)
- Visie Recreatie en Toerisme 2021
- Omgevingsprogramma Recreatie en Toerisme buitengebieden 2021

Indicatoren

Verplichte indicatoren	Beuningen	Nederland
n.v.t.		

Verbonden partijen

Niet van toepassing.

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf Lokale heffingen geeft inzicht in:

- het beleid voor de lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen
- een overzicht van de geraamde inkomsten
- de mate van kostendekkendheid van heffingen en leges
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

De raad heeft veel vrijheid bij het vaststellen van belastingtarieven. Bij retributies mogen de geraamde inkomsten echter niet hoger zijn dan de geraamde uitgaven voor de betreffende dienst. Winst maken is niet toegestaan. Bij sommige diensten zoals een uittreksel van de burgerlijke stand of het behandelen van naturalisatieverzoeken gelden landelijke, wettelijke tarieven. In een aantal andere gevallen, zoals bij de afgifte van paspoorten en rijbewijzen, gelden maximumtarieven. Volgens nieuwe richtlijnen van BBV moeten we de overhead in de begroting apart in beeld brengen. Dit betekent dat in de diverse kostenoverzichten de overhead apart staat vermeld.

Beleid

In de vergadering van 19 december 2023 stelt de raad de tarieven vast voor de belastingen en de overige heffingen voor 2024. In deze paragraaf beschrijven we de uitgangspunten per heffing en de ontwikkeling van het tarief naar 2024. Omdat in elke verordening verschillende tarieven en maatstaven van heffing zijn opgenomen verwijzen we voor de hoogte van het tarief naar de verordening zelf.

<u>Onroerende zaakbelasting</u>

Over de onroerende zaken binnen onze gemeente heffen wij directe belastingen. In het geval van niet-woningen is dit een gebruikersheffing en een eigenaarsbelasting. Bij onroerende zaken die als woning dienen heffen wij alleen eigenarenbelasting. De tarieven voor 2024 worden met 9% geïndexeerd. We corrigeren deze stijging voor de ontwikkeling van de WOZ-waarde.

<u>Hondenbelasting</u>

De hondenbelasting is een algemene belasting en komt ten goede aan de algemene middelen. De tarieven voor 2024 worden met 3% geïndexeerd.

<u>Toeristenbelasting</u>

De toeristenbelasting is een directe belasting voor verblijf met overnachting in onder meer hotels, pensions, vakantieonderkomens, mobiele kampeeronderkomens, en niet-beroepsmatig verhuurde ruimten. Het tarief wordt verhoogd naar 2,00 euro

Reclamebelasting
Sinds 2013 is de reclamebelasting van kracht in het centrum van Beuningen. Hierdoor komt budget beschikbaar om het ondernemersfonds te subsidiëren. Het fonds heeft het doel om de attractiviteit van het winkelcentrum te verbeteren. De tarieven voor 2024 worden met 3% geïndexeerd.

Forensenbelasting
De forensenbelasting laat mensen die relatief veel in een gemeente verblijven , maar geen ingezetene zijn, meebetalen aan de voorzieningen in die gemeente. Personen die, zonder dat ze hun hoofdverblijf in de gemeente hebben, meer dan negentig dagen per jaar een gemeubileerde woningen tot hun beschikking hebben betalen forensenbelasting. De tarieven voor 2024 worden met 3% geïndexeerd ten opzichte van 2023.

Reinigingsheffing (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht)
De afvalstoffenheffing moet de kosten dekken van de inzameling en verwerking van huishoudelijk en bedrijfsafval. Hier is sprake van een wettelijke verplichting. Uitgangspunt voor het tarief is dat we burgers en bedrijven de lasten laten betalen voor de inzameling van het afval. Het tarief voor 2024 blijft ongewijzigd ten opzichte van 2023.

Rioolheffing
De rioolheffing moet de kosten dekken die verbonden zijn aan de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater en de zuivering van huishoudelijk afvalwater. Omdat de rioolheffing tegenwoordig meer een middel is voor kostenverhaal van de totale waterhuishouding van een gemeente, hadden we het voornemen om in 2023 het aantal belastingplichtigen uit te breiden en te komen met een nieuwe verordening. Omdat we enkele problemen voorzagen in de uitvoering hebben we de overgang naar een nieuwe verordening uitgesteld. Ook op landelijk niveau wordt nu, onder andere door de VNG, nagedacht hoe een dergelijke nieuwe verordening uitvoerbaar is. Het tarief voor 2024 blijft ongewijzigd ten opzichte van 2023.

Lijkbezorgingsrechten
Hieronder vallen de rechten voor het gebruik van een begraafplaats en voor het verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. De tarieven voor 2024 worden met 3% geïndexeerd.

Marktgelden
Voor het innemen van een standplaats op de wekelijkse warenmarkt in de kern van Beuningen heffen we een recht. De tarieven voor 2024 worden met 3% geïndexeerd.

Leges
Voor de verschillende diensten uit de legesverordeningen heffen we leges. Deze indexeren we voor 2024 met 3%. De tarieven mogen gezamenlijk maximaal 100% kostendekkend zijn. Titel 2 van de verordening wordt, in het kader van de Omgevingswet en de wet kwaliteitsborging voor de bouw (WKB), herschreven. Voor de nieuwe tarieven wordt een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd in de laatste vergadering van 2023.

Geraamde inkomsten

Het belastinggebied van gemeenten is begrensd. De Gemeentewet bepaalt limitatief welke belastingen een gemeente mag heffen. Daarnaast kan een gemeente bij wet bevoegdheid krijgen om een bepaalde belasting in te voeren zoals de afvalstoffenheffing. Deze wordt geheven op grond van de bepalingen in de Wet milieubeheer.

Geraamde baten (x €1.000)		2023	2024	2025	2026	2027
Soort heffing	Programma					
Belastingen						
Onroerende zaakbelasting: eigenaren niet-woningen	8	1.894	2.064	2.126	2.190	2.256
Onroerende zaakbelasting: gebruikers	8	1.275	1.390	1.431	1.474	1.519
Onroerende zaakbelasting: eigenaren woningen	8	4.799	5.230	5.388	5.549	5.716
Hondenbelasting	9	240	247	255	262	270
Toeristenbelasting	9	295	271	280	289	296
Reclamebelasting	9	60	61	63	65	67
Forensenbelasting	9	20	20	21	21	22
Overige heffingen						
Afvalstoffenheffing	5	2.225	2.151	2.151	2.151	2.151
Reinigingsrecht	5	31	43	43	43	43
Rioolbelasting eigenaar (woningen)	5	2.288	2.303	2.319	2.335	2.350
Rioolbelasting gebruiker (woningen)	5	485	488	492	495	498
Lijkbezorgingsrechten	4	51	52	54	56	57
Marktgelden	9	4	4	4	5	5
Leges	2,4,5,6,9	977	1.241	1.278	1.317	1.356
Totaal		**14.643**	**15.565**	**15.905**	**16.252**	**16.606**

Kostendekkendheid

Hieronder volgt een overzicht van de opbouw van de baten en lasten en de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn.
We volgen hierbij de beleidsuitgangspunten die zijn vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Beuningen 2020 (art. 212 GW). Ook wordt de handreiking kostenonderbouwing paragraaf lokale heffingen VNG van 29 juli 2016 als maatstaf gebruikt voor de berekening.

Voor de kostenonderbouwing van de leges is geen rekening gehouden met de gedeeltelijke invoering van de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (WKB). De invoering van de WKB per 1 januari geldt alleen voor nieuwbouw en niet voor verbouwingen. Het besluit voor de gedeeltelijke invoering is te laat genomen. In de begroting is daarom geen rekening gehouden met dit feit.

x €1.000	Afvalstoffen-heffing	Rioolheffing	Grafrechten
Kosten taakveld incl. rente	1.611	2.388	59
inkomsten taakvelden excl. heffingen	-	-	-
Netto kosten taakveld	**1.611**	**2.388**	**59**
Overhead (incl. rente)	210	228	16
BTW	373	175	-
Totaal toe te rekenen kosten	**2.194**	**2.791**	**75**
Opbrengst heffingen	2.194	2.791	51
Dekking	**100%**	**100%**	**68%**

Leges	kosten	opbrengsten	kostendekking
Kostendekking Titel 1	720	612	85%
Kostendekking Titel 2	1.241	809	65%
Kostendekking Titel 3	70	47	67%
Kostendekking totale tarieventabel	2.031	1.468	72%

Lokale woonlastendruk

De vergelijkingen betreffen 2023, het laatste jaar waarvan de gegevens van alle gemeenten beschikbaar zijn.
De tarieven en lastendruk liggen iets boven het gemiddelde van de ons omringende gemeenten.

Gemeente	inzameling afval		rioolheffing		ozb-tarief	totaal woonlasten	
	1-pers.	meerpers.	1-pers.	meerpers.	eigenaar woning	1-pers.	meerpers.
tarief 2023							
Beuningen	180,66	190,62	223,00	223,00	0,111000	882,76	892,72
Berg en Dal	227,42	325,24	204,00	273,00	0,078000	755,66	922,48
Druten	154,70	221,50	245,00	245,00	0,100600	799,46	866,26
Heumen	160,77	229,70	163,35	163,35	0,124900	887,67	956,60
Nijmegen	17,57	35,14	217,47	217,47	0,172200	1.040,38	1.057,95
Wijchen	213,18	248,36	206,62	206,62	0,099800	827,32	862,50

Bedragen in €; Bron Coelo: Atlas Gemeenten 2023

Kwijtscheldingen

Kwijtscheldingsbeleid
Voor personen met een minimuminkomen is gehele of gedeeltelijke kwijtschelding mogelijk van:

- de onroerendezaakbelasting
- de rioolrechten
- de afvalstoffenheffing (alleen het vast recht)
- de hondenbelasting, uitsluitend voor de eerste hond

Van alle niet genoemde belastingsoorten, zoals leges, verlenen we geen kwijtschelding. Inwoners met de laagste inkomens kunnen voor kwijtschelding in aanmerking komen. Het verlenen van kwijtschelding is aan wettelijke regels gebonden. Hoofdregel is dat de gemeente het kwijtscheldingsbeleid van de Rijksoverheid volgt, zoals geregeld in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. Strenger toepassen van deze regels is toegestaan, ruimhartiger toepassen niet. We passen de kwijtscheldingsnorm voor 100% toe volgens de leidraad invordering. Daarbij maken we zoveel mogelijk gebruik van automatische kwijtscheldingen.

x €1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Onroendezaakbelasting	-3	-3	-3	-3	-3
Rioolrecht	-23	-23	-23	-23	-23
Afvalstoffenheffing	-97	-97	-97	-97	-97
Hondenbelasting	-9	-9	-9	-9	-9
Totaal	**-132**	**-132**	**-132**	**-132**	**-132**

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding
Voor een gezonde financiële positie moet de gemeente over voldoende weerstandsvermogen beschikken. Dit houdt in dat de gemeente over voldoende capaciteit beschikt om de financiële risico's op te kunnen vangen die niet zijn afgedekt. De gemeente wil ook voorkomen dat iedere onvoorziene, financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen of dat er juist een onnodig hoge financiële buffer wordt aangehouden.

Het weerstandsvermogen is opgebouwd uit de verhouding tussen twee componenten, het benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit. Het beleid rondom het weerstandsvermogen is erop gericht om de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit ten minste 1,40 te laten zijn. Dit wil zeggen dat de beschikbare weerstandscapaciteit (de teller) minstens gelijk is aan de benodigde weerstandscapaciteit (de noemer). Oftewel dat er genoeg middelen (beschikbare weerstandscapaciteit) aanwezig zijn om de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) op te vangen.

Inzicht in het weerstandsvermogen is belangrijk om de continuïteit van de organisatie te kunnen garanderen. In deze paragraaf geven we ook inzicht in de financiële positie van de gemeente met de financiële kengetallen.

Weerstandsvermogen
De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit
Om te komen tot de benodigde weerstandscapaciteit wordt bij de begroting en de jaarstukken geïnventariseerd welke grote financiële risico's de gemeente loopt of zich hebben voorgedaan, waarvoor geen beheersmaatregelen of voorzieningen zijn getroffen en geen verzekering is afgesloten. Op basis hiervan wordt de benodigde weerstandscapaciteit bepaald.

De beschikbare weerstandscapaciteit zijn de middelen en mogelijkheden waarover we direct (kunnen) beschikken om niet-begrote kosten te dekken.

Reserves maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit. De algemene reserve is vrij aanwendbaar voor nieuw beleid (of het opvangen van tegenvallers in het jaarresultaat). Bestemmingsreserves zijn daarentegen reserves waar de raad een bepaalde bestemming aan

heeft gegeven. Bij een bestemmingsreserve is weliswaar sprake van een vastgelegde toekomstige onttrekking, maar er bestaat op dat moment nog geen verplichting. De raad heeft dan ook alle mogelijkheid om de bestemming van deze reserves te wijzigen. Bij bepaling van de weerstandscapaciteit is evenals voorgaande jaren de algemene reserve als vrij beschikbaar meegerekend.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Reserves	
- Algemene reserve	€ 11.774.000
2. Onbenutte belastingcapaciteit	€ 0
Totaal	€ 11.774.000

Het totaal aan beschikbare weerstandscapaciteit is de algemene reserve inclusief het resultaat over jaar. Bestemmingsreserves zijn niet meegerekend omdat ook in de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2021 als basis de hiervoor genoemde criteria zijn gehanteerd. Uitkomst was om een wenselijk minimum niveau van 140% van de aanwezige risico's aan te houden (ratio 1,4).

Benodigde weerstandscapaciteit
De benodigde weerstandscapaciteit bestaat uit alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie. We waarderen en beoordelen de geïnventariseerde risico's. Het waarderen van risico's gebeurt door een score toe te kennen aan de kans van optreden van een risico en een score aan de financiële gevolgen. We beoordelen de risico's worden in eerste instantie in de maximale vorm. Vervolgens maken we per risico een inschatting van de verwachting, in een bedrag, dat het risico zich voordoet. We hebben alle risico's opnieuw tegen het licht gehouden en waar nodig verwijderd of gewijzigd.

Risico's kunnen aanzienlijk veranderen in de tijd naarmate er een grote wisselvalligheid is in ('Rijks) beleid, prijzenen lonen maar ook sterk afnemen als er nieuwe beheersingsmaatregelen worden ingezet in de gemeente waardoor risico's kleiner worden.

Het totaal van de maximale financiële gevolgen van de risico's is circa € 11.774.000 (structurele risico's x factor 1,5 plus maximale incidentele risico's). Het totaal van de gekwantificeerde financiële risico's is € 6.840.000. Zie paragraaf 3.2.5 risicokaart.

Wanneer we de geïnventariseerde risico's hebben verwerkt in de risicotabel ontstaat het volgende beeld (van de in totaal 40 beschreven risico's).
De nummers in de risicokaart komen overeen met de aantallen risico's in het betreffende vak van de risicotabel. Daarmee is direct inzichtelijk hoe de risico's zich verhouden. Afhankelijk van waar een risico zich op de kaart bevindt, zijn verschillende beheersmaatregelen noodzakelijk.

Gevolgklasse	Kans 1: ≤ 10%	Kans 2: 11% - 30%	Kans 3: 31% - 50%	Kans 4: 51% - 70%	Kans 5: 71% - 90%
Klasse 5 >€ 500.000	1	2	3	0	0
Klasse 4 >€ 250.000 ≤€ 500.000	3	4	6	0	0
Klasse 3 >€ 100.000 ≤€ 250.000	4	1	3	0	0
Klasse 2 >€ 25.000 ≤€ 100.000	5	6	2	0	0
Klasse 1 ≤€ 25.000	0	0	0	0	0

Ratio weerstandsvermogen

De gemeenteraad heeft de gewenste minimale score voor de ratio weerstandsvermogen bij het vaststellen van de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2021 vastgesteld op 1,4.

Voor onze gemeente betekent dit op basis van huidige inschattingen een ratio van € 11.774.000 / €6.840.000 = 1,7. Dit is ruim voldoende (zie onderstaande in risicomanagement gebruikte normeringstabel).
De ratio is verbeterd t.o.v. de begroting 2023 door getroffen beheersingsmaatregelen binnen de organisatie waardoor risico's lager ingeschat kunnen worden.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

Wettelijk voorgeschreven kengetallen: onderstaand worden de financiële kengetallen weergegeven die op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording moeten worden vermeld in deze paragraaf. Deze kengetallen hebben allen betrekking op de financiële positie waaronder inzicht in ruimte om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of op te vangen. Ook geven ze inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid van onze gemeente. Hieronder in tabelvorm de kengetallen inclusief toelichting.

Kengetallen		Gemiddeld Gelderland *	Verloop van de kengetallen Gemeente Beuningen					
			Rek-ening 2022	Be-groting 2023	Meer-jaren be-groting 2024	Meer-jaren be-groting 2025	Meer-jaren be-groting 2026	Meer-jaren be-groting 2027
1. Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden.	64%	51%	74%	49%	66%	120%	119%
	b. met correctie doorgeleende gelden.	57%	45%	68%	45%	62%	115%	115%
2. Solvabiliteitsratio		31%	13,8%	15,1%	29%	24%	19%	18%
3. Grondexploitatie		7%	23%	19%	15%	11%	9%	6%
4. Structurele exploitatieruimte		1,5%	1,9%	-0,7%	0,4%	2,1%	-2,8%	-3,8%
5. Belastingcapaciteit		100%	103%	99%	99%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

*Normen Kengetallen kerncijfers Provincie Gelderland begroot 2023

Kengetallen		Normen Provincie Gelderland		
		Voldoende	Matig	Onvoldoende
1. Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
	b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio		> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie		< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte		> 0%	0%	< 0%
5. Belastingcapaciteit		< 95%	95 - 105%	> 105%

Netto schuldquote (gecorrigeerd)

De netto schuldquote is de verhouding tussen het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. In het verlengde hiervan kennen we ook de zogenoemde “Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen”. Bij deze specifieke quote kijken we naar het effect van door de gemeente verstrekte leningen op de schuldenlast van de gemeente. De netto schuldquote van een gemeente ligt meestal tussen de 0% en 90%. Bij een

hogere netto schuldquote is de gemeenteschuld relatief hoog (oranje). Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente zich in de gevarenzone (rood). De genoemde percentages zijn grove vuistregels. Onze netto schuldquote neemt af door de reguliere aflossingen van de schulden. Door toekomstige investeringen is duidelijk waarneembaar dat ook de quote sterk negatief beïnvloed wordt maar wel 'matig' blijft.

Solvabiliteitsratio
Dit is de mate waarin een gemeente met eigen middelen aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. We drukken dit uit in het percentage eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio is de laatste jaren verbeterd en zal de komende jaren door toename van de schulden verslechteren.

Grondexploitatie
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale gemeentelijke baten. De boekwaarde van de voorraden grond moeten we meerjarig terugverdienen bij de verkoop. De gronden staan tegen een actuele waarde op de balans. Hoe hoger het percentage, hoe groter het risico dat we de waarde van de grond niet kunnen terugverdienen. Het kengetal grondexploitatie daalt de komende jaren volgens de normen van de Provincie Gelderland richting ‘voldoende’. De daling komt voornamelijk door de stijging in de totale gemeentelijke baten. Ook de verkoop en uitvoering van projecten zorgt voor een daling.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. De belangrijkste structurele baten zijn de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende-zaakbelasting (Ozb). Dit kengetal geeft het verschil tussen de structurele baten en lasten ten opzichte van de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om structurele tegenvallers op te vangen. De structurele exploitatieruimte is voor de komende jaren positief maar gaat negatief van het jaar 2026. Dat betekent dat we structureel minder ontvangen dan we uitgeven.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft weer hoe de lokale lastendruk in de gemeente Beuningen zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Het geeft hiermee een indicatie van de ruimte om extra inkomsten uit belastingen te genereren. De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden van de gemeente in enig jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorafgaande jaar en uit te drukken in een percentage.

Onderstaande tabel geeft een beeld van de ontwikkeling van de belastingcapaciteit. De gemeentelijke woonlasten voor een meerpersoonshuishouden zullen op grond van de voorgestelde tarieven 2024 stijgen maar t.o.v. de landelijk gemiddelde woonlasten over 2023 nagenoeg gelijk blijven. Het tarief afvalstoffenheffing en rioolheffing stijgen niet t.o.v. 2023.

Belastingcapaciteit (in €)	2022	2023	2024
OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	465	479	522
Afvalstoffenheffing voor een gezin	209	191	191
Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	223	223	223
Eventuele heffingskorting	0	0	0
Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	**897**	**893**	**936**
Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in t-1	868	904	944
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde in t-1 in %	**103%**	**99%**	**99%**

Risicokaart

Omschrijving per risicogebied	Kans x Gevolg	Str / Inc	Verwacht (V)	Maximaal (M)	Structureel (M)	Structureel (V)	Incidenteel (M)	Incidenteel (V)
Inkomsten								
Ontwikkeling gemeentefonds	3x5	S	1.000.000	2.000.000	2.000.000	1.000.000	-	-
Inkomstenderving gemeentelijke belastingen	2x2	S	20.000	100.000	-	-	100.000	20.000
Kapitaalgoederen								
Risico bodemsanering	2x2	S	10.000	50.000	50.000	10.000	-	-
Risico archeologische bodemonderzoeken	2x3	S	10.000	100.000	100.000	10.000	-	-
Civiele kunstwerken (bruggen en viaducten)	2x4	I	50.000	500.000	-	-	500.000	50.000
Financiering								
Borgstellingen schuldhulpverlening	2x2	S	10.000	50.000	50.000	10.000	-	-
Maatwerkvoorzieningen Wmo	3x3	S	125.000	250.000	250.000	125.000	-	-
Maatwerkvoorzieningen Jeugd	3x4	S	200.000	400.000	400.000	200.000	-	-
WMO - grote woningaanpassingen	3x3	S	100.000	200.000	200.000	100.000	-	-
Tarieven jeugdbescherming	2x2	S	20.000	100.000	100.000	20.000	-	-
Beschermd wonen	3x2	S	25.000	50.000	50.000	25.000	-	-
Ambulante begeleiding	2x2	S	50.000	100.000	100.000	50.000	-	-
Deelnemingen								
Vitens garantstelling lening	1x3	I	-	186.000	-	-	186.000	-
SWS: Beuningse Boys + hockey garantstelling	1x2	I	-	44.000	-	-	44.000	-
Risicoparagraaf VRGZ	1x2	I	-	60.000	-	-	60.000	-
Risicoparagraaf GGD	1x2	I	-	133.000	-	-	133.000	-
Risicoparagraaf MGR	1x3	I	-	235.000	-	-	235.000	-
Doelgroepenvervoer (DRAN) open eind regeling	3x3	I	50.000	150.000	-	-	150.000	50.000
In- en uitteding gemeenschappelijke regelingen	2x3	I	50.000	250.000	-	-	250.000	50.000
Grondexploitatie/woningbouw								
Planschadeclaims	3x4	S	150.000	300.000	300.000	150.000	-	-
Woningbouwopgave (aantal projecten, energiecongesties)	3x5	S	500.000	1.000.000	1.000.000	500.000	-	-

Bovenwijkse voorzieningen	1x5	S	100.000	1.000.000	1.000.000	100.000	-	-
Bouwbeperking a.g.v. stikstof problematiek	2x5	S	200.000	1.000.000	1.000.000	200.000	-	-
Bedrijfsvoering								
Impact invoering omgevingswet	1x4	S	40.000	400.000	400.000	40.000	-	-
Eigenrisicodragerschap WGA/WIA	3x2	S	40.000	100.000	100.000	40.000	-	-
Aanbestedingen	1x4	S	50.000	500.000	500.000	50.000	-	-
Contractvormen (Innovatieve)	2x4	S	125.000	500.000	500.000	125.000	-	-
Arbeidsongeschiktheid / wachtgeld wethouders	2x4	S	75.000	300.000	300.000	75.000	-	-
Startersleningen	1x4	S	-	300.000	300.000	-	-	-
Toekomstbestendig Wonen lening	1x2	S	-	50.000	50.000	-	-	-
Stimuleringsleningen	1x3	S	-	110.000	110.000	-	-	-
Duurzaamheidsleningen	1x3	S	-	120.000	120.000	-	-	-
Veiligheid / ondermijning	3x4	I	250.000	500.000	-	-	500.000	250.000
Privacy, informatieveiligheid, datalek	2x4	S	100.000	500.000	500.000	100.000	-	-
Cyber criminaliteit	2x5	S	200.000	1.000.000	1.000.000	200.000	-	-
VPB, BTW, BCF	3x4	S	150.000	500.000	500.000	150.000	-	-
Prijsstijgingen (brandstof, materialen, etc)	3x5	S	500.000	1.000.000	1.000.000	500.000	-	-
Ontwikkeling salarissen personeel	3x4	S	250.000	500.000	500.000	250.000	-	-
Moeizame arbeidsmarkt vs lopende afspraken	3x4	S	250.000	500.000	500.000	250.000	-	-
Totaal Risico's			***4.700.000***	***15.138.000***	***12.980.000***	***4.280.000***	***2.158.000***	***420.000***
Totaal (structureel x 1,5)					***19.470.000***	***6.420.000***		

Weerstandsvermogen maximaal	**21.628.000**	(M)
Weerstandsvermogen verwacht	**6.840.000**	(V)

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen zijn eigendommen van de gemeente, zoals wegen, riolering en gebouwen die we duurzaam in stand willen houden. Het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen is financieel gezien een aanzienlijk onderdeel van de begroting en is maatschappelijk gezien van groot belang. Deze paragraaf geeft inzicht in het onderhoud van de kapitaalgoederen en de financiële middelen die daarvoor nodig zijn.

Wegen

Het kapitaalgoed wegen omvat alle voor het openbaar verkeer openstaande wegen of paden die in beheer zijn bij de gemeente. Voor het kapitaalgoed wegen is in de begroting een voorziening opgenomen.

Beheerkader en plannen

Het beheer en onderhoud van het kapitaalgoed wegen is vastgelegd in het Beheerplan wegen 2017-2021. Dit plan beschrijft de methodiek van het risico-gestuurd wegenbeheer. Het uit te voeren onderhoud en de hiervoor benodigde financiële middelen stellen we jaarlijks vast in de wegenplanning.

Toekomstige ontwikkelingen

Ook in 2023 voeren we op meerdere locaties onderhoud uit aan de wegen. Hierbij gaat het om risico-gestuurd klein onderhoud, van zowel asfalt- als elementenverhardingen, door de hele gemeente. Daarnaast is op meerdere wegen ook sprake van groot onderhoud of zelfs rehabilitatie.
Door de toename van zowel de hoeveelheid verkeer als ook zwaardere voertuigen, vooral de wegen in het buitengebied, wordt gezocht naar een meer structurele oplossing voor het onderhoud van de bermen.

- Integrale aanpak van verhardingen in Vording 2 en het oudere gedeelte van Vording 3
- Systematisch uitvoeren van het klein onderhoud te beginnen in Winssen. Daarna volgen Ewijk, Beuningen en Weurt;
- Onderzoek en start 1e fase onderhoud bermen in het buitengebied;

Daarnaast onderzoeken we wegen die het einde van hun levensduur naderen en mogelijk in aanmerking komen voor rehabilitatie.
Hiervoor is in 2022 het beheersysteem Gisib aangekocht en een visuele inspectie uitgevoerd. Deze gegevens worden in 2023 geanalyseerd en wordt het wegbeheerplan 2017-2021 geactualiseerd.

Wegen		
Asfalt	806.203	m2
Elementen	945.171	m2
Beton	29.766	m2
Overig	6.819	m2
Totaal	1.787.959	m2

Openbare verlichting

Het kapitaalgoed openbare verlichting bestaat uit de lichtmasten, lichtpunten en bijhorende onderdelen in eigendom van de gemeente.

Beheerkader en plannen

Het beleidskader voor de openbare verlichting is in 2017 vastgelegd in het beleidsplan 'Beuningen buitengewoon verlicht'. In dit plan is beschreven waarom, waar en hoe openbare verlichting wordt toegepast. De openbare verlichting is bedoeld om de verkeersveiligheid, sociale veiligheid en kwaliteit van de leefomgeving borgen. In Beuningen hanteren we hierbij het standpunt: “licht waar nodig, donker waar mogelijk”.

Toekomstige ontwikkelingen

Vanwege nieuwe wet- en regelgeving op Europees niveau zullen vanaf 2023 de zogenoemde PL-armaturen worden uit gefaseerd.
De uitfasering is gestart in 2021 met een grootschalige groepsremplace.
De bestaande voorraad PL-lampen wordt opgemaakt voordat wordt overgegaan naar vervanging door Led.

Openbare verlichting		
Lichtmasten	5.815	stuks
Armaturen (lichtpunten)	5.945	stuks

Riolering

Het kapitaalgoed riolering betreft het gemeentelijk rioolstelsel voor het afvoeren van vuilwater en overtollig hemelwater. Onderdeel hiervan zijn niet alleen putten en leidingen, maar ook alle gemalen en meetapparatuur die nodig zijn voor het afvoeren van het vuil- of hemelwater. Voor het kapitaalgoed riolering is in de begroting een voorziening opgenomen.

Beheerkader en plannen

Het beheer en onderhoud van het gemeentelijk rioolstelsel voeren we risicobewust uit. Deze methodiek is beschreven als bijlage bij het beleidsplan water en riolering 2023-2027. In dit plan zijn ook de budgetten voor het beheer en onderhoud vastgesteld.

Toekomstige ontwikkelingen

De komende jaren verrichten we, naast het reguliere onderhoud, op meerdere plekken werkzaamheden aan de riolering:

- Afronding integrale aanpak in Vording met aandacht voor klimaatbestendigheid en gescheiden afvoer hemelwater
- Voorbereiding-uitvoering relinen wijk de Vordingen
- Voorbereiding Kennedysingel Oost, riool te vervangen inclusief hemelwaterriool aan te leggen.
- Voorbereiding – uitvoering ombouwen verbeterd gescheiden riool in wijk de Parken naar verbeterd gescheiden 2.0.
- Hoe omgaan met rioolaansluiting DTRH en Leisurelands (groene Heuvels)
- **Aanschaf implementatie beheerpakket**

Vanaf 2024 staat rioolbeheer in een integraal beheerpakket. Hierin zijn alle beheerelementen (Riool, Water, Groen en Wegen) van de openbare ruimte opgenomen. Hierdoor is de integrale afstemming beter geregeld.

- **Reinigen en inspecteren**
  In 2024 wordt ±12KM riolering per jaar gereinigd en geïnspecteerd in Beuningen. Hieruit volgen mogelijk onderhoudsmaatregelen die soms direct, volgens criteria van risico-bewust-beheer worden uitgevoerd? Indien mogelijk worden de hieruit volgende maatregelen zoveel mogelijk integraal met ander projecten of onderhoudsplannen ingepland.
- **Meten monitoren afvalwater systemen.**
  Om te weten of werking van de (afval)watersystemen voldoen aan de uitgangspunten moet men meten aan deze systemen. Dit geld niet alleen voor het afvalwater maar ook voor hemelwatersystemen en oppervlaktewater elementen zoals bijvoorbeeld IT riolen en WADI's. Uit deze metingen blijkt of systemen ander soortig onderhoud nodig hebben, meer water kunnen afvoeren of inzetbaar zijn voor de berging en afvoer van een groter gebied.

Riool			Opmerking
Vrijverval riool	155	km	
Geïnspecteerd	64	%	
Rioolputten	8.177	stuks	
Persleiding	77	km	
Mini-gemalen	437	stuks	
Rioolgemalen	16	stuks	Incl. tunnelgemalen
Berging Bezink Bassins (BBB)	6	stuks	
Straat-/trottoirkolken	10.202	stuks	
Meetlocaties	43	stuks	Overstorts (rioolkant), gemalen, BBB's

Gegevens uit beheersysteem (Infonet)

Water

Het kapitaalgoed water bestaat niet alleen het wateroppervlak van de gemeente Beuningen, maar omvat ook de aanwezige duikers, oevers (beschoeiingen), meetapparatuur (grondwater en oppervlaktewater) en de infiltratie- en drainagevoorzieningen.

Beheerkader en plannen

Het onderhoudsregime van veel sloten en waterpartijen wordt bepaald door de Keur van het Waterschap Rivierenland. De omgang met het stedelijk water is beschreven in het "Waterplan Beuningen (2005)". De financiële middelen voor het beheer en onderhoud zijn opgenomen in het beleidsplan water en riolering 2023-2027.

Toekomstige ontwikkelingen

- Herstellen waterpartij Balmerd, inclusief beschoeiing.
- Opsporen/controleren duikers
  Duikers zijn van belang voor de afvoer van hemelwater. Van vele duikers is de ligging bekend maar de kwaliteit nog niet. Het is steeds meer van belang om te weten waar

de duikers liggen en wat de kwaliteit is. Dit om de afvoer van hemelwater nog beter inzichtelijk te hebben. Bij sommige duikers (A status) is het Waterschap verantwoordelijk voor de doorstroming in de duiker. Constructief is de duiker bijna altijd in beheer en onderhoud van de gemeente.

- Implementeren water in (nieuw)beheersysteem
  Door de komst van een nieuw beheersysteem worden alle waterelementen ook opgenomen in een systeem. Daardoor wordt beter inzichtelijk wat en hoeveel er is? Van daaruit is plannen van maatregelen t.b.v. water mogelijk.

Water			Opmerking
Duikers	5,1	km	
Meetlocaties Neerslag	2		
Meetlocaties oppervlaktewater	22	stuks	
Meetlocaties grondwater	27	stuks	GWMN

Gegevens uit beheersysteem (Infonet)

Groen en Speelvoorzieningen

Groen

De gemeente beheert ruim 200 hectare aan openbaar groen en 19.000 bomen. Het behoud van groen en bomen vraagt om continue onderhoud en beheer. Ook is er budget voor vervanging van bomen en herinrichting van groen.

Beheerkader en plannen

Het dagelijks beheer is uitbesteed en gebaseerd op het groenbestek (Groenbestek RAW en Groenbestek OMOP). Hoe we ons openbaar groen en onze bomen beheren is vastgelegd in:

- Beheerplan bomen 2012
- Beheerplan groen 2013

In 2023 is een start gemaakt met het schrijven van een nieuw beheerplan groen.

Toekomstige ontwikkelingen

- Het areaal aan groen en de daarbij behorende onderhoudskosten blijven de komende jaren verder stijgen. Door het in beheer nemen van nieuwbouwwijken en grote reconstructies nemen de kosten toe.
- Het openbaar groen in een aantal oudere wijken is aan herinrichting toe. De bomen hebben er vaak een ontoereikende groeiplaats. Dit vraagt op termijn om extra kosten voor vervanging. Voor de wijken Vording 2 en 3 loopt de reconstructie richting 2025 op zijn einde. In 2023 is een start gemaakt met de voorbereiding van de reconstructie van de wijk de Tinnegieter.
- Afgelopen periode is geconstateerd dat er veel bomen ziek zijn. In 2024 en verder zal hierop actie worden ondernomen.
- In 2024 zal er een start gemaakt worden met het nieuwe beheerplan bomen.

Speelvoorzieningen

De gemeente Beuningen heeft ruim zestig openbare speelplekken (speeltuinen, voetbalveldjes en basketbalveldjes). Negen speelplekken worden op dit moment beheerd door particuliere speeltuinstichtingen.

Beheerkader en plannen

In 2016 is de Beleidsnotitie Spelen 2016-2026 vastgesteld.

Toekomstige ontwikkelingen

De gereconstrueerde speelplekken gaan we regulier onderhouden, waarbij de veiligheid voorop staat. We doen dit met een nieuw beheerprogramma in combinatie met visuele inspecties en regulier onderhoud.

Groen		
Bomen	19.200	stuks
Bos	53.000	m2
Bosplantsoen	230.391	m2
Heesters	64.103	m2
Gazon	471.910	m2
Hondenuitlaatveld	35.417	m2
Bodembedekkers	33.340	m2
Ruw gras	1.428.049	m2
Zandondergronden	11.170	m2
Hagen	25.322	m2

Gebouwen

Het kapitaalgoed gebouwen betreft multifunctionele, sport- en welzijnsaccommodaties, dorpshuizen, monumenten en de huisvesting van de gemeente. Voor het kapitaalgoed gebouwen is in de begroting een voorziening opgenomen.

Beheerkader en plannen

In het onderhoudsbeheersplan gebouwen zijn alle sport-, maatschappelijk culturele- en monumentale gebouwen die eigendom zijn van de gemeente of een onderhoudsverplichting hebben opgenomen. Daarnaast maken het gemeentehuis en de gemeentewerf onderdeel uit van het onderhoudsbeheersplan.

Het onderhoudsbeheersplan is een jaarlijks uitvoeringsprogramma voor het planmatig onderhoud met bijbehorende kosten. Het onderhoudsbeheerplan 2020-2025 is in 2020 vastgesteld door de Raad. Dit onderhoudsbeheersplan heeft een scope van 10 jaar.

Toekomstige ontwikkelingen

- In 2022 zijn verduurzamingsadviezen uitgevoerd voor diverse gebouwen. In 2023 kan er dan wellicht gestart worden om diverse verduurzamingsmaatregelen uit te voeren. E.e.a. is afhankelijk van de besluitvorming.

- De aanbesteding van de nieuwbouw van de loods van de gemeentewerf is begin 2023 geweest. De bouw is gestart en de oplevering zal eind 2023 zijn.
- Nieuwbouw van Zwembad de Plons staat op de planning.
- Verbouw/nieuwbouw van de Leghe Polder wordt onderzocht.
- Nieuwbouw van BSO klavervier wordt onderzocht.
- Vastgoed wil graag het aantal aannemers/installateurs gaan minimaliseren door alle contracten opnieuw te beoordelen.

Gebouwen			Opmerking
Bedrijfsvoering	5.549	m2	
Multifunctionele Accommodaties	9.472	m2	
Sport&Recreatie	3.246	m2	
Dorpshuizen*	4.786	m2	* Vastgoed niet in eigendom maar verplichting voor groot onderhoud
Scoutinggebouwen*	1.898	m2	* Vastgoed niet in eigendom maar verplichting voor groot onderhoud
Maatschappelijk / Cultureel / Asdonck	6.330	m2	
Monumenten	473	m2	
Overig Vastgoed	158	m2	
Leegstandbeheer&Verkoop	2.762	m2	
Totaal	34.674	m2	

Civiele kunstwerken

Civieltechnische kunstwerken zijn bruggen, tunnels, keermuren en geluidwanden. Deze werken zijn belangrijke verbindingen in de verkeersstructuren van de wijken, verbindingen in waterstructuren, recreatieve elementen en (wettelijke) voorzieningen tegen geluidhinder. Voor het kapitaalgoed civieltechnische kunstwerken is in de begroting een voorziening opgenomen.

Beheerkader en plannen

Het beheer en onderhoud van de civiele kunstwerken is vastgelegd in het plan Beleid en beheer civieltechnische kunstwerken. Dit plan is vastgesteld in november 2013.

Toekomstige ontwikkelingen

- Voor 7 objecten is er binnen de termijn van 10 jaar vervanging gepland. Deze kosten zijn geraamd door Nebest. Op basis van de inspectie uit 2022.
- Naast regulier onderhoud zijn geen bijzondere ontwikkelingen gepland.
- De onderhoudskosten/vervanging zijn van 2023 t/m 2032 geraamd door Nebest op € 3.400.000,00 excl. BTW.

Civiele kunstwerken		
Bruggen (eigendom)	74	stuks
Bruggen (gedeeld eigendom)	3	stuks
Duiker	4	stuks
Tunnels	1	stuks
Steigers	5	stuks
Keermuur	3.556	m2
Waterbak	1	stuks
Geluidwand	585	m1

Vervoersmiddelen en werkmateriaal

Er wordt kritisch gekeken naar de noodzaak. De vervangingstermijn is voor alle voertuigen alle jaren opgerekt. Dit heeft invloed op de duurzaamheid, het gebruikersgemak en de onderhoudskosten.

Beheerkader en plannen

De vervangingswaarde is bepaald aan de hand van prijsopgaven en advies bij verschillende marktpartijen. Er wordt ingezet op duurzaamheid. Er vindt op termijn, waar mogelijk, een transitie plaats naar een elektrisch wagenpark. Bij grote bedrijfsvoertuigen betekent dit vooralsnog een forse prijsverhoging van factor 2 à 3. De prijs is bepaald voor het complete voertuig. Dit betekent inclusief inbouw en opbouw en bijbehorende machines zoals kraan, kipper en reinigingsmachine.

Toekomstige ontwikkelingen

De vervangingen van de middelen gladheidsbestrijding staan nu allemaal gepland voor 2026.

Financiering

Inleiding
in de financieringsparagraaf geven we inzicht in de ontwikkelingen rond de meerjarige gemeentelijke financiering en het beleid dat we hierop voeren. In deze paragraaf brengen we ook de bijbehorende risico's in beeld. We geven aan hoe we deze risico's proberen te beheersen.

Doelstellingen
De financiële positie van de gemeente evalueren.

Wat willen we bereiken?
Het doel van de paragraaf Financiering is om de financiële positie van de gemeente op basis van het door de Raad vastgestelde Treasurystatuut te evalueren. Met het Treasurystatuut en de paragraaf Financiering kan de raad invulling geven aan haar kaderstellende en controlerende bevoegdheid.

Ontwikkelingen in 2024
Interne ontwikkelingen
Indien het nodig is, ontwikkelen we het treasurybeleid verder door in 2024.

Rentevisie
De inflatie blijft zowel dit jaar als in 2024 duidelijk boven de doelstelling van de ECB. De centrale bank zal het monetaire beleid nog iets verkrappen. Over een jaar wordt uitgegaan van een depositotarief van ca. 4 procent. De rentetarieven zullen met name in de kortere looptijden nog wat oplopen

Beleid
Het treasurybeleid is gericht op de ondersteuning van de publieke taak van de gemeente. Het heeft een risicomijdend en voorzichtig karakter. Uitgangspunten zijn:

- verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden;
- beschermen van gemeentelijke vermogens – en renteresultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden en de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

Hieronder staan de relevante beleidskaders vermeld.

1. Wet financiering decentrale overheden (FIDO) (2001)
2. Treasurystatuut (2016)
3. Nota reserves en voorzieningen (2016)
4. Financiële verordening gemeente Beuningen 2023

Risicobeheer

Het risicoprofiel bestaat uit de volgende onderdelen: de renterisico's op de vlottende en vaste schuld, kredietrisico op de uitgezette middelen, koersrisico, liquiditeitsrisico, debiteurenrisico en valutarisico. In de huidige situatie is alleen sprake van de twee eerstgenoemde risico's.

Renterisico's

Renterisico's kunnen worden onderscheiden in:

- renterisico van de vlottende schuld (de kasgeldlimiet) en
- renterisico van de vaste schuld (de renterisiconorm).

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarvoor we kortlopende financieringsmiddelen (looptijd < 1 jaar) kunnen aantrekken. De kasgeldlimiet stelt daarmee een grens aan het te lopen renterisico op de korte schuld. Als we de kasgeldlimiet overschrijden moeten we overgaan tot omzetting naar langlopende schulden (looptijd > 1 jaar). We stellen de kasgeldlimiet jaarlijks vast. De kasgeldlimiet heeft een omvang van 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten. In onderstaande tabel staan de gegevens vanaf 2024. Voor 2024 betekent dit dat we tot een bedrag van € 7,1 mln met kort geld mogen financieren.

Toetsing kasgeldlimiet 2024

Kasgeldlimiet	2024	2025	2026	2027
Omvang begroting	84.067	83.211	79.969	80.370
Toegestane kasgeldlimiet				
In % van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
In bedrag	**7.146**	**7.073**	**6.797**	**6.831**

bedragen x € 1.000,-

Renterisiconorm

Net als bij de korte schuld is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten als gevolg van renteschommelingen bij lange financieringen een belangrijk uitgangspunt. Om de effecten van deze schommelingen te beheersen is in de wet Fido de renterisiconorm opgenomen. Deze norm
heeft tot doel renterisico's op de vaste schuld te beheersen door het aanbrengen van een spreiding in de looptijden van de leningenportefeuille. Door de langlopende financiering te realiseren binnen de kaders van de renterisiconorm beheersen we het renterisico van de langlopende schuld op verantwoorde wijze. In de volgende tabel staan de renterisico's met betrekking tot de vaste schuld.

Toetsing renterisiconorm 2024

Uit onderstaand overzicht blijkt dat onze gemeente in de komende jaren ruim binnen de gestelde normen blijft.

Renterisiconorm	2024	2025	2026	2027
Berekening renterisico				
Renteherzieningen	0	0	0	0
Verplichte aflossingen	5.201	5.201	5.047	5.047
Renterisico op vaste schuld	0	0	0	0
Renterisiconorm				
Begrotingstotaal	84.067	83.211	79.969	80.370
Vastgestelde % gemeenten	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	16.813	16.642	15.994	16.074
Toetsing renterisiconorm				
Renterisiconorm	16.813	16.642	15.994	16.074
Renterisico op vaste schuld	0	0	0	0
Ruimte + / overschrijding -	16.813	16.642	15.994	16.074

bedragen x € 1.000,-

Kredietrisico

Kredietrisico's ontstaan enerzijds door het verstrekken van leningen en anderzijds door het verstrekken van gemeentegaranties. Het Treasurystatuut bepaalt dat uitzettingen en garanties alleen tot stand komen als zij een publieke taak dienen. Bij het beoordelen van verzoeken om leningen of garanties gaan we in elk geval na of voor de sector waarin de organisatie werkzaam is een zogenaamd waarborgfonds bestaat.

Bij onze gemeente kan zich een kredietrisico voordoen bij de geldleningen aan NUON, Vitens N.V. en een aantal verenigingen. De aan ambtenaren verstrekte geldleningen zijn voorzien van een hypothecaire zekerheid.

Renteschema

Renteschema (x € 1.000) +=voordeel/-=nadeel		2024	2025	2026	2027
Externe rentelasten lange financiering	a1	-1.580	-1.387	-1.197	-1.010
Stelpost rente nieuw op te nemen geldleningen	a1	0	-600	-2.200	-2.200
Externe rentelasten korte financiering	a2	-10	-10	-10	-10
	A	-1.590	-1.997	-3.407	-3.220
Externe rentebaten over de korte en lange financiering	b	36	31	26	26
Saldo externe rentelasten en rentebaten	B	-1.554	-1.966	-3.381	-3.194
Doorberekende rente aan de grondexploitatie	c1	355	293	227	188
Doorberekende rente van projectfinanciering aan taakvelden	c2	426	436	452	412
De rentebaat van doorverstrekte leningen	c3				
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	C	781	729	679	600
Rente over eigen vermogen	d1	0	0	0	0
Rente over voorzieningen	d2	0	0	0	0
Aan taakvelden toe te rekenen interne rente	D	0	0	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente via renteomslag	E=B+C	-773	-1.237	-2.702	-2.594
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente via renteomslag	F	1.167	1.171	1.599	2.595
Renteresultaat op het taakveld Treasury	G=E+F	**394**	**-66**	**-1.103**	**1**
Omslagrente berekend		1,66%	2,64%	4,22%	2,50%

Uit bovenstaand schema valt het volgende op te maken voor 2024:

1. De totale rentelasten over de huidige leningen bedragen € 1.580.000. *Gelet op de geplande investeringen voor de periode 2024-2027 (zie ook bijlage 5.4 Staat van investeringen) is ingeschat dat in 2025 en 2026 nieuwe vaste geldleningen afgesloten moeten worden om dit te financieren. Hiervoor is een toename van de verwachte rentelast opgenomen van € 600.000 respectievelijk € 2.200.000.*
2. Om in 2024 alle uitgaven te kunnen betalen verwachten we geen lang geld te hoeven lenen. De rentelasten rekening-courant wordt begroot op € 10.000.

3. De totale rentebaten worden begroot op € 36.000 zodat de netto rentelast € 1.554.000 bedraagt.
4. Een bedrag van € 355.000 wordt toegerekend aan de grondexploitaties (2,5% over boekwaarde), inclusief de Zandwinning Beuningse Plas.
5. Een bedrag van € 426.000 wordt als rente projectfinanciering doorbelast naar de taakvelden riolering en afval (annuïtair)
6. De resterende netto rentelast bedraagt € 773.000. De boekwaarde van de activa bedraagt 1/1 € 46.671.000
7. De omslagrente is 1,66 %, in de begroting is gerekend met een begroot omslagpercentage van 2,5%.
8. Indien de afwijking groter is dan 0,5% dient het omslagpercentage conform het BBV aangepast te worden. Echter, gelet op het verwachte verloop van deze omslagrente, is gekozen voor handhaving van de huidige 2,5%. Voor de komende jaren zal de rentecomponent, gelet op de liquiditeitenprognose naar aanleiding van de geplande investeringen, aanzienlijk toenemen. De verwachting is dat de omslagrente in 2027 weer in de buurt van de huidige 2,5% zal uitkomen.
9. Het renteresultaat bedraagt € 394.000 (het verschil tussen de 2,5% en 1,66%). Dit bedrag komt ten gunste van het begrotingssaldo.

Beleggingen

Dit zijn beleggingen als gevolg van deelnemingen in de vorm van aandelen. Voor 2024 gaat het om deelnemingen in onderstaande partijen.

Beleggingen	Aantal aandelen	Boekwaarde 1-1-2024 (x € 1.000)
Bouwkas Noord Ned. Gemeenten	--	0,1
Voormalig B.A. Beuningen	--	0,2
Borgstellingsfonds Maas & Waal	--	0,3
Leisurelands B.V.	5.148	5,1
Vitens N.V.	24.035	24,0
BNG B.V.	14.040	30,9
Dar	3.416	271,7
Totaal	**46.639**	**332,4**

Financieringsbehoefte

Financieringspositie

De financieringspositie geeft de financieringsbehoefte van de gemeente aan. We bepalen de behoefte door de som van de boekwaarde van activa te verminderen met de aangewende financieringsmiddelen in het eigen vermogen (reserves) en vreemd vermogen (opgenomen leningen en voorzieningen).

De primaire begroting van 2024 geeft als resultaat een financieringsoverschot per 1 januari van ± € 11,7 miljoen. Op basis van de meerjarenbegroting wordt eind 2027 een financieringsoverschot van ± € 7,7 miljoen verwacht.
Wij verwijzen hier verder naar hoofdstuk 4.3.2 Geprognosticeerde balans.

Financieringspositie (x € 1.000)		Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 1-1-2025	Boekwaarde 1-1-2026	Boekwaarde 1-1-2027	Boekwaarde 1-1-2028
Vaste activa		62.681	63.135	80.651	121.373	117.559
Voorraden Grondexploitatie		13.162	12.168	9.544	7.483	4.414
Totaal vaste activa	A	**75.843**	**75.303**	**90.195**	**128.856**	**121.973**
Financieringsmiddelen						
Reserves en voorzieningen		38.222	35.966	36.068	38.405	36.442
Langlopende leningen		49.335	44.134	38.933	33.887	28.840
Langlopende leningen (nieuw)		0	0	18.900	64.400	64.400
Totaal financieringsmiddelen	B	**87.557**	**80.100**	**93.901**	**136.691**	**129.682**
Financieringsoverschot	B - A	**11.714**	**4.798**	**3.707**	**7.835**	**7.708**
Financieringstekort	B - A					

Bovenstaande berekening is een momentopname. De feitelijke omvang van het financieringssaldo is onder meer afhankelijk van het daadwerkelijke verloop van de geplande investeringen en de dagelijkse ontvangsten en betalingen gedurende het jaar. In de loop van het jaar wordt de werkelijke financieringsbehoefte duidelijk.

Financiering (opgenomen geld O/G)

In het volgende overzicht zijn de aangegane leningen opgenomen. De stand is per 1 januari 2024 en *x € 1.000* weergegeven.

Opgenomen vaste geldleningen 2024 (Bedragen x EUR 1.000)

Naam geldgever	Oorspr. hoofdsom	Aflossings-wijze	Stortings-datum	Afloop-datum	Coupon-rente	Schuld-restant 1/1	Weging in portefeuille
BNG	3.857	Lineair	1-8-2000	1-8-2025	6,0250%	309	0,63%
NWB	13.500	Lineair	2-5-2002	2-5-2027	5,5300%	2.160	4,38%
BNG	15.000	Lineair	1-7-2003	1-7-2028	4,2890%	3.000	6,08%
NWB	7.000	Lineair	16-12-2005	16-12-2030	3,6950%	1.960	3,97%
NWB	13.000	Lineair	2-10-2006	2-10-2031	3,7850%	4.160	8,43%
BNG	16.000	Lineair	2-8-2010	2-8-2035	3,9500%	7.680	15,57%
BNG	20.000	Lineair	9-6-2011	9-6-2036	4,5600%	10.400	21,08%
BNG	10.000	Lineair	19-6-2012	19-6-2027	2,6250%	2.667	5,41%
BNG	20.000	Lineair	3-8-2020	3-8-2040	1,9240%	17.000	34,46%
	118.357					49.335	100,00%

Uitzettingen (U/G)

De gemeente heeft uitsluitend uit hoofde van de publieke taak een beperkt aantal leningen verstrekt. In 2024 gaat het om de in onderstaande tabel opgenomen leningen (x € 1.000).

Risicogroep	Schuld per 1-1				
	2024	2025	2026	2027	2028
Leningen diverse verenigingen en stichtingen	41	22	6	2	0
Blijversleningen (naar toekomstbestendig wonen)	0	0	0	0	0
Duurzaamheidsleningen (naar toekomstbestendig wonen)	0	0	0	0	0
Stimuleringsleningen	550	550	550	550	550
Startersleningen	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Toekomstbestendig wonen	750	750	750	750	750
Hypothecaire geldleningen ambtenaren	560	560	560	560	560
Totaal	**3.401**	**3.382**	**3.366**	**3.362**	**3.360**

Relatiebeheer/ Kasbeheer

De doelstelling van het kasbeheer is het zoveel mogelijk beperken van de dagelijkse kasoverschotten c.q. kastekorten. Dit gebeurt met inachtneming van het minimaliseren van de rentekosten en het maximaliseren van de rentebaten van de saldi op de diverse gemeentelijke rekeningen.

Het betalingsverkeer vindt in 2024 plaats via de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Dit gebeurt op basis van de financieringsovereenkomst voor een krediet- en depotarrangement en elektronisch betalingsverkeer. Op basis hiervan kunnen we beschikken over een direct opneembaar krediet tot een bedrag van € 7 mln via de rekening courant. Het percentage dat voor roodstand wordt berekend bedraagt het Euribor tarief + een opslag van 0,25%. De rekeningen bij de B.N.G. (hoofdrekening, belastingrekening, A.B.W. rekening en bevolkingsrekening) worden voor de bepaling van het totaal saldo automatisch vereffend. Daarnaast hebben we te maken met het verplichte bankieren bij de schatkist (schatkistbeleggen). Dit verplicht gemeenten om hun overtollige financiën onder te brengen bij het Rijk.

Naast het betalingsverkeer via de BNG vindt er nog beperkt betalingsverkeer plaats via de lokale Rabobank en de ING-bank.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Als gemeente werken we voor onze bewoners en we hebben daarvoor afspraken en doelen geformuleerd. In deze paragraaf staan de ontwikkelingen die we willen oppakken en/of uitvoeren om deze afspraken na te komen. We willen de doelen behalen op een zo effectieve en efficiënte manier. Om in te kunnen spelen op alle ontwikkelingen investeren we blijvend in de doorontwikkeling van onze organisatie, teams en individuele medewerkers. De dienstverlening aan onze inwoners blijft daarbij ons vertrekpunt.

Personeel en organisatie

Goed werkgeverschap

In 2022 is er beleid opgesteld rondom tijd- en plaatsonafhankelijk werken. Dit doen wij om onze inwoners goed te bedienen en om onze medewerkers op de juiste manier te faciliteren. In het gemeentehuis zijn de voorzieningen nog niet voldoende multifunctioneel ingericht. In 2024 onderzoeken we het concept 'huis van de gemeente'. De voorzieningen op het gemeentehuis moeten op meerdere manieren in te zetten zijn. We zorgen voor een goed binnenklimaat en streven naar aanpassingen in het gebouw om in 2030 energieneutraal te werken.

CAO-onderhandeling / Personeelsbegroting

De nieuwe CAO-onderhandelingen voor 2024 zijn in 2023 opgestart. De wensen vanuit de vakbonden is dat het loon automatisch stijgt met de inflatie. Wij houden in onze begroting rekening met een jaarlijkse stijging van 5%. De uiteindelijke CAO-stijging kan daar dus van afwijken. Toenemende aandacht voor de vitale medewerker heeft ervoor gezorgd dat de Regeling Vervroegde Uittreding ook (tijdelijk) van toepassing is op onze medewerkers. Dit kan leiden tot een tijdelijke verhoging van eenmalige loongerelateerde kosten.

Strategische Personeelsplanning

In 2023 is er nog steeds sprake van krapte op de arbeidsmarkt. De vergrijzing neemt toe. Ook bij de gemeente Beuningen betekent dat het aantrekken en behouden van personeel een uitdaging is. We zien een verschuiving naar ontwikkelingsgerichte functies en verwachten een afname in de uitvoerende werkzaamheden. Daarnaast zien we een toenemende ambitie van onze gemeente, wat leidt tot meer projecten. Dit betekent dat de huidige functies en personele bezetting blijft veranderen. Het hebben van een goede doorkijk is dan ook noodzakelijk om tijdig te kunnen schakelen. De strategische personeelsplanning wordt in 2024 ook gebruikt om de duurzame inzetbaarheid van de medewerkers te bevorderen.

Werven nieuw personeel en inhuur

Voor veel vacatures vinden we nieuwe medewerkers. Voor sommige functies blijft het lastig om vaste medewerkers te vinden. Ook zorgt de krappe arbeidsmarkt ervoor dat dit niet op korte termijn verandert. Dit betekent dat wij hogere kosten voor inhuur verwachten en dat we sterker prioriteren. Inhuur van personeel betekent dat er een grotere druk ontstaat op de personeelsbegroting en het bestaande personeel. We streven ernaar om maximaal 20% van ons personeelsbestand in te huren. We beperken de inhuur door hier gebruik van te maken bij niet standaard situaties, denk aan ziekte, lang openstaande vacatures en piekbelasting.

Aantrekkelijke werkgever
Onze doelstelling is om een aantrekkelijke en goede werkgever zijn, met onze medewerkers en oud-medewerkers als ambassadeurs. We beogen hiermee de formatie en de openstaande vacatures zo snel mogelijk in te vullen met vaste medewerkers. Als organisatie hebben we in 2023 hiervoor de eerste stappen gezet. Dit krijgt een vervolg in 2024. We willen de branding in een moderner jasje steken door meer van onze organisatie en onze gemeente te laten zien.

Arbodienst
In 2024 loopt het huidige contract af. In 2023 wordt een start gemaakt met de aanbesteding. Onze wensen richten zich op verzuimpreventie en duurzame inzetbaarheid van personeel. In 2022 was ons verzuimpercentage 6,8%. Ons streven is om het verzuimpercentage te verlagen naar maximaal 6%.

Informatievoorziening

Inleiding
2024 is het laatste jaar van het Digitaal Ontwikkel Programma 2021-2024. De ontwikkelingen op het vlak van digitalisering gaan snel en zijn van grote invloed op de dienstverlening van onze gemeente. Informatiebeveiliging en Privacy spelen een steeds belangrijkere rol en onze inwoners en ondernemers verwachten dat we hen snel en digitaal verder kunnen helpen. Deze digitale transformatie zorgt ervoor dat we anders kijken naar de manier waarop onze processen en de informatievoorziening binnen onze gemeente georganiseerd zijn. Om onze dienstverlening goed in te richten is het nodig dat we onze informatievoorziening op orde hebben en verder ontwikkelen. Dit heeft geleid tot het Digitaal Ontwikkel Programma 2021-2024.

Daarnaast vinden we het van belang dat iedereen mee kan doen. Onze insteek is dan ook: digitaal waar het kan, persoonlijk wanneer dat gewenst is. We werken samen met verschillende leveranciers hard aan de toegankelijkheid van onze websites en de websites waar we verantwoordelijk voor zijn. Bij het testen van nieuwe digitale diensten en de digitale mijn.beuningen-omgeving werken we samen met inwoners, ondernemers en organisaties. We wijzen inwoners actief op de mogelijkheden van het Informatiepunt Digitale Overheid in de bibliotheek en ondersteuning door Stichting Perspectief. Tot slot kijken we naar de inrichting van het fysieke Huis van de Gemeente. Dat vraagt een gedegen onderzoek om verschillende opties te bepalen zodat we een goede afweging kunnen maken hoe we onze inwoners, organisaties en ondernemers in de toekomst willen bedienen en welke extra middelen dit vraagt.

Digitaal Ontwikkel Programma 2021 – 2024
De eerste helft van 2024 staat in het teken van het verder verbeteren van het proces rondom bestuurlijke besluitvorming en het maken van een grote stap in het project Zaakgericht Werken. Ook implementeren we in het Sociaal Domein een nieuwe functionaliteit om onze processen intern op orde te brengen. Dit doen wij om onze inwoners nog beter van dienst te zijn. Daarnaast willen we in 2024 onderzoek verrichten naar de definitieve uitfasering van ons oude archiefsysteem en de mogelijkheden rondom datagedreven werken in de volle breedte

op te starten. We evalueren het Digitaal Ontwikkel Programma en stellen een plan op voor een volgend programma; de digitale transformatie is immers nog lang niet gereed.

Informatiebeveiliging
Informatiebeveiliging is een continu proces dat alle processen van de gemeente raakt. De gemeente verwerkt steeds meer persoonlijke en gevoelige gegevens met steeds meer instanties. Om de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van deze gegevens te bewaken, neemt de gemeente maatregelen.

Vanwege de doorontwikkeling en actualisering van het BIO-normenkader (Baseline informatiebeveiliging overheid) gaat in oktober 2024 BIO2.0 van kracht. De maatregelen, een mix van preventieve, detectieve, repressieve en correctieve maatregelen, zullen hierop worden aangepast. Dit vergt enige voorbereiding die in combinatie met de verdere inrichting van het Information Security Management System (ISMS) zal worden opgepakt.

Vanaf 2024 worden de DigiD-aansluitingen door de auditor verplicht getoetst op werking. Dit houdt in dat we naast Opzet (de procedure) en Bestaan (het bewijs dat we volgens deze procedure werken) ook de Werking (we volgen de procedure altijd, dus bij herhaling) moeten kunnen aantonen. Dit zal voor de ENSIA-audit 2023-2024 ook meer voorbereiding vragen.

Uit het Rekenkameronderzoek Informatiebeveiliging en Privacybescherming van 2022 is gebleken dat diverse verbeteringen nodig zijn om naar volwassenheidsniveau 3 te groeien. Hier gaan we in 2024 stappen in zetten. Het plan van aanpak en het bijbehorende uitvoeringsprogramma wordt in het eerste kwartaal 2024 aan de gemeenteraad voorgelegd. Hiervoor wordt externe deskundigheid aangetrokken. Naast het nemen van technische maatregelen zal daarom meer aandacht zijn voor het formaliseren van beleid en het verhogen van bewustzijn rondom informatieveiligheid en privacy.

Privacy
Nieuwe ontwikkelingen in de informatie-samenleving zorgen voor enorme kansen. Inwoners en ondernemers hebben baat bij de economische groei die nieuwe technologieën kunnen opleveren, zoals het Internet of Things (IoT), big data en Artificiële Intelligentie (AI). Deze ontwikkelingen leiden echter ook tot nieuwe vraagstukken omtrent de bescherming van de privacy, autonomie en grondrechten van inwoners. De gemeente beschermt de gegevens van inwoners en ondernemers en voldoet aan de Algemene Verordening gegevensbescherming (AVG). Er is steeds een integrale afweging nodig tussen waarden als privacy en informatieveiligheid enerzijds en het oplossen van maatschappelijke opgaven anderzijds.

In 2024 publiceren we het register van verwerkingen; aangezien dit een dynamisch register is werken we ook verder aan het up-to-date houden hiervan. Data Protection Impact Assessments (DPIA's) voeren we uit waar nodig. Zo borgen we de AVG in onze dienstverlening en processen. Het vergroten van het bewustzijn en kennisniveau van bestuur en medewerkers blijft een aandachtspunt en van groot belang. Ook in 2024 vragen de privacyaspecten van de Wet politiegegevens (Wpg) worden om onze inzet op dit onderwerp. Nieuwe ontwikkelingen rondom datagedreven werken en algoritmes zorgen ervoor dat we

meer bewust aan de slag willen gaan met ethiek. Hoe we dit precies vorm moeten geven, gaan we in 2024 oppakken.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt de uitvoering van de Omgevingswet. Het DSO biedt het digitale loket (Omgevingsloket) waar initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden snel kunnen zien wat is toegestaan in de fysieke leefomgeving. Een goed werkend DSO is randvoorwaardelijk voor de implementatie van de Omgevingswet. Gemeente Beuningen is al eerder aangesloten op het DSO en werkt regionaal samen aan de implementatie van de verschillende functionaliteiten van het DSO, met name ook in de samenwerking met haar ketenpartners. De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 januari 2024 daadwerkelijk in werking.

Zaakgericht Werken

Het grootste project uit het Digitaal Ontwikkel Programma is de implementatie van Zaakgericht Werken. Dit is een andere manier van denken en werken, die randvoorwaardelijk is voor een optimale en integrale dienstverlening. Via ons zaaksysteem en een aantal vak applicaties professionaliseren we onze digitale dienstverlening. Een aanvraag komt veilig binnen en de aanvrager kan (onder voorwaarden) via een mijn-omgeving de aanvraag zien, communiceren met ons en de voortgang volgen. Gelijktijdig brengen we processen op orde en nemen we rechtmatigheid, informatiebeveiliging en privacy by design mee. In 2024 richten we bijna al onze interne processen zaakgericht in. Daarnaast gaan we aan de slag met onze dienstverleningsprocessen binnen het Sociaal Domein en voor Munitax.

Communicatie

Inleiding

De afdeling Communicatie is verbonden met alle afdelingen binnen de organisatie, het bestuur en de griffie. Daarnaast is Communicatie ook het kanaal richting inwoners, ondernemers, andere (maatschappelijke) organisaties en de pers/media.
Het team vervult een belangrijke rol als verbinder en regisseur tussen intern en extern.
Een heldere, transparante, toegankelijke en betrouwbare communicatie vormen een belangrijk uitgangspunt. Hierbij hebben en houden we oog voor de behoeften van iedere doelgroep en houden we rekening met diversiteit.

Wat willen we bereiken?

- De Omgevingswet gaat per 1 januari 2024 in. Dat vraagt vanaf die tijd ook een andere werkwijze van initiatiefnemers. We willen dat in 2024 initiatiefnemers weten welke stappen ze moeten zetten om een initiatief in te dienen.
- Participatie heeft niet alleen door de inwerkingtreding van de Omgevingswet speciale aandacht gekregen, maar op initiatief van de raad is er ook een kadernota Participatie opgesteld. Vanaf 2024 kunnen inwoners, ondernemers of andere organisaties volgens dit kader meedoen met een initiatief van de gemeente of zelf een initiatief indienen.
- Duurzaamheid is een landelijk thema dat we vertalen naar een lokale aanpak.
- Onze website is toe aan vernieuwing en verjonging en willen we makkelijker en nog inclusiever ontsluiten naar onze doelgroepen.

- We willen in de toekomst blijven beschikken over voldoende gekwalificeerd personeel om onze opgaven te kunnen vervullen. Dat betekent dat wij ons als (aantrekkelijke) werkgever moeten onderscheiden (employer branding). We kijken hierbij niet alleen naar instroom, maar ook naar doorstroom en uitstroom.
- We willen meer inzicht krijgen hoe we onze doelgroepen nog beter kunnen bereiken en welke informatiebehoefte zij (latent) hebben.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Vanaf 1 januari 2024 gaat de Omgevingswet in. 2024 gebruiken we om initiatiefnemers te informeren over hoe ze met hun initiatief bij ons terecht kunnen. We zetten daarvoor onder andere de website in. We blijven dit proces verfijnen.
- In 2024 wordt de kadernota Participatie intern en extern geïmplementeerd, zie ook programma x Participatie). Team communicatie adviseert mee over de implementatie.
- We starten met de ontwikkeling van een nieuwe website die in Q3 2024 live zal gaan.
- In 2024 stellen we samen met de afdeling HR/P&O het beleidsplan Arbeidsmarktcommunicatie op.
- In 2024 starten we met een mediaonderzoek naar kanalen als de gemeentepagina, website en social media. Trends die we kunnen herleiden uit dit onderzoek vormen onder andere een belangrijke input voor onze informatieverschaffing en communicatie.
- Aan de hand van dit mediaonderzoek stellen we in 2024 nieuw social media beleid op.
- Ook gaan we in 2024 onderzoeken wat nieuwe communicatietechnologieën kunnen betekenen voor communicatie.

Representatie en Kabinetszaken

We willen inwoners, ondernemers en verenigingen die zich op bijzondere wijze verdienstelijk maken voor de samenleving de erkenning geven die zij verdienen. Wij verzorgen het proces van aanvraag tot en met de uitreiking van Koninklijke onderscheidingen, gemeentelijke onderscheidingen en Koninklijke predicaten. Denk daarbij aan de organisatie van de jaarlijkse Lintjesregen, bijzondere gelegenheden, het Jeugdlintje en de Oranjebijeenkomst. Jaarlijks worden gemiddeld 25 aanvragen in behandeling genomen.

Evenementen

We organiseren tal van publieke evenementen, zoals jaarlijkse herdenkingen en vieringen, de doortocht van de 4DAAGSE, Veteranenbijeenkomsten, Lichtjesavond en ondersteuning bij lokale en landelijke campagnes. Hierbij hoort ook het werven en begeleiden van de kinderburgemeester.
Ook in 2024 willen we met onze evenementen inwoners met elkaar verbinden en Beuningen zo goed mogelijk op de kaart zetten.

Bewonersbetrokkenheid/participatie

Er is veel betrokkenheid van bewoners bij de gemeente en vice versa. In 2023 stelden we nieuw participatiebeleid. In 2024 gaan we dit beleid uitwerken. Ook trainen we collega's om te werken met dit beleid in de praktijk. We informeren inwoners hoe ze met ons in gesprek kunnen.

Verbonden partijen

Inleiding

Een gemeente kan taken op drie manieren (laten) uitvoeren: zelf doen, uitbesteden of samenwerken met andere gemeenten. Als een gemeente besluit samen te werken, gaat ze daarvoor samen met één of meer andere gemeenten een verbonden partij aan. Een verbonden partij is een rechtspersoon waarin een gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Deze rechtspersonen kunnen verschillende juridische vormen hebben, bijvoorbeeld een gemeenschappelijke regeling, vennootschap of stichting

We hebben ons verbonden met diverse partijen die voor het publieke belang werkzaamheden uitvoeren voor de gemeente. In deze paragraaf geven we informatie over deze partijen en vooral de belangrijkste beleidsvoornemens voor komend begrotingsjaar. Daarnaast bespreken we enkele verbonden partijen waar we bestuurlijk of financieel aandacht aan schenken. In de zienswijzen van de raad op de begrotingen van de Gemeenschappelijke Regelingen (GR-en) is hier al een voorschot op genomen.

Beleid

Informatieverstrekking en sturing

De informatieverstrekking over en vanuit de Gemeenschappelijke Regelingen is beduidend verbeterd in de afgelopen jaren. De coronaperiode heeft hier een extra impuls aan gegeven. Informatie is vindbaar, websites zijn op orde, veel vergaderingen worden via live streams uitgezonden.
De nieuwe raadsleden zijn als onderdeel van hun introductieprogramma bijgepraat over regionale samenwerking in het algemeen en de verbonden partijen in het bijzonder.
De jaarlijkse toelichting van de vier grootste GR'en op hun kaderbrief wordt regionaal georganiseerd en live uitgezonden. Daarnaast wordt in het voorjaar de toelichting op de begroting en jaarrekening van de verschillende GR'en regionaal georganiseerd als opmaat voor de op te stellen zienswijzen. In het voorjaar van 2022 is er daarnaast voor het eerst een Beuningse carrousel georganiseerd. De ambtelijke accounthouders hebben samen met de G.R.'en een toelichting gegeven op de activiteiten en financiële positie. Deze carrousel is positief geëvalueerd en staat voor 2023 wederom op de planning. De verbeterpunten van 2022 worden meegenomen.

De sturing op de G.R.'en blijft voortdurend inspanning en aandacht vragen, ook omdat dit een proces is dat plaatsvindt in gezamenlijkheid met de regionale raden.

Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ), Nijmegen

Openbaar belang

De Veiligheidsregio (VRGZ) is opgericht op 1 januari 2004 en bestaat uit de Regionale Brandweer Gelderland-Zuid (RBGZ), de gemeenschappelijke Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen Gelderland-Zuid (GHOR) en de Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid (RAV). De VRGZ behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van hulpverlening en veiligheid op een aantal taken. De kernactiviteiten van de VRGZ zijn:

- Het verzorgen van de operationele dienstverlening van brandweer en ambulancezorg,
- De meldkamer
- Het voorbereiden op en bestrijden van crises en rampen
- Het ondersteunen van bovenstaande activiteiten

In het Regionaal Beleidsplan (RBP) vormt de kapstok van jaarplannen en -activiteiten. Er wordt een nieuw RBP opgesteld voor de periode 2024 - 2027 wordt - na zienswijze van gemeenteraden - in december aangeboden aan het Algemeen Bestuur van de VRGZ.

Wel zijn er landelijke ontwikkelingen bekend die beschreven worden in het RBP:

- Nieuwe wet crisisbeheersing en brandweerzorg
- Versterking crisisbeheersing

Daarnaast bestaat de VRGZ uit twee programma's: Crisis- en Rampenbestrijding (hierna: C&R) en Regionale Ambulancevoorziening (hierna: RAV). De activiteiten voor het programma C&R in het jaar 2023 - naast de kernactiviteiten- zijn:

- Actualiseren plannen: dekkingsplan brandweer, zorgprofiel GHOR en communicatieplan
- Project gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing provincie Gelderland
- Complexe verandervraagstukken (Drie Grote Werken) komende vijf jaar realiseren en borgen
- Doorontwikkeling Nationale Openbare Orde- en Veiligheidsarchitectuur, Veilig Bouwen, Omgevingswet, informatiegestuurde veiligheid, langdurige en/of bovenregionale crises
- Verstevigen netwerkrol en versterken crisisbeheersing

De activiteiten voor het programma RAV in het jaar 2023 - naast de kernactiviteiten- zijn:

- Doorvoeren nieuwe ontwikkelingen: urgentieklassen, programma CZO Flex Level (opleidingsstelsel), digitale gegevensuitwisseling
- Monitoren personeel en schaarste materiaal en materieel
- Doorontwikkeling zorgcoördinatiecentra

(x € 1.000)

VRGZ	2024	2023
Balanstotaal	93.670	89.929
Eigen vermogen	5.759	5.928
Vreemd vermogen	87.911	84.001
Totaal exploitatie	95.923	90.696
Beuningen deelname %	3,51%	3,51%
Gemeentelijke bijdrage	1.713	1.603
Inventarisatie risico's	5.143	4.350
Weerstandsvermogen	61%	61%
Risico tekort Beuningen	71	60

Instituut Bijzonder Onderzoek (IBO), Wijchen

Openbaar belang
Het Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Gelderland Zuid (IBO) is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Beuningen, Heumen, Berg en Dal, Druten en Wijchen. Deze gemeenschappelijke regeling is belast met de opsporing van misbruik van de Participatiewet, Ioaw, Ioaz-uitkeringen en Wmo-voorzieningen.
De sociaal rechercheurs hebben specifieke opsporingstaken in het strafrecht (horen van verdachten en getuigen, volgen, observeren en zo nodig aanhouden van personen). Daarnaast adviseren ze klantmanagers van de gemeente in niet-strafrechtelijke onderzoeken naar misbruik van de Participatiewet. Op die manier proberen we te voorkomen dat inwoners te maken krijgen met hoge terugvorderingsbedragen door fraude.

De nieuwe IBO-begroting is opgesteld inclusief Btw. Dit is een verandering ten opzichte van vorig jaar.

(x € 1.000)

IBO	2024	2023
Balanstotaal	148	63
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	148	63
Totaal exploitatie	561	466
Beuningen deelname %	16,4%	18,0%
Gemeentelijke bijdrage	92	84
Inventarisatie risico's	n.v.t.	n.v.t.
Weerstandsvermogen	n.v.t.	n.v.t.
Risico tekort Beuningen	n.v.t.	n.v.t.

Milieusamenwerking en afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN), Nijmegen

Openbaar belang
De MARN is een gemeenschappelijke regeling met acht deelnemende gemeenten in de regio Nijmegen. De gemeenschappelijke regeling behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van milieu, waaronder in ieder geval een doelmatige en milieu hygiënisch verantwoorde verwijdering van afvalstoffen. In het bijzonder houdt de GR MARN zich bezig met het aandeelhouderschap in ARN B.V.

De MARN heeft geen gronden meer in eigendom en de projectorganisatie is verdwenen. Er worden geen projecten meer door MARN verzorgd. De regeling zelf blijft in stand en richt zich op de rol van aandeelhouder en leverancier van afval aan ARN B.V. Daardoor blijven onderwerpen met betrekking tot afval een rol spelen. Het secretariaat van de GR MARN is belegd bij Dar NV.

De verkenning van de toekomst van GR MARN, mede in relatie tot de energietransitie, leidde tot de ontwikkeling van de MARN naar een MARN+. De plus staat voor een actievere invulling van het aandeelhouderschap in de ARN een het benutten van dit aandeelhouderschap bij de energietransitie. Van het uit te keren dividend wordt € 100.000 gereserveerd als werkbudget voor uitgaven in het kader van MARN+. Dit betreft de inzet om in samenwerking met ARN de energietransitie in de regio mede vorm en inhoud te geven.

(x € 1.000)

MARN	2024	2023
Balanstotaal	9.514	10.136
Eigen vermogen	7.728	8.212
Vreemd vermogen	1.786	1.924
Totaal exploitatie	302	317
Beuningen deelname %	8,00%	8,00%
Gemeentelijke bijdrage	-37	-37
Inventarisatie risico's	n.v.t.	n.v.t.
Weerstandsvermogen	n.v.t.	n.v.t.
Risico tekort Beuningen	n.v.t.	n.v.t.

Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)

Openbaar belang
De ODRN voert voor de deelnemers taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in het kader van het omgevingsrecht. Naast milieutaken zijn vanaf 1 januari 2017 ook de BRIKS-taken (bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen) uitbesteed aan de ODRN.

In de afgelopen jaren is gewerkt aan verschillende activiteiten uit de Ontwikkelagenda, die vooral waren gericht op financiën en bedrijfsvoering. De Ontwikkelagenda is inmiddels afgerond, er wordt nog verder gewerkt aan de herijking van de financieringsopzet (van output naar outcome).
Het nieuwe regionaal VTH-beleid is vastgesteld. Het opzetten van een meerjarig uitvoeringsprogramma is hier een uitvloeisel van, dit wordt regionaal opgepakt.
Door regionale uniformering van werkafspraken, de dienstverleningsovereenkomst, de mandaatregeling en de gezamenlijke voorbereiding op nieuwe wetgeving kunnen we processen efficiënter inrichten. Het doel hiervan is om ook kostenverlagend te werken.
Verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening maakt onderdeel uit van de reguliere werkzaamheden, we blijven hier op sturen. De ODRN heeft een dashboard voor de opdrachtgevers ontwikkeld (Power BI), dit dashboard bestaat uit 2 onderdelen: kosten (overzichten van de realisatie ten opzichte van het werkplan) en KPI's. We adviseren ODRN om tot KPI 's te komen die, in relatie tot de door ODRN uitgevoerde VTH-taken, bijdragen aan het meer in beeld brengen van de fysieke leefomgeving.

De geplande werkzaamheden van de ODRN worden jaarlijks vastgelegd in een Werkplan. Dit werkplan bevat een beschrijving van de reguliere werkzaamheden voor de Milieu- en BRIKS-taken. Op basis van ervaringscijfers van voorgaande jaren is voor 2024 een begroting gemaakt van de kosten. De bijdrage voor de ODRN wordt in 2024 fors verhoogd. De oorzaak hiervan is de invoering van de Omgevingswet (OW) en Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb), deze wetten worden beide per 1 januari 2024 ingevoerd. Ook zorgen de inflatie en verwachte stijging van het aantal vergunningen voor meerkosten. De financiële effecten van de OW en de Wkb blijven inschattingen. Afwijkingen in de werkelijke uitgaven kunnen groter zijn dan gebruikelijk. Ook moeten we er rekening mee houden dat de legesopbrengsten vanaf 2024 zullen dalen omdat er onder de Omgevingswet minder vergunningplichtige activiteiten zijn.

Gemeente Nijmegen heeft besloten om de BRIKS taken terug te nemen. Zowel de ODRN als ook de gemeente Nijmegen hebben een kwartiermaker aangesteld die dit proces gaat begeleiden. De verwachting is dat de overdracht van de taken per 1 januari 2025 ingaan. De financiële gevolgen van de ontvlechting zijn nog niet inzichtelijk.
De ODRN verkent momenteel intensieve samenwerkingsmogelijkheden met de ODRA, zodat ze met het oog op de toekomst robuust blijven. Er wordt landelijk en regionaal gesproken over intensievere samenwerking of fusie tussen omgevingsdiensten. Door een intensievere samenwerking op te zoeken blijven ze niet alleen robuust, maar wordt het kennis en expertiseniveau ook vergroot.
Ten aanzien van deze ontwikkelingen wordt uitgegaan van het volgende: de personele ontwikkelingen die met deze fusie/samenwerking gepaard gaan moeten samenvallen met de

ontwikkelingen binnen het Gelders Stelsel. Dit geldt ook voor de ontvlechting BRIKS taken van de gemeente Nijmegen.

(x € 1.000)

ODRN	2024	2023
Balanstotaal	3.338	4.040
Eigen vermogen	104	1.057
Vreemd vermogen	3.234	2.983
Totaal exploitatie	28.892	24.186
Beuningen deelname %	8,13%	6,68%
Gemeentelijke bijdrage	2.348	1.615
Inventarisatie risico's	1.487	1.223
Weerstandsvermogen	12%	60%
Risico tekort Beuningen	68	0

Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), Nijmegen

Openbaar belang
De Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid omvat veertien gemeenten. De hoofdtaak van een GGD betreft - op basis van de Wet Publieke Gezondheid - het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van inwoners op alle leeftijden. Dit doet de GGD samen met de inwoners, maar ook met partners in zorg, onderwijs, welzijn en veiligheid. Speciale aandacht gaat uit naar kwetsbare groepen in de samenleving. Een gemeente moet voor de uitvoering van gezondheidstaken een Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) in stand houden (artikel 14 lid 1 WPG).

In 2023 is de meerjarenstrategie geactualiseerd voor de jaren 2024 tot en met 2027. Voor de Programmabegroting GGD 2024 is nog uitgegaan van de leidende principes en strategische thema's uit de meerjarenstrategie 2020- 2023.
De belangrijkste doelen en ontwikkelingen zijn:

- *Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)*
  In het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) heeft de GGD een prominente rol op het gebied van het regionale gezondheidsbeleid. Het GALA kent vijftien programma's. Het versterken van de kennisfunctie van de GGD is een van de programma's om daarmee de regio te ondersteunen in de verschillende opgaven vanuit het GALA en het IZA. De gemeenten in het Rijk van Nijmegen hebben de GGD daartoe gezamenlijk opdracht gegeven. Voor het GALA vragen de gemeenten tevens de expertise van de GGD op het gebied van gezondheidspreventie en –bevordering.
  Voor het IZA sluit de GGD aan bij het opstellen van het regiobeeld en het leggen van verbindingen tussen het sociaal en het medisch domein.
- *Data- en informatiegestuurd werken*
  Het doel van datagestuurd werken is om de taken van de GGD effectiever en efficiënter uit te voeren. Het geeft beter inzicht in samenhangende gezondheidsgegevens, zoals voor het organiseren van preventie in het sociale domein. Het ondersteunt de gemeenten bij het maken van keuzes in het lokale (preventieve) gezondheids- en veiligheidsbeleid.
  Data- en informatiegestuurd werken is belangrijk voor de versteviging van de kennisfunctie ten behoeve van het GALA en IZA.
- *Veilig Thuis*
  Veilig Thuis kenmerkt zich door grote fluctuaties in instroom en incidentele vragen en ontwikkelingen. De begroting bevat daardoor veel onzekerheid. Vanaf 2024 hanteert de GGD een nieuwe begrotingssystematiek voor Veilig Thuis, waardoor er meer stabiliteit in de begroting wordt gebracht. Er wordt overgegaan naar een meerjarige formatiebegroting, waarbij het gemiddelde aantal diensten van de laatste drie jaar wordt gebruikt. Er komt een egalisatiereserve voor het opvangen fluctuaties in instroom.
  De toekomst van Veilig Thuis hangt af van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming dat momenteel wordt uitgewerkt.
- *Bijzondere Zorg*
  Het aantal trajecten bij het Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) is in de afgelopen jaren

sterk toegenomen. De gemeenten en de GGD hebben afspraken gemaakt over efficiëntere samenwerking, een betere afstemming en over monitoring tussen MBZ en het lokale veld, zodat de minder complexe meldingen sneller kunnen worden overgedragen naar het lokale veld of de situatie minder escaleert. Het doel is dat de cliënt sneller de juiste hulp krijgt.

- *Forensische geneeskunde*
  De rijksoverheid werkt samen met GGD GHOR Nederland aan verbetering van de organisatie van de forensische geneeskunde, zoals de uitvoering van de lijkschouw, medische arrestantenzorg en de forensisch medisch expertise bij kindermishandeling. Verbeterde samenwerking is ook nodig aangezien er steeds groter wordende schaarste is onder de forensisch artsen. Er wordt gewerkt aan een bovenregionale organisatie in regio Oost om deze GGD-taken toekomstbestendig te maken.
- *Gezonde leefomgeving*
  Een belangrijke ontwikkeling betreft de invoering van de Omgevingswet. De GGD ondersteunt gemeenten, op verzoek, bij de invulling van het onderdeel gezondheid in de fysieke en sociale leefomgeving van de Omgevingswet.

Een belangrijke financiële risico is:

- *Prijsstijgingen en krapte op de arbeidsmarkt*
  Prijsstijgingen bij materialen, energie en ingehuurde diensten vormen een risico. De exacte gevolgen van de prijsstijgingen zijn moeilijk in te schatten.
  De zorgsector kampt met krapte op de arbeidsmarkt. Het risico bestaat dat de formatie niet op orde is, waardoor extra kosten op de GGD afkomen. Het personeelstekort speelt met name bij artsen. De krapte bij forensisch geneeskundigen begint acute vormen aan te nemen waardoor het risico niet alleen financieel van aard is maar ook de beschikbaarheid van deze dienstverlening mogelijk in gevaar komt. Door de krapte zullen vergoedingen van de artsen waarschijnlijk verhoogd worden.

(x € 1.000)

GGD Geldeland-Zuid	2024	2023
Balanstotaal	22.657	22.865
Eigen vermogen	1.862	1.962
Vreemd vermogen	20.795	20.903
Totaal exploitatie	45.936	40.289
Beuningen deelname %	5,29%	5,22%
Gemeentelijke bijdrage	1.587	1.435
Inventarisatie risico's	3.237	3.739
% Weerstandsvermogen	49%	45%
Risico tekort Beuningen	87	107

Munitax, (Beuningen)

Openbaar belang
Munitax is een uitvoeringsorganisatie van vijf gemeenten die het gehele belastingproces uitvoert, van aanslagoplegging tot inning. De totale kosten van € 5,3 miljoen worden verdeeld op basis van afgenomen producten (aantal objecten, aanslagen, hondenregistraties, bijzondere aanslagen, dwangbevelen en kwijtscheldingen).

(x € 1.000)

Munitax	2024	2023
Balanstotaal	n.v.t.	n.v.t.
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Totaal exploitatie	5.343	2.876
Beuningen deelname %	18,09%	18,22%
Gemeentelijke bijdrage	967	524
Inventarisatie risico's	n.v.t.	n.v.t.
Weerstandsvermogen	n.v.t.	n.v.t.
Risico tekort Beuningen	n.v.t.	n.v.t.

Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (DRAN)

Openbaar belang
De gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN) voert in opdracht van 18 gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen het doelgroepenvervoer uit. Het uiteindelijke doel van de BVO DRAN is het bieden van kwalitatief goed vervoer tegen aanvaardbare kosten aan inwoners met beperkingen. Daardoor neemt de zelfredzaamheid van inwoners toe.

Tot de taken van de BVO DRAN behoren allereerst reguliere werkzaamheden, zoals contractmanagement, monitoring, het operationeel aan- en bijsturen en het onderhouden van de contacten met diverse partners, bijvoorbeeld provincie Gelderland. Daarnaast vraagt de doorontwikkeling van de vervoersorganisatie zelf aandacht. Een derde taak van de BVO DRAN is het samen met gemeenten uitvoeren van maatregelen om de kosten te beheersen.

In Beuningen verzorgt de BVO DRAN in 2024 naast het vraagafhankelijk vervoer (het zogenaamde sociaal vervoer of Wmo-vervoer) ook het leerlingenvervoer en het Jeugdwetvervoer.

De gemeente en de BVO DRAN werken nauw samen om greep te krijgen op de kostenontwikkeling. De meerjarenbegroting 2024-2027 is vastgesteld en hieruit blijkt een voortdurende stijging van de kosten. Dit wordt veroorzaakt door aanzienlijk hogere indexeringen(vervoer en callcenter) en de overgang naar zero emissie-doelgroepenvervoer. De kostenontwikkeling hangt ook nauw samen met de instroom van reizigers met een Wmo-pas. Door de toenemende vergrijzing zal de vraag naar het vraagafhankelijk vervoer toenemen. De gemeente is verantwoordelijk voor de toegang tot het doelgroepenvervoer.

Wat willen we bereiken?
- Beheersbaar houden van de kosten doelgroepenvervoer;
- Behouden van kwalitatief goed vervoer;
- Inzet op duurzaamheid.

Wat gaan we hiervoor doen?
Beheersbaar houden van de kosten doelgroepenvervoer
- Onderzoek doen naar nieuwe beleidsmatige beheersmaatregelen die effect hebben op de kostenontwikkeling;
- Kostenbewustzijn in de toegang bespreken;
- Zelfstandigheid reizen leerlingen bevorderen;
- Samen met BVO DRAN kostenontwikkelingen in het vervoer transparant houden en samen optrekken;
- Effecten van Buurtvervoer Perspectief monitoren en stimuleren.

Behouden van kwalitatief vervoer
- Monitoren cliëntervaringsonderzoeken over het doelgroepenvervoer;

- Relevante kwaliteitsonderdelen opnemen als eis in programma van eisen bij aanbestedingen.

Inzet op duurzaamheid

- Ambitie zero emissie.

Beleidskaders

- Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Beuningen 2023
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Beuningen 2015
- Verordening bekostiging Leerlingenvervoer gemeente Beuningen 2022
- Beleidsregels Leerlingenvervoer gemeente Beuningen 2020

(x € 1.000)

BVO DRAN	2024	2023
Balanstotaal	12.000	10.750
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	12.000	10.750
Totaal exploitatie	29.042	26.082
Beuningen deelname %	-2,2%	-2,4%
Gemeentelijke bijdrage	883	775
Inventarisatie risico's	n.v.t.	n.v.t.
Weerstandsvermogen	n.v.t.	n.v.t.
Risico tekort Beuningen	150	150

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR), Nijmegen

Openbaar belang

De Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) is naast een uitvoeringsorganisatie hét platform voor de regiogemeenten om zaken met elkaar af te stemmen en de verdere toekomstige samenwerking vorm te geven. In het besef dat gemeentelijke samenwerking steeds belangrijker is, wil de MGR daar een nieuwe impuls aan geven.

Het MGR bestaat uit WerkBedrijf Rijk van Nijmegen (WBRN) en de iRvN. In WBRN slaan de deelnemende gemeenten, het UWV en andere organisaties de handen ineen om de doelstellingen uit de Participatiewet te realiseren.

Werkbedrijf

Missie van WerkBedrijf Rijk van Nijmegen

WBRN heeft als kerntaak het faciliteren, ontwikkelen en begeleiden van werkzoekenden in een kwetsbare positie naar een baan op de arbeidsmarkt in het Rijk van Nijmegen.

Doelen voor het komende jaar

- 1.200 mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te hebben (gehad).
- Aanbieden van het programma ‘Op Weg naar Werk’ aan 475 personen voor arbeidsmatige dagbesteding.
- Realiseren van een toegevoegde waarde van € 8.653 per SW-medewerker.

Beleidskader

De kern van WerkBedrijf's dienstverlening is verankerd in het strategisch beleidskader 'Werk voorop! Arbeidsmarkt- en Re-integratiebeleid'. Aan het eind van 2023 wordt dit beleid herzien om beter aan te sluiten op de huidige arbeidsmarkt en om actief in te spelen op de mismatch tussen vraag en aanbod.

In 2024 kunnen zich de volgende financiële risico's voordoen:

- Verdere ontschotting van het Participatiebudget in het gemeentefonds.
- Nieuwe financieringsregelingen voor nieuw beschut vanuit de Participatiewet.
- Eventueel uittreden van een de van deelnemende gemeente.
- Afbouw WSW budget en stijging gemiddelde loonkosten SW medewerkers.

Openbaar belang

In een constant veranderende arbeidsmarkt streeft WerkBedrijf ernaar iedereen een plek te bieden, met name degenen met een kwetsbare positie. De aard van het werk evolueert, met een toename van kandidaten met een arbeidsbeperking en een groeiende focus op langdurige begeleiding. Via middelen zoals loonkostensubsidie en jobcoaching zorgt WerkBedrijf ervoor dat zij de ondersteuning krijgen die ze verdienen.

WerkBedrijf zet zich in voor een inclusieve arbeidsmarkt in het Rijk van Nijmegen. Voor alle zeven deelnemende gemeenten voeren ze het werkgedeelte van de Participatiewet uit, regisseren ze de arbeidsmatige dagbesteding (WMO) en zijn ze een belangrijke werkgever

voor 1.340 SW-medewerkers. We geloven in een arbeidsmarkt waar iedereen telt en iedereen een plek heeft.

IRvN
We zien dat onze informatievoorziening steeds beter op orde is. Samen met iRvN houden we aandacht voor de basis maar gaan we ook kijken naar nieuwe ontwikkelingen. Dat gaat niet alleen over innovatie, maar ook over de implementatie van nieuwe wetgeving die zich richt op de digitale transformatie. Informatiebeveiliging blijft een belangrijk aandachtspunt, waarin we gezamenlijk blijven optrekken om te zorgen voor een continue verbetering van onze beveiliging. Samen met iRvN kijken we naar de mogelijkheden om regionaal gezamenlijk op te trekken in ontwikkelingen en meer gebruik te maken van elkaars kennis en kunde.

Openbaar belang
De afgelopen jaren is informatievoorziening steeds belangrijker geworden in onze maatschappij. Het snel verkrijgen, verwerken, (waar nodig) delen en versturen van informatie is een zeer belangrijke randvoorwaarde om als gemeente goed te kunnen functioneren voor inwoners, andere overheden, bedrijven en instellingen.

(x € 1.000)

MGR	2024	2023
Balanstotaal	35.743	38.327
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	35.743	38.327
Totaal exploitatie	103.017	102.233
Beuningen deelname %	6,1%	6,1%
Gemeentelijke bijdrage	5.457	5.230
Inventarisatie risico's	3.624	7.170
% Weerstandsvermogen	n.v.t.	n.v.t.
Risico tekort Beuningen	292	235

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Openbaar belang

De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) is opgericht op 1 januari 2021 en bestaat uit de volgende 18 regio-gemeenten: Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Mook en Middelaar, Montferland, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.

Er wordt gewerkt vanuit de visie en de regionale agenda met vijf opgaven:

- Verbonden regio (mobiliteit en bereikbaarheid)
- Productieve regio (economie en arbeidsmarkt)
- Circulaire regio (duurzaamheid, klimaat en energie)
- Ontspannen regio (leefbaarheid, natuur & landschap, cultuur en erfgoed)
- Groene groeiregio (woningbouw en leefomgeving)

De begroting 2024-2027 laat een stijging van € 1,08 zien van de inwonersbijdrage voor het regiobureau en de regionale opgaven. De oorzaken hiervan zijn de hoge inflatie, de stijging van de lonen als gevolg van de nieuwe CAO en een hogere bijdrage voor de Regionale Energie Strategie (RES) binnen de opgave Circulaire regio.

Wat willen we bereiken?

De GMR staat voor de uitdaging hoe om te gaan met groei van wonen, werken en mobiliteit, op zo'n manier dat we een balans kunnen vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit: groene groei. De ambities:
- We positioneren ons als dé groene metropoolregio van Nederland.
- We profileren ons als dé (inter)nationale circulaire topregio 2050.
- We werken samen aan dé ontspannen groeiregio in balans.

Na de start in 2021 is de organisatie ingericht en zijn de plannen vervat in de meerjarige agenda.

Wat gaan we hiervoor doen?

Via de Bestuurlijk Opgaveteams en ambtelijke werkgroepen werken we aan de regionale opgaven. We dragen bij en matchen de regionale plannen met de lokale en kijken waar kansen liggen. Voor Beuningen gaat veel aandacht uit naar de opgave Groene Groei. De Verstedelijkingsstrategie wordt vanaf 2024 steeds concreter. Het Groen-Blauwe raamwerk en het Vitaal Landelijk Gebied Gelderland worden verder uitgewerkt.

(x € 1.000)

Groene Metropoolregio Arnhem-nijmegen	2024	2023
Balanstotaal	4.813	5.087
Eigen vermogen	100	100
Vreemd vermogen	4.713	4.987
Totaal exploitatie	8.121	7.693
Beuningen deelname %	3,40%	3,40%
Gemeentelijke bijdrage	254	223
Inventarisatie risico's	n.v.t.	n.v.t.
Weerstandsvermogen	n.v.t.	n.v.t.
Risico tekort Beuningen	n.v.t.	n.v.t.

Aandelen

De gemeente bezit aandelenpakketten bij Bank Nederlandse Gemeenten B.V., Vitens N.V. en Leisurelands B.V. waarbij we bestuurlijke zeggenschap hebben tijdens de Algemene Vergadering voor aandeelhouders.

Bank Nederlandse Gemeenten B.V. (BNG)	
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel	De BNG is als privaatrechtelijke organisatie de bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Als aandeelhouder hebben we stemrecht in de organisatie.
Deelnemende partijen	Aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.
Openbaar belang en ontwikkelingen	Met gespecialiseerde dienstverlening wil de BNG bijdragen aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Aantal aandelen gemeente Beuningen	14.040 (0,025% van het totaal aantal aandelen)
Balanstotaal	31-12-2022: € 112.074 miljoen
Dividend	Het dividend over 2022, 50 % van de winst, bedraagt voor gemeente Beuningen € 35.100 ofwel € 2,50 per aandeel en wordt in 2023 verantwoord.
Intrinsieke waarde aandelen gemeente Beuningen	14.040 x € 77,32 (eigen vermogen per aandeel) = € 1.085.570
Boekwaarde aandelen	€ 31.000
Stille reserve	€ 1.054.570

Vitens N.V.	
Vestigingsplaats	Zwolle
Doel	Vitens is een naamloze vennootschap met een maatschappelijk belangrijk product. Vitens levert drinkwater aan bijna 6 miljoen klanten. Het levert drinkwater dat betrouwbaar en beschikbaar is. De primaire taak en missie van Vitens is om te zorgen voor drinkwater. Vierentwintig uur per dag, zeven dagen per week betaalbaar drinkwater van hoge kwaliteit leveren aan iedereen in het verzorgingsgebied. Betrouwbaar en beschikbaar drinkwater. Voor nu en later. Dat is de bron van ons bestaan.
Deelnemende partijen	De provincies en de meeste gemeenten in het verzorgingsgebied zijn de publieke aandeelhouders. Het verzorgingsgebied in Nederland bestaat vooral uit de provincies Flevoland, Friesland,

	Gelderland, Utrecht en Overijssel en enkele gemeenten in Drenthe en Noord-Holland.
Openbaar belang en ontwikkelingen	Als drinkwaterleverancier heeft Vitens zowel directe als indirecte invloed op haar omgeving. De directe invloed uit zich in het verbeteren van de volksgezondheid in Nederland door het leveren van kwalitatief hoogwaardig drinkwater. De indirecte invloed uit zich bijvoorbeeld in het verbeteren van de biodiversiteit in de beschermde waterwingebieden.
Aantal aandelen gemeente Beuningen	24.035 (0,416% van het totaal aantal aandelen)
Balanstotaal	31-12-2022: € 2.096 miljoen
Dividend	Vitens wil haar aandeelhouders een redelijk rendement geven over het ingebrachte vermogen, met inachtneming van de volgende randvoorwaarden: • het dividend wordt gerelateerd aan het nettoresultaat; • het bedrag aan dividend dat wordt uitgekeerd, bedraagt maximaal 50% van het nettoresultaat. Randvoorwaardelijk hierbij is de continuïteitsdoelstelling. Bij een solvabiliteit < 30% wordt in beginsel geen dividend uitgekeerd; • jaarlijks wordt, binnen deze kaders, een dividendvoorstel ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Commissarissen (RvC) en voor finale instemming aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Dit dividendvoorstel houdt rekening met de specifieke financiële omstandigheden van de onderneming.
Intrinsieke waarde aandelen gemeente Beuningen	24.035 x € 112,42 (eigen vermogen per aandeel) = € 2.702.015
Boekwaarde aandelen	€ 24.000
Stille reserve	€ 2.678.015

DAR N.V.	
Vestigingsplaats	Nijmegen
Doel	De activiteiten en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit de exploitatie van een bedrijf op het gebied van milieuverantwoord afvalbeheer, reiniging en groen- en grijsonderhoud, met inachtneming van de ter zake bestaande wetten, van overheidswege gegeven voorschriften, alsmede de voorwaarden en afspraken zoals deze zijn opgenomen in de afgesloten inbestedingscontracten.
Deelnemende partijen	De gemeente Nijmegen, Berg en Dal, Druten, Wijchen, Heumen, Beuningen en Mook en Middelaar

Openbaar belang en ontwikkelingen	
Aantal aandelen gemeente Beuningen	Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 5.500.000, verdeeld in 550.000 gewone aandelen ad € 10 nominaal. Van deze aandelen zijn 110.000 gewone aandelen geplaatst en volgestort. Beuningen heeft 3.416 aandelen (3,11 %)
Balanstotaal	31-12-2022: € 26,2 miljoen
Dividend	Over 2022 is € 17.584 aan dividend uitgekeerd in 2023.
Intrinsieke waarde aandelen gemeente Beuningen	3.416 X € 128,49 (eigen vermogen per geplaatst aandeel) = € 438.925 (per 31-12-2022)
Boekwaarde aandelen	€ 271.665
Stille reserve	€ 167.260

Leisurelands B.V.	
Vestigingsplaats	Arnhem
Doel	Leisurelands wil mensen de deur uit laten gaan en steeds opnieuw laten ervaren hoe onverwacht mooi, leuk en actief je kunt recreëren in het buitengebied van Nederland. We doen dat door duurzame en dynamische recreatiegebieden aan te bieden voor iedereen. Onze expertise, innovatiekracht en creativiteit zetten we in om recreatie in de gehele regio te blijven ontwikkelen.
Deelnemende partijen	In totaal 22 gemeenten uit de provincie Gelderland en de deelnemers van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Achterhoek Liemers. Samen beheren zij 19 recreatiegebieden in Nederland.
Openbaar belang en ontwikkelingen	Leisurelands wil een actieve bijdrage leveren aan het verbeteren en verduurzamen van de leefomgeving en de optimalisering van haar maatschappelijk rendement als organisatie. Duurzaam recreëren steunt op vijf pijlers: 1. het borgen van een groene, gezonde omgeving; 2. veiligheid en 'crowd management'; 3. verhogen van maatschappelijk rendement; 4. energieneutraal opereren, energie genereren; 5. kennis delen en uitbouwen.
Aantal aandelen gemeente Beuningen	900.000 maatschappelijke aandelen a € 1,-. Geplaatste en volgestorte aandelen totaal 196.707, aandeel Beuningen 5.148 aandelen (2,62%)
Balanstotaal	31-12-2022: € 92.455 miljoen
Dividend	Leisurelands betaalt geen dividend uit. De regeling voor de bestemming van de winst is opgenomen in artikel 21 van de statuten van de vennootschap. Deze regeling houdt in dat de

	winst ter beschikking staat van de Algemene Vergadering. Vooruitlopend op de goedkeuring van de jaarrekening 2017 door de Algemene Vergadering stelt de directie voor het resultaat ten gunste te brengen van de algemene reserve. Dit is conform afspraak met de aandeelhouders. Dit voorstel is in de balans verwerkt.
Intrinsieke waarde aandelen gemeente Beuningen	5.148 x € 393,64= € 2.026.459
Boekwaarde aandelen	€ 5.148
Stille reserve	€ 2.021.311

Grondbeleid

Inleiding
Grondbeleid is om twee redenen van belang: vanwege de relatie met de doelstellingen van de programma's en vanwege het financiële belang en de risico's. In deze paragraaf beschrijven we de visie op het gemeentelijk grondbeleid, de uitvoering, financiële resultaten en risico's.

Beleid

Visie grondbeleid
De kaders voor het gemeentelijk grondbeleid zijn vastgelegd in de nota Grondbeleid 2018-2022, inclusief nieuwe wet- en regelgeving. De nota wordt in de komende begrotingsperiode geactualiseerd. In de nota staat dat we terughoudend blijven in een keuze voor een actief grondbeleid. De regierol bij ruimtelijke ontwikkelingen vullen we in met een faciliterend grondbeleid waarbij we initiatieven van marktpartijen ondersteunen. De gemeente streeft daarnaast naar een volledig kostenverhaal, bij voorkeur via anterieure overeenkomsten. De uitgifte/verkoop van grond en vastgoed is marktconform.

Burgemeester en wethouders stellen jaarlijks een grondprijzenbrief vast voor de te hanteren grondprijzen. De belangrijkste woonopgaven voor de gemeente zijn vastgelegd in de woonvisie. In deze visie houden we rekening met de huidige en toekomstige ontwikkelingen op de woningmarkt, ontwikkelingen in de bevolking en trends op het gebied van wonen en ontwikkelingen in het klimaat.
Uitvoering grondbeleid
Voor de komende jaren kiezen we voor faciliterend grondbeleid. Als we door bepaalde ontwikkelingen actief grondbeleid gaan voeren, leggen we dit per project voor aan de raad. We lichten dan toe waarom actief grondbeleid in die situatie noodzakelijk is en welke risico's dit met zich meebrengt.

Met een raadsbesluit volgt het besluit een complex in exploitatie te nemen door het goedkeuren van een exploitatieopzet. Hiermee zetten we Materiële Vaste Activa (MVA) gronden en terreinen om naar Bouwgrond in Exploitatie (BIE). Als de raad een grondexploitatie vaststelt, is er dus sprake van een BIE, waarbij de prognose van alle inkomsten en alle uitgaven vaststaan in het plan.

Actuele prognose
Ieder jaar actualiseren we de grondexploitaties van de BIE's. Bij grondexploitaties hebben we te maken met aanpassingen, lange looptijden en voortschrijdende planinzichten. De financiële consequenties van de aanpassingen, ontwikkeling van de boekwaarde, nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten per complex maken we inzichtelijk in de jaarrekening.

Reserves en risico's
Onttrekkingen en toevoegingen aan de algemene reserve vinden plaats bij het treffen van een voorziening voor een grondexploitatie met een begroot verlies of indien een grondexploitatie met positief resultaat wordt afgesloten. De risico's staan beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Ontwikkelingen

Ambitie sneller bouwen van meer woningen
Voor de eerste twee deelgebieden is het Omgevingsprogramma Woningbouw vastgesteld, dit geeft een overkoepelend toekomstbeeld voor potentiële ontwikkellocaties in Winssen en Ewijk. In 2024 werken we verder aan het vertalen van dit programma naar de projecten Winssen-Zuid en Ewijk-Zuid en West. Daarnaast gaan we verder met het Omgevingsprogramma voor de kernen Beuningen en Weurt en het Oeverwallengebied. Ter aanvulling op het Omgevingsprogramma Woningbouw 2.0 (Ewijk) is gekeken of een aantal locaties binnen Ewijk geschikt zijn voor woningbouw in de toekomst. Over het vervolg van de quickscan wordt in 2024, in relatie met de uitwerking van het project Ewijk-Zuid en West, een besluit voorgelegd.

Ambtelijke capaciteit
Een grote bouwopgave voor Beuningen betekent ook dat er extra capaciteit nodig is. Bij een versnelling in de woningbouw komt in eerste instantie druk op de medewerkers die werkzaam zijn in of voor de ruimtelijke ontwikkeling. Het gaat niet alleen om de beleidsmedewerkers ruimtelijke ontwikkeling en wonen, maar ook om de medewerkers die betrokken zijn bij de uitvoering (planeconoom, stedenbouwkundige, medewerkers bestemmings-(omgevings)plan, waterparagraaf, landschappelijke inpassing, verkeer, projectleiders civiel, werkvoorbereiders, toezichthouders, communicatiemedewerkers, projectondersteuners etc.). Afhankelijk van de groeisnelheid worden ook de consequenties van toename van het aantal inwoners zichtbaar. Denk aan het meegroeien van voorzieningen, capaciteit huisvesting scholen, meer maatwerkvoorziening voor Wmo, jeugd, participatie, meer aanvragen bij burgerzaken etc.

Nota kostenverhaal
De uitdaging is om woningbouw te faciliteren met behoud of zelfs versterking van de kernkwaliteiten. Dit betekent onder andere dat er investeringen gedaan moeten worden in voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen. Deze investeringen komen niet allemaal volledig voor rekening van de gemeente. Alle partijen die profijt hebben van de groei van Beuningen – dus ook gemeente zelf – dragen samen bij aan de financiering van deze investeringen. De wet verplicht de gemeente tot kostenverhaal. Vandaar dat er een nota kostenverhaal wordt opgesteld. De verwachting is dat deze nota eind 2023 wordt vastgesteld. De nota kostenverhaal geeft daarmee antwoord op de vraag “Wat is de investeringsopgave, zowel kwalitatief als kwantitatief”. Ook geeft de nota kostenverhaal een helder kader op welke wijze de investeringen worden gefinancierd met daarbij antwoord op de logische vraag: “Wie draagt bij en hoe hoog is de bijdrage?”.
In deze begroting zijn de eerste geplande investeringen opgenomen zoals ontsluitingsweg Ewijk . Er volgen nog meer investeringen.

Bestemmingsreserve Bovenwijks Voorziening
Gemeente Beuningen is een gemeente met een grote ruimtelijk ambitie die onder andere is vastgelegd in de structuurvisies. Door deze grote ruimtelijke ambitie volgen er ook flinke investeringen voor bovenwijkse voorzieningen. Dit zijn fysieke ingrepen die van nut zijn voor meerdere exploitatiegebieden. Denk daarbij aan voorzieningen als ontsluitingswegen, natuurcompensatie, aanleg van groenstructuren, riolering en watersystemen e.d. Een gedeelte is toerekenbaar aan de ontwikkellocaties zoals wordt opgenomen in de Nota Kostenverhaal

en in de diverse contractvorming met ontwikkelende partijen maar de gemeente moet zelf ook een groot bedrag gaan bijdragen.
Vanaf jaarrekening 2022 is er een reserve Bovenwijks gevormd.
Bestemming van deze reserve is aanwending voor (gedeeltelijke) dekking van bovenwijkse kosten in de toekomst door structurele afschrijvingslasten van investeringen in bovenwijkse voorzieningen in de begroting te dekken.

Den Elt

De realisatie van de grondexploitatie Den Elt is vergevorderd. De laatste woningen van de ontwikkelaar zijn opgeleverd. De openbare ruimte is ingericht en gereed. Ook van de laatste drie vrije kavels aan de Hoogstraat zijn twee woningen gereed en de laatste in aanbouw. De verharding van Den Elt zal vervolgens woonrijp gemaakt worden. De verwachting is dat we de grex Den Elt in 2023 afsluiten met een verlies van € 829.000. De reeds getroffen voorziening is € 796.000 is op basis van de netto contante waarde berekening vastgesteld.

Den Elt	Exploitatie t/m 2023	Exploitatie 2024	Exploitatie 2025	Exploitatie 2026	Exploitatie 2027	Totaal
Lasten	4.527	5.062				5.062
Baten	4.233	4.233				4.233
Boekwaarde	**-294**	**-829**	**0**	**0**	**0**	**-829**
Huidige voorziening (o.b.v. Netto cont. waarde)	796					796
Verwacht resultaat (o.b.v. Eindwaarde)						-829
Verschil						**-33**

(bedragen x € 1.000,-)

Ecowieck

Samen met CPO's (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) zijn we gekomen tot een vlekkenplan voor de Ecowieck. Aan de hand van dit vlekkenplan hebben twee CPO's een stedenbouwkundig plan ontwikkeld voor het uitgeefbaar gebied. Momenteel is de bouw van de woningen op de Ecowieck in volle gang en een deel is zelfs al opgeleverd. Het andere deel heeft een iets langere doorlooptijd van de bouw. Afhankelijk van de doorlooptijd van de bouw verwachten we in 2024 het openbare gebied woonrijp te maken. De verwachting is dat de grex Ecowieck in 2024 positief sluit met € 141.000.

Ecowieck (KH3)	Exploitatie t/m 2023	Exploitatie 2024	Exploitatie 2025	Exploitatie 2026	Exploitatie 2027	Totaal
Kosten	3.923	4.444				4.444
Baten	4.585	4.585				4.585
Boekwaarde	**662**	**141**	**0**	**0**	**0**	**141**

(bedragen x € 1.000.-)

Hoge Woerd

Het bestemmingsplan is op 22 december 2022 vastgesteld voor het bouwen van 150 woningen. Momenteel is de aanbesteding in voorbereiding. Zodat het plan aan de markt kan worden aangeboden voor realisatie van zowel het bouwrijp en woonrijp maken en het bouwen van de woningen. Ook is de opgraving van het archeologisch waardevolle gebied in voorbereiding. De verwachting is dat in 2029 de grex kan worden afgesloten met een winst van € 116.000 op basis van netto contante waarde.

Hoge Woerd	Exploitatie t/m 2023	Exploitatie 2024	Exploitatie 2025	Exploitatie 2026	Exploitatie 2027
Kosten	5.362	7.780	9.599	10.861	11.765
Baten	62	2.875	5.702	7.854	10.049
Boekwaarde	**-5.300**	**-4.905**	**-3.897**	**-3.007**	**-1.716**

(bedragen x € 1.000,-)

Asdonck

Het bestemmingsplan voor de realisatie van 64 appartementen is door de Raad van State vernietigd. Momenteel is het Asdonck terrein nog ingericht als tijdelijke opvanglocatie voor een periode van 5 jaar. Deze periode geeft de gemeente tijd om het plan te herontwikkelen.

Asdonck	Exploitatie t/m 2023	Exploitatie 2024	Exploitatie 2025	Exploitatie 2026	Exploitatie 2027
Kosten	781	825	883	998	2.528
Baten	0	0	0	0	0
Boekwaarde	**-781**	**-825**	**-883**	**-998**	**-2.528**

(bedragen x € 1.000,-)

Algemene opmerking grondexploitaties
Hierboven zijn de verwachtingen van de nog te realiseren winsten of verliezen ten aanzien van vier grondexploitaties benoemd. Alle verwachte lasten en baten zijn voor de jaren 2024-2027 in de meerjarenbegroting verwerkt. De prognose van het jaar waarin de grondexploitatie tot afwikkeling komt, is in deze begroting geactualiseerd. De (extra) verwachte stortingen of onttrekkingen uit de voorziening over de jaren 2024-2027 verwerken we in de jaarstukken 2023 bij de actualisatie van de Grexen.
De nog niet verdeelde kosten zoals de kosten van de planeconoom, overhead e.d. berekenen we op basis van eindwaarde per jaar in de jaarstukken door aan de vier grondexploitaties.
Overige grote (woningbouw) ontwikkelingen

Zandwinning Beuningse Plas
De zandwinning is formeel gestart en loopt nog tot en met 2035. Daarna wordt het gebied compleet ingericht aan de gemeente opgeleverd. In 2021 is het project in de beheerfase gekomen waarbij vnl. contractbeheer en omgevingsmanagement nodig is. De uren hiervoor zijn opgenomen in de algemene bedrijfsvoering. Voor omgevingsmanagement zijn incidenteel nog onderzoeken nodig door externen. Hiervoor is dekking aanwezig.

Hutgraaf II
Op het plangebied Hutgraaf II in Beuningen worden 22 (patio)woningen gerealiseerd. Inmiddels is de verkoop van de eerste fase gestart. De kosten van ambtelijke ondersteuning betalen we uit de plankosten van de ontwikkelpartij.
Zandwinning Winssen
De ontzander is gestart met de ontzanding van de Geertjesgolf. Er is veel onrust op dit moment bij omwonenden die veel (geluid)overlast ervaren van de productie van Nederzand. De ontzander heeft de aangekondigde maatregelen deels uitgeleverd en is in voorbereiding om de geluidsoverlast zoveel als mogelijk terug te dringen. We zijn als gemeente in overleg met alle betrokkenen voor het vinden van een oplossing die voor alle partijen aanvaardbaar is.

De Linten
In 2020 is het bestemmingsplan voor de verkoop voor één deellocatie vastgesteld. De deellocatie maakt de ontwikkeling van drie tot vier woningen mogelijk. De verkoop van de kavels hing af van de vaststelling van het Omgevingsprogramma 2.0 vanwege de ontsluitingsvariant. Op 22 november 2022 heeft de raad besloten te gaan voor de zuidelijke ontsluitingsvariant. Hierdoor kan deze locatie alsnog op de markt gebracht worden voor het realiseren van woningen. De verwachting is dat de verkoop in 2024 wordt afgerond.

Winssen-Zuid
De intentieovereenkomst met de in het gebied aanwezige ontwikkelaars is per 1 juli 2023 afgesloten. Dit heeft niet geleid tot een haalbaar ontwikkelplan en een anterieure overeenkomst. De haalbaarheid van het plan Winssen-Zuid wordt nader onderzocht. Een bijstelling van de kaders en randvoorwaarden lijkt voor de hand liggend. In 2024 wordt de uitkomst van de haalbaarheidsstudie met een oplossingsrichting gepresenteerd.

Augustuslaan/Krommehoekstraat
Voor het gebied tussen de Krommehoekstraat, Wilhelminalaan en de Augustuslaan is door de ontwikkelaar een stedenbouwkundig plan gemaakt en is een grondexploitatieovereenkomst gesloten. In dit plan worden 50 woningen gerealiseerd, waarvan 18 woningen in de sociale huur en 9 woningen in de betaalbare koopsector vallen. De bestemmingsplanprocedure is gestart en het plan zal naar verwachting in december 2023 worden vastgesteld. De kosten van ambtelijke ondersteuning betalen we uit de plankosten van de ontwikkelpartij.

Ewijk West en Zuid
In 2023 is nader onderzoek verricht naar de milieu-planologische randvoorwaarden en de standpunten van grondeigenaren. Verkregen inzichten worden omgezet in een ontwikkelstrategie voor woningbouw op korte (voor 2030) en langere termijn (2030-2040) en de rol van de gemeente hierbinnen. Op basis hiervan zal in de loop van 2024 een voorbereidingskrediet worden aangevraagd en de samenwerking aangegaan worden met grondeigenaren van locaties waar woningbouw op korte termijn mogelijk is.

Wet Open Overheid

Ook in 2024 hebben we nog veel te doen rondom de implementatie van de Wet Open Overheid. De Wet Open Overheid verplicht ons 17 categorieën informatie actief openbaar te maken. In 2023 was er veel onduidelijkheid en zijn landelijke ontwikkelingen en plannen herzien, waardoor we in onze organisatie een pas op de plaats hebben gemaakt. We willen voorkomen iets te implementeren, wat later niet aan de eisen blijkt te voldoen. Inmiddels is er meer duidelijkheid waardoor we in 2024 ook daadwerkelijk stappen zetten in de implementatie. Daarmee zorgen we ervoor dat onze overheidsinformatie beter vindbaar en uitwisselbaar is.

In 2024 kijken we hoe we een aantal processen zo kunnen inrichten dat actieve openbaarmaking hier een onderdeel van wordt. Belangrijk hierbij is dat we ook een plaats hebben waar we deze informatie openbaar maken. Nu dit niet landelijk georganiseerd wordt, moeten we dit zelf oppakken. Hiervoor kijken we ook waar we regionaal samen kunnen werken.

Financiële begroting

Financiële spelregels

Uitgangspunten begroting

	2024	2025	2026	2027
Loonontwikkeling*	5,00%	5,00%	5,00%	5,00%
Kortlopende geldleningen o/g	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Langlopende geldleningen o/g	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%
Rente doorbelasting aan:	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
- Grondexploitatie				
- Riolering en afval				
- Investeringen rente omslagpercentage				
Ontwikkelingen overige lokale lasten***	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Onroerende zaakbelasting trendmatige verhoging**	9,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Leges verhoging kostendekkende ****	100%	100%	100%	100%
Uitkering gemeentefonds	mei-23	mei-23	mei-23	mei-23

* 2024-2027 reeds 3% indexering toegepast. Extra verhoging met 2% per jaar naar 5% voor komende jaren.

** Onroerende zaakbelasting wordt trendmatig jaarlijks met 3% verhoogd. Extra verhoging in 2024 met 6% naar 9% heeft het volgende financiële effect. Latere jaren blijven 3%.

***o.a. leges burgerzaken (indien er geen sprake is van een gemaximeerd bedrag)

**** De vergunning taken naar een kostendekkend niveau brengen.

Kaders begroting 2024-2027

Met betrekking tot de programmabegroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 gelden de volgende uitgangspunten:

1. De programmabegroting moet voldoen aan wettelijke vereisten.
Sinds 1 januari 2004 is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van toepassing. Dit sluit zoveel als mogelijk aan op de verslaggeleggingvoorschriften van privaatrechtelijke rechtspersonen, maar laat wel ruimte aan de specifieke begrotings- en verantwoordingsvoorschriften voor gemeenten.

De programmabegroting 2024 moet voldoen aan de algemene bepalingen zoals deze zijn opgenomen in het Burgerlijk Wetboek, boek 2, Titel 9 en de meer specifiekere bepalingen zoals vermeld in het BBV en de Gemeentewet. In de gemeentewet (artikel 189 lid 2) staat aangegeven dat de raad erop toe ziet dat de begroting duurzaam in evenwicht is.

2. De programmabegroting dient duidelijk en transparant te zijn.
De programmabegroting moet in eerste instantie duidelijk zijn voor de raadsleden. Zij moeten op basis van deze begroting gefundeerde besluiten kunnen nemen. Daarnaast is het van belang dat het college op basis van de programmabegroting duidelijk wordt geautoriseerd tot

het doen van uitgaven. Niet alleen moet duidelijk zijn hoeveel het college uit mag geven, maar ook moet duidelijk zijn welke maatschappelijke effecten de gemeenteraad nastreeft. Ten slotte is de programmabegroting van belang voor derden. De provincie toetst de begroting; de burgers kunnen in de begroting zien hoe de gemeente omgaat met de beschikbare middelen.

3. Het bestaande beleid is de basis voor de programmabegroting.
De programmabegroting 2024 wordt opgesteld op basis van huidig beleid. Dit wil zeggen dat de programmabegroting 2024 inclusief de genomen raadsbesluiten tot en met de raadsvergadering van juli 2023 worden opgenomen. Daarnaast worden ook de toekomstige ontwikkelingen vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 opgenomen met de financiële gevolgen.

- Coalitieakkoord

In de inleiding is vermeld dat het college het coalitieakkoord gaat vertalen in concrete voorstellen t.b.v. de programmabegroting voor de komende 4 jaar. Een nieuwe investeringsagenda zal hier deel van uitmaken. Het college wil daarmee invulling geven in de komende begrotingen vanuit het coalitieakkoord.

- Investeringsagenda

In het kader van de investeringsagenda wordt op basis van de feitelijke en demografische ontwikkeling van wijken, investeringen in beeld gebracht. In dat verband zal ongetwijfeld ook de bredere ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie worden meegenomen: waar is versterking nodig. Ook deze uitbreiding kan worden gekoppeld aan de groei van de gemeente. Bij de begroting hopen wij daar de eerste resultaten van te kunnen presenteren om zo de raming van de investeringsopgaven te kunnen onderbouwen.

- Kostenstijgingen

Daarbij geldt dat de hoge kostenstijgingen hier en daar ook aanpassingen in de begroting behoeven en wellicht om redenen van betaalbaarheid ook prioritering. Er is sprake van een hoge stijging van energie en voedsel (van invloed op CPI), bouwkosten en kosten van grond-, weg- en waterbouw. De begroting zal naar verwachting niet in staat zijn al deze stijgingen binnen de bestaande budgetten te kunnen opvangen.

Op dit moment is er nog steeds sprake van forse prijsstijgingen. In de voorbereiding van de begroting zal bekeken worden waar deze uitgangspunten incidenteel of voor een langere periode niet meer kloppen. Te denken valt aan bijvoorbeeld budgetten voor onderhoud van wegen of groen. Die worden dan in de begroting aan u voorgelegd.

De volgende afwijkingen zijn hierop toegestaan en zullen apart worden weergegeven in de programmabegroting 2024:

a.) Autonome groei
Onder autonome groei vallen alle financiële ontwikkelingen die veroorzaakt worden door onder andere het uitbreiden van aantallen inwoners, woningen of aanvragen voor voorzieningen bijstand, WMO, paspoorten of leerlingenvervoer. In de meerjarenbegroting 2024-2027 wordt nagenoeg geen rekening gehouden met autonome groei.

b.) Loonontwikkeling
Het voorstel is om voor de loonontwikkeling 2024-2027 een percentage te hanteren van 5%. Dit percentage is een zo realistisch mogelijke inschatting.
c) Prijsontwikkeling/ realistisch begroten
1. Wij hanteren al meerdere jaren het uitgangspunt van 'realistisch begroten'. Op het moment dat bestaande activiteiten duurder worden leidt dit tot een aanpassing van het budget. Op voorhand wordt er geen ophoging van budget opgenomen bij deze systematiek.

2. In de begroting 2023 zal bij kredieten, die nog niet uitgegeven maar wel geraamd zijn, geen
rekening worden houden met automatische prijsontwikkelingen zoals hierboven genoemd bij punt 1.

d.) Kapitaallasten
- Rentelasten:

Bij het berekenen van het omslagpercentage wordt rekening gehouden met 3,5% voor nieuwe langlopende leningen. Voor het deel van het financieringstekort dat de gemeente kort weg mag zetten (kasgeldlimiet) wordt rekening gehouden met 0%. Er worden geen rentekosten over eigen vermogen (reserves) en vreemd vermogen (voorzieningen) berekend.

- Doorberekening rente:

De commissie BBV heeft in de vorm van een stellige uitspraak aangegeven dat we voor de grondexploitaties het rentepercentage moeten relateren aan de verhouding "vreemd vermogen/totaal vermogen". Een reden hiervoor is onder meer de VPB-plicht voor gemeenten. Hierdoor rekenen we aan de grondexploitatie een rentepercentage toe van afgerond 2,5%, meerjarig hanteren we hetzelfde percentage. Voor de riolering en afval wordt gerekend met 2,5%. Voor de overige investeringen is dit het rente omslagpercentage, geraamd 2,5%.

- Vrijvallende kapitaallasten

De vrijvallende kapitaallasten komen ten gunste van het begrotingsresultaat.

- Inzetten kapitaallasten nieuwe investeringen

Voor nieuwe investeringen wordt in het jaar volgend op het jaar van de investering de volledige kapitaallast berekend.

- Actualisatie investeringsprogramma

Het investeringsprogramma voor de komende jaren heeft te maken op onderdelen met prijsstijgingen door grondstof- en personeelstekorten. Riolering materialen, asfalt bij wegwerkzaamheden en hout en staal in de bouw zijn schaars en kostbaar. Het gevolg is dat verleende kredieten voor projecten niet meer afdoende zijn. Ook beheerplannen voor de openbare ruimte, het GRP en het IHP leiden tot investeringen. Als daarbij de actuele prijzen in beeld zijn, kan ook gekeken worden naar wat de organisatie (die ook te maken heeft met een krappe arbeidsmarkt) en de gemeente daadwerkelijk kan laten uitvoeren. Op basis hiervan

kunnen aan u voorstellen worden voorgelegd voor indexering van kredieten, fasering en prioritering. Deze ontwikkeling is ook actueel bij het opstellen van een investeringsagenda.

e.) Algemene uitkering/ Meicirculaire 2023
Als we alle vraagstukken in beeld hebben gebracht, is natuurlijk de spannende vraag: 'Wat krijgen we van het Rijk vergoed?'. Hiervoor bent u reeds geïnformeerd over de huidige problemen ten aanzien van het jaar 2026. Wij vertalen de uitkomsten van de meicirculaire om het budgettaire kader voor de programmabegroting te bepalen.

f.) Ontwikkeling lokale lasten

OZB-Ontwikkeling

De ontwikkeling van het OZB-tarief en de leges wordt voor de programmabegroting 2024 vastgesteld op een stijging van 9,0% en vervolgens vanaf 2025 op 3%.

Als gemeente zien we ons evenals voorgaande jaar geconfronteerd met prijsstijgingen in de markt van onder meer personele lasten, brandstof en bouwmaterialen. Door groei van taken en verantwoordelijkheden van gemeenten en de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt loopt de gemeente tegen haar grenzen aan. Dit geheel maakt dat het spanningsveld tussen ambities, uitvoeringskracht en beschikbare (financiële) middelen toeneemt. Het is een logische stap om een stuk compensatie via de onroerendezaakbelasting te laten verlopen. Ook de uitkering van het gemeentefonds voorziet niet in een volledige compensatie van loon- en prijsstijgingen. In 2023 is rekening gehouden met 3% stijging wat een structureel hogere OZB-opbrengst betekent. Voor 2024 leidt 1% OZB-verhoging tot ca € 82.000 meer opbrengsten voor de gemeente.

Kostendekkende leges

Voor de retributies (riolering en afval) geldt het uitgangspunt maximaal 100% kostendekking. Het streven is om de leges zoveel mogelijk 100% kostendekkend te laten zijn. Hierin zat tot en met 2023 nog ruimte. Deze is ingezet vanaf 2024. Het is de verwachting dat per 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking treedt. Hiervoor zal een nieuwe legestabel worden gemaakt. Over de belangrijke onderdelen wordt u hierover later geïnformeerd.

Overige aanpassingen begroting 2024-2027 Bedragen in € 1.000 (+=baat,voordeel/-=last,nadeel)	2024	2025	2026	2027
- Actualisatie doorbelasting uren en overhead	-459	-488	-518	-488
- Woningbouwopgave	-250	0	0	0
- Verbonden partijen (Munitax)	-11	-141	-136	-136
- Financieringsresultaat (rente)	453	-7	-1.044	60
- Autonome ontwikkelingen (vnl. vrijval kapitaallasten)	-1	-52	33	11
- Spaarprogramma inzet	800	800	1.366	1.366
Totaal	**532**	**112**	**-299**	**813**

Bij het opstellen van de begroting zijn de volgende grote aanpassingen opgenomen:

Actualisatie doorbelasting uren en overhead

Zoals reeds gemeld in de jaarrekening 2022 worden niet alle geraamde uren op projecten, afval, riolering en investeringen doorbelast. Een aantal jaren geleden is besloten om investeringen (kredieten) niet meer te belasten met uren en overhead gemaakt door 'eigen' personeel. Ook is het aantal werkelijke uren van 'eigen' personeel welke werken voor de producten afval en riolering lager dan de begrote aantallen. Tenslotte worden er minder uren van 'eigen personeel' op projecten gewerkt waarbij sprake is van 'waardevermeerdering van projecten'. Door de hiervoor aangepaste aantallen uren met bijbehorende overhead toerekening naar de realiteit is er sprake van een structureel lagere opbrengst.

Woningbouwopgave

Om een aantal stappen te kunnen zetten met verdere ontwikkeling van de woningbouw opgave zijn eenmalig middelen nodig. Dit zal worden ingezet voor onder andere inhuur van extra capaciteit.

Verbonden partijen (Munitax)

Op basis van het forse aantal bezwaarschriften en vervolgens beroepschriften is een uitbreiding van capaciteit nodig om dit te behandelen en af te kunnen doen. Net als andere deelnemers aan de belastingsamenwerking Munitax is een hogere bijdrage het gevolg.

Financieringsresultaat (rente)

Door opname van de nieuwe jaarschijf 2027 en hierdoor alle geraamde investeringen met uitwerking van kapitaallasten (rente en afschrijving) ontstaan er schommelingen in de treasuryresultaten. Voornamelijk het forse investeringsvolume waarbij in 2027 veel gereed is, maakt dat in 2025 en 2026 veel geld aangetrokken zal worden. Dit leidt tot een nog niet begrote rentelast om uiteraard leveranciers te kunnen betalen. Door het forse investeringsniveau zal ook de omslagrente beïnvloed gaan worden waarmee we in de toekomst moeten rekenen als we investeringen met kapitaallasten berekenen. Nu rekenen we met 2,5%. De huidige rente voor langlopende leningen bedraagt ca 3,5%.

Autonome ontwikkelingen (vnl. vrijval kapitaallasten)

Afgeschreven activa leidt tot het vrijkomen van kapitaallasten. Dit is voornamelijk de reden van deze saldi. Naast kapitaallasten zijn kleine aanpassingen verricht vanuit het 'realistisch begroten' zodat het bestaande beleid ook uitgevoerd kan worden. De grootste aanpassingen van toepassing op komende jaren waren al meerjarig meegenomen bij de perspectiefnota 2023.

Spaarprogramma inzet

Om het eerste begrotingsjaar 2024 sluitend te krijgen is deels het spaarprogramma ingezet (€800.000). Ditzelfde bedrag is ook in 2025 toegevoegd en tenslotte is in de jaren 2026 en 2027 het gehele spaarprogramma ingezet. Reden is om het verschil in de niet structureel sluitende begroting voor een deel te dichten. Ondanks inzet van het spaarprogramma zijn de begrotingsjaren 2026 en 2027 niet sluitend. Een verklaring voor het niet sluiten is uiteraard teruggang in de algemene uitkering met ingang van 2026. Echter ook de grote gemeentelijke ambitie (beïnvloedbare kant) draagt bij aan het tekort.

Nieuw beleid

In de begroting zijn alle componenten op voorhand verwerkt. Een specificatie van de diverse onderdelen is als volgt weer te geven:

Nieuw beleid Bedragen in € 1.000 (+=baat,voordeel/ -=last,nadeel)	Progr	2024	2025	2026	2027	S/I
Product:	4					
LEADER-gebied 2023-2027		-22	-22	-22	-22	S
Product:	4					
Gebiedsontwikkeling Het Broek		-15	-10		-35	S
Product: bibliotheek, muziekonderwijs, kunstbeoefening	4					
Uitvoeringsnota Kunst, Cultuur en Erfgoed		-102	-143	-163	-153	S
Product: Verkeersmaatregelen	5					
Evaluatie blauwe zone		-20				I
Product: Openbaar groen/park/plantsoen	5					
Continuering A niveau voor jonge aanplant		-65				I
Budget aanbesteding groenbestek			-20			I
Budget bestrijding duizendknoop		-30	-30	-30	-30	S
Product: Salarissen (ambtelijke organisatie)	7					
Urenuitbreiding Preventie taken binnen schuldhulpverlening		-28	-28	-28	-28	S
Beleidsuitvoering EZ / R&T / evenementen		-80	-80	-80	-80	S
Voortzetting participatiecoach		-65	-65	-65	-65	S
Totaal		**-427**	**-398**	**-388**	**-413**	

Leader-gebied 2023-2027

We willen een LEADER-gebied worden voor de periode van 2023-2027. Binnen deze subsidieregeling worden inwonerinitiatieven gesubsidieerd die o.a. bijdragen aan de sociaaleconomische ontwikkeling in kleine dorpen en kernen met een accent op biodiversiteit, klimaat en kringlooplandbouw.

Om een LEADER-gebied te kunnen zijn moet er een Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) worden opgesteld en er moet een Lokale Actie Groep (LAG) worden ingesteld. De LAG is een door de provincie ingestelde zelfstandige adviescommissie met een eigen bottom-up besluitvormingsproces. Deze twee zaken moeten vooraf aan de subsidieperiode zijn uitgevoerd.

Gebiedsontwikkeling Het Broek

Eind 2021 stelde de gemeenteraad het Omgevingsprogramma Recreatie en Toerisme vast. Daarin is opgenomen de visie Gebiedsontwikkeling Het Broek. Deze visie richt zicht op:
- versterken van dag- en verblijfsrecreatie (incl. evenementen);
- vergroten van de aantrekkelijkheid van De Groene Heuvels en de omliggende gebieden;
- verbeteren van de toegankelijkheid/bereikbaarheid van het gebied;
- het vergroten van biodiversiteit en toevoegen van groenelementen.

Leisurelands investeert in de inrichting en voorzieningen op recreatiegebied De Groene Heuvels, bedrijven investeren in de doorontwikkeling van hun dag- en verblijfsrecreatieve aanbod.

Voor het verbeteren van de toegankelijkheid/bereikbaarheid en versterking van natuur en biodiversiteit zijn overheidsinvesteringen nodig. Als uitwerking van de visie Gebiedsontwikkeling Het Broek wordt daarom een meerjaren investeringsprogramma Het Broek opgesteld.

Gemeentelijke investeringen in Het Broek richten zich op het gebied rondom recreatiegebied De Groene Heuvels. De focus ligt op 4 speerpunten:
a) verbeteren infrastructuur/belastbaarheid wegen;
b) verbeteren verkeersveiligheid voor (recreatief) fietsverkeer;
c) versterken van recreatief wandel- en fietsnetwerk;
d) versterken van groen en biodiversiteit.

Op basis van deze speerpunten is een investeringsprogramma opgesteld voor de periode 2023-2028

Uitvoeringsnota Kunst, Cultuur en Erfgoed
We willen dat onze inwoners zoveel mogelijk betrokken zijn bij kunst, cultuur en erfgoed in Beuningen. We spreken daarbij verschillende doelgroepen, ideeën en initiatieven aan.
- Kunst, cultuur en erfgoed voor iedere inwoner bereikbaar, laagdrempelig en betaalbaar.
- Kunst, cultuur en erfgoed moet veelzijdig en afwisselend blijven. Er is een verschillend aanbod om naar te kijken, luisteren, doen en beleven.

In januari 2022 heeft de gemeenteraad de Kadernota Kunst, Cultuur en Erfgoed vastgesteld. De vastgelegde ambities zijn: zichtbaarheid, betrekken van jongeren, sterker door samenwerking, kunst – cultuur – erfgoed op de kaart. In de kadernota is opgenomen dat we in 2022 een uitvoeringsnota maken waarin we de vier ambities uitwerken. Dit doen we ook samen met inwoners, groepen en organisaties. Zij denken mee of en zo ja, hoe/ op welke manier zij hun wensen en ideeën op cultureel gebied willen realiseren en of ze daarbij ondersteuning van de gemeente willen hebben.
De gemeente faciliteert hierna vooral bij de uitvoering van het cultuurbeleid. Uiteindelijk zijn de organisaties zelf verantwoordelijk voor de uitvoering. De verdere invulling van de kaderstelling is bedoeld om tot een uitvoeringsnota te komen.

Evaluatie blauwe zone
In 2020 is het ontheffingensysteem van de parkeerschijfzone (blauwe zone) gedigitaliseerd. Hiermee zou het centrum parkeren beter gebruikt moeten worden, door betere controle op ontheffingshouders en het gebruik van de parkeerschijfzone. Daarnaast is eind 2021 een deel van de blauwe zone verduidelijkt (Burg. Geradtslaan) en zijn afgelopen maanden diverse ontheffings-gerechtigden aan het bestand toegevoegd.
We krijgen met enige regelmaat meldingen parkeerdruk net buiten de blauwe zone, bínnen de blauwe zone, het doordraaien van de parkeerschijf of uitvoeren van werkzaamheden zonder

ontheffing. De beleving van de parkeerdruk en binnengekomen signalen willen we dan ook graag in kaart brengen om knelpunten objectief te kunnen signaleren.
Aanvullend zien we diverse nieuwe ontwikkelingen in het centrumgebied (bijv. sportschool, (afhaal)restaurants, uitbreiding supermarkten) én neemt het aantal woningen in de gemeente de komende jaren toe. Ook is het Asdonckterrein met de komst van de opvang voor Oekraïense vluchtelingen niet meer volledig bruikbaar als overloopterrein bij evenementen en als langparkeerplaats voor bijvoorbeeld werknemers in het centrumgebied.
De vraag is of er (nog) genoeg parkeerruimte is om al onze inwoners en bezoekers van de voorzieningen in het Beuningse centrum gebruik te kunnen laten maken, en/of dat we naar een ander parkeerregime- of beleid toe moeten om het Beuningse centrum ook in de toekomst goed bereikbaar te houden met auto, fiets, openbaar vervoer, te voet én voor leveranciers. Deze evaluatie geeft inzicht in de (ervaren) knelpunten en duiding aan maatregelen die aan een oplossing bij kunnen dragen. Dit sluit ook aan op de voorgenomen actualisatie van de centrumvisie in bredere zin (Q2/Q3 2023), waarvan de thema's bereikbaarheid en parkeren in de blauwe zone onderdeel uitmaken.

Continuering A-niveau nieuwe aanplant
In 2022 heeft de raad extra budget toegezegd voor 2023 om jonge aanplant de eerste 3 jaar intensiever te beheren (op A-niveau). Dit leidt tot:
1. fraaier groen en minder klachten en
2. lagere kosten voor inboet (herstel van jonge aanplant achteraf).
Na drie jaar is de aanplant voldoende aangeslagen om te kunnen concurreren met onkruid. Voor 2024 is echter nog geen budget beschikbaar. Daar komt bij dat het areaal jonge aanplant in 2023 fors toeneemt door oplevering van Den Elt (2e fase), en de reconstructies Houtduiflaan en Thomas van Heereveldstraat en herinrichting Poldervaart/Binnenvaart.

In 2024 wordt het groenbeheer opnieuw aanbesteed. Daarmee wordt naar alle waarschijnlijkheid vanaf 2025 A-niveau voor jonge aanplant onderdeel van het groenbestek.

Budget aanbesteding groenbestek
Het college heeft eind 2022 een prioritering en planning vastgesteld voor ruimtelijke projecten. Ook de aanbesteding van het nieuwe groenbestek is hierin opgenomen. Dit gaan we uitvoeren in 2025. Het nieuwe groenbestek gaat dan in werking in 2026. Voor de aanbesteding is budget nodig voor het schrijven van het bestek, dit gebeurt door een groenbureau. Plus ondersteuning door een externe inkoper/aanbestedingsdeskundige.

Budget bestrijding duizendknoop
Aziatische duizendknoop is een plant die niet van nature in ons land voorkomt en zich snel verspreidt. Daarbij verdringt het andere planten en kan schade veroorzaken aan bouwwerken. Sinds 1 januari 2022 geldt er dan ook een nationaal handelsverbod voor Aziatische duizendknoop. Daarmee is ook de handel van grond vervuild met duizendknoop strafbaar geworden. Dit kan leiden tot forse kostenposten voor sanering van grond bij ruimtelijke projecten. Daarnaast verdringt duizendknoop inheemse soorten en vormt dus een bedreiging voor de biodiversiteit.

Eind 2022 hebben college en raad het Groenbeleidsplan vastgesteld. Het college heeft daarbij ook het bijbehorende Uitvoeringsprogramma vastgesteld waarin is opgenomen om structureel €30.000 vrij te maken voor de natuurvriendelijke bestrijding van duizendknoop. Bestrijding is kostbaar en kan niet structureel uit het huidige beheerbudget bekostigd worden.

Urenuitbreiding Preventie taken binnen schuldhulpverlening
We investeren in preventieve aspecten van schuldhulpverlening. Dit ging met name om de projecten “Schulden in de spreekkamer”, in samenwerking met huisartsen, en het vrijmaken van extra uren voor vroeg signalering van schulden. Deze middelen waren specifiek bedoeld voor 2022 en 2023, omdat we met behulp van een pilot wilden onderzoeken of deze aanpak succesvol kon bijdragen aan het eerder signaleren van betalingsproblemen, zodat wij eerder in staat zijn om passende hulp aan te bieden.

Door de uitbreiding van de uren bij SHV kunnen we project "Geldzorgen in de Spreekkamer" blijven uitvoeren. Hierdoor kunnen huisartsen patiënten die financiële problemen hebben en daardoor ook gezondheidsproblemen ervaren, direct doorverwijzen naar onze schuldhulpverleners. Momenteel werken we samen met twee huisartsen aan dit project en we hopen in de toekomst nog meer huisartsen aan te sluiten.

Ook kunnen we dankzij de extra uren ons project "Vroeg signalering Beuningen" beter en effectiever uitvoeren. Dit is een wettelijke taak waarin gemeenten signalen van de belangrijkste schuldeisers in Nederland ontvangen, zoals woningcorporaties, zorgverzekeraars, Vitens en energieleveranciers, wanneer er sprake is van een betalingsachterstand. Met de extra uren kunnen we in schrijnende gevallen bij mensen thuis langsgaan en persoonlijke hulp bieden. Dit is belangrijk omdat er nog steeds een taboe heerst rondom schulden.

Gezien de huidige economische onzekerheid en energiecrisis vinden we het belangrijk dat we deze persoonlijke aanpak voort kunnen zetten.

Beleidsuitvoering EZ/ R&T/ evenementen
Er komen op economisch, toeristisch en evenementen vlak meer taken op ons af. Denk bijvoorbeeld aan de verdere ontwikkeling van ’t Broek. Om voldoende te kunnen waarborgen dat alle processen goed blijven verlopen, is het belangrijk dat we extra capaciteit inzetten op beleidsuitvoering met betrekking tot Economie, recreatie & toerisme.
In de gemeente worden een aantal evenementen georganiseerd, waaronder ook een aantal grotere. Evenementen verbinden mensen en maken Beuningen een levendige gemeente. Evenementen moeten goed ingepast worden in de omgeving en initiatiefnemers moeten weten wie ze hiervoor bij de gemeente kunnen benaderen. Er moeten duidelijke kaders zijn en ieders rol moet duidelijk zijn. Het is daarom wenselijk om de functie adviseur EZ/ R&T/ evenementen hiervoor te creëren.

Voorzetting participatiecoach
We hebben afgelopen jaar extra geld geïnvesteerd in een Participatiecoach, die zich richt op de niet-loonvormende keten. Deze extra middelen waren bedoeld voor een pilot om te onderzoeken of de Participatiecoach een waardevolle bijdrage kon leveren aan het activeren

van ons bijstandsbestand. De pilot is gestart in november 2022 en de eerste resultaten zijn zeer positief. Daarom willen we nu de Participatiecoach structureel inzetten voor onze uitkeringsgerechtigden, om hen te helpen activeren.

Bij het opstellen van de begroting 2024-2027 is een nieuw jaarschijf toegevoegd. Namelijk het jaar 2027. Voor de overzichtelijkheid en het kunnen volgen van het coalitieakkoord 2022-2026 is een overzicht bijgevoegd van het coalitieakkoord met daarin wijzigingen/actualisatie naar de huidige situatie.

Coalitieakkoord

Bij het opstellen van de begroting 2024-2027 is een nieuw jaarschijf toegevoegd. Namelijk het jaar 2027. Voor de overzichtelijkheid en het kunnen volgen van het coalitieakkoord 2022-2026 is een overzicht bijgevoegd van het coalitieakkoord met daarin actualisatie naar de huidige situatie.

Actualisatie coalitieakkoord Bedragen in € 1.000 (+=baat,voordeel/ -=last,nadeel)	2024	2025	2026	2027	S/I
Woningbouwopgave: Projectleiding, ontwikkeling org en ondersteuning				100	S
Project Ooigraaf: Nieuwbouw zwembad		-100	-1.231	-850	S
BE- Ontwikkeling Ooigraaf basketbalveld			-52	-52	S
BE- renovatie Montijn			-100	-100	S
Herinrichting Geerstraat			18	18	S
Herinrichting Leegstraat			17	17	S
EW- Onstluiting Ewijk Zuid				-1.073	S
Visie en uitbreiding circulair bedrijventerrein en realisatie				-250	S
Aanpassen / nieuwbouw Leghe Polder n.a.v. onderzoek				-748	S
Aanpassen Klaver Vier				-225	S
Project gemeentehuis (onderzoek)	50				I
Gemeente kantoor (kapitaallasten meubilair en aanpassing gebouw)	-21	21	-319	-254	S
Totaal	**29**	**-79**	**-1.667**	**-3.417**	

Jaarschijf 2027 toevoeging
Kolom met jaartal 2027 is ingevoegd. Het coalitieakkoord bevatte namelijk investeringen tot en met 2026.

Woningbouwopgave
Er is sprake van een afbouw van de uitgaven voor projectleiding en ontwikkeling van de projectorganisatie. In 2027 wordt het budget bijgesteld van € 300.000 naar € 200.000, verlaging van € 100.000.

Project Ooigraaf: nieuwbouw zwembad
In het coalitieakkoord is gerekend met de ontwikkeling en bouw tot en met 2025. Het jaar van ingebruikname tenslotte 2026. In de huidige plannen is echter sprake van ingebruikname in het jaar 2025. Hierdoor starten de kapitaallasten vanaf 2026. Dit is op basis van de gekozen variant ca € 850.000 structureel per jaar. Het jaar 2026 zal het huidige zwembad buiten

gebruik worden gesteld waardoor de restwaarde van 'De Plons' zal leiden tot een éénmalige afboeking uit de activa administratie. Voor het jaar 2025 zijn kapitaallasten gereserveerd van € 100.000 als schatting om rentelasten te kunnen dragen die voortvloeien uit de stand van het onderhanden werk van de bouw van het zwembad op 1 januari 2025.

Ontwikkeling Ooigraaf Basketbalveld
Dit betreffen de kapitaallasten die voortkomen uit de aanleg (gereed in 2025) van het basketbalveld op de locatie Ooigraaf.

Renovatie Montijn,
In het coalitieakkoord 2022-2026 zit reeds een geraamde afschrijving renovatie De Montijn. Er zal in 2024 een nieuw IHP worden voorgelegd. Vooruitlopend hierop is een raming gemaakt om een renovatie te laten plaatsvinden waarbij de levensduur met 20 jaar verlengd wordt voor een bedrag van € 2.000.000.

Herinrichting Geerstraat en Leegstraat
De kapitaallasten voor de herinrichting van beide straten zijn reeds opgenomen in andere budgetten (wegen/rioleringsplanning).

Ontsluiting Ewijk Zuid
Kapitaallasten behorende bij een investeringsomvang in een bovenwijkse voorziening van (schatting) ca € 21 miljoen voor ontsluiting van de wijk.

Visie en uitbreiding Bedrijventerrein
In het coalitieplan is visie en uitbreiding van het bedrijventerrein overeengekomen. Dit betreffen de ingaande kapitaallasten van € 250.000 na de gedane investering.

Aanpassen/ nieuwbouw Leghe Polder n.a.v. onderzoek
De schatting is dat er een investeringslast van ca 15 miljoen mee gemoeid is. Dit betekent vanaf 2027 een kapitaallast van ca. € 748.000 per jaar.

Aanpassingen onderwijs Klaver Vier
In het coalitieakkoord 2022-2026 is gesproken van een PM bedrag. Vooruitlopend op het nieuwe IHP is een raming gemaakt waarbij verwacht wordt een investering te doen van € 4.500.000 met bijbehorende kapitaallasten van € 225.000.

Project gemeentehuis
Voorafgaand aan de investeringen (zie Gemeentekantoor) zal in 2023 een voorbereidingsonderzoek plaatsvinden in plaats van 2024. Vervolgens wordt na uitwerking van de voorbereidingen (onderzoeken) overgegaan worden tot realisatie zoals vermeld bij het kopje 'gemeentekantoor'.

Gemeentekantoor
Concretisering van het onderzoek (zie project gemeentehuis) dat in 2023 wordt uitgevoerd zal leiden tot investeringen in deze faciliteit. Vooralsnog is rekening gehouden met

kapitaallasten a.g.v. investeringen in een gemeentekantoor. Kapitaallasten meubilair € 15.000 vanaf 2024. Kapitaallasten aanpassingen gebouw € 300.000 vanaf 2026.

Overzicht baten en lasten

Baten en lasten voor en na bestemming

Programma's (x € 1.000)	Rekening	Begroot		Begroting		
+=voordeel/-=nadeel	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Werk en inkomen	6.132	6.289	6.289	6.289	6.289	6.289
Jeugd	4	3	26	26	31	3
Maatschappelijke ondersteuning	1.147	961	1.212	1.209	1.126	960
Welzijn en educatie	917	803	905	898	891	757
Omgeving	9.365	8.438	8.178	8.209	7.903	7.922
Openbare orde en veiligheid	10.083	3.215	1.172	36	37	37
Bestuur en algemene ondersteuning	50.882	51.152	53.515	53.623	51.209	51.740
Onroerende zaakbelasting	7.654	8.029	8.685	8.946	9.214	9.490
Overige eigen middelen	7.760	957	3.788	3.760	3.027	3.011
Totaal baten programma's	**93.944**	**79.847**	**83.771**	**82.995**	**79.727**	**80.210**
Werk en inkomen	-13.364	-13.363	-12.879	-12.544	-12.400	-12.165
Jeugd	-9.279	-9.498	-9.466	-9.501	-9.543	-9.554
Maatschappelijke ondersteuning	-11.396	-12.857	-13.564	-13.611	-13.829	-14.628
Welzijn en educatie	-7.194	-8.647	-7.677	-7.760	-8.938	-8.718
Omgeving	-11.811	-13.164	-13.454	-13.248	-13.062	-14.222
Openbare orde en veiligheid	-8.622	-3.285	-3.470	-2.363	-2.394	-2.456
Bestuur en algemene ondersteuning	-15.402	-19.269	-18.626	-17.379	-18.985	-18.265
Onroerende zaakbelasting						
Overige eigen middelen	-8.847	-1.172	-4.230	-3.925	-3.001	-3.245
Totaal lasten programma's	**-85.915**	**-81.254**	**-83.367**	**-80.330**	**-82.153**	**-83.253**
Saldo baten en lasten	**8.029**	**-1.407**	**404**	**2.665**	**-2.426**	**-3.043**
Mutaties in reserves						
Dotaties	-2.508	-1.469	-673	-717	-149	-149
Onttrekkingen	3.810	2.194	296	216	242	160
Begrotingresultaat	**9.331**	**-681**	**27**	**2.164**	**-2.334**	**-3.032**

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Hieronder staat meerjarig het programmaplan.
Dit is een voorgeschreven indeling conform artikel 8 van het BBV. In de door de gemeente zelf geformuleerde programma's zitten een aantal onderdelen die afzonderlijk in onderstaande tabel moeten worden weergegeven. Deze komen voornamelijk uit onze programma's 7 en 9. Programma 8 OZB is in z'n geheel opgenomen bij het onderdeel lokale heffingen.

Totaal overzicht baten en lasten	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
in € (+=voordeel/-=nadeel)				
Werk en inkomen	-6.590.108	-6.254.940	-6.110.374	-5.876.101
Jeugd	-9.440.827	-9.475.552	-9.512.016	-9.550.332
Maatschappelijke ondersteuning	-12.351.878	-12.401.805	-12.703.160	-13.667.599
Welzijn en educatie	-6.772.166	-6.861.769	-8.047.301	-7.960.919
Omgeving	-4.979.415	-4.823.489	-4.918.015	-6.140.798
Openbare orde en veiligheid	-2.297.939	-2.326.809	-2.356.835	-2.419.087
Bestuur/alg.ondersteuning PROGR PLAN	-2.838.520	-2.682.170	-2.864.508	-3.023.770
Overige eigen middelen PROGR PLAN	-1.075.126	-810.024	-632.531	-906.208
Totaal programma	**-46.345.979**	**-45.636.558**	**-47.144.739**	**-49.544.814**
Dekking-Algemene Uitkering	47.824.000	49.471.000	47.209.000	47.740.000
Dekking-Dividend	72.697	72.697	72.697	72.697
Dekking-Financiering	357.979	-96.613	-1.128.189	-24.995
Dekking-Lokale heffingen	9.223.317	9.501.007	9.787.027	10.078.116
Dekking-Ov.algemene dekkingsmiddelen	21.989	16.989	11.989	11.989
Onvoorzien	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
Overhead	-10.379.453	-10.372.738	-10.917.195	-11.140.944
Mutaties reserves	-672.581	-717.218	-149.371	-149.371
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Saldo rekeningresultaat	**26.970**	**2.163.567**	**-2.333.781**	**-3.032.321**

Overhead

Hieronder meerjarig de overheadkosten en de aandelen hiervan die specifiek worden doorbelast.

Overhead (x € 1.000) +=voordeel/-=nadeel)	2024	2025	2026	2027
Omschrijving				
Personele overhead	-5.409	-5.680	-5.964	-6.238
Materiële overhead	-4.886	-4.609	-4.869	-4.819
Totaal overhead	-10.295	-10.289	-10.833	-11.057
Doorbelastingen overhead:				
Investeringen	66	70	73	77
Grondexploitatie (grexen)	174	182	191	201
Afvalinzameling	210	220	231	243
Rioolbeheer	228	239	251	264
Totale doorbelastingen	677	711	747	784

Mutatie in begroting 2024

Mutatie begroting 2024 versus 2023 Programma (bedragen x € 1.000,-; + = voordeel, -=nadeel)	Begroting 2023*)	Begroting 2024	Verschil
Werk en inkomen	-7.074	-6.590	484
Jeugd	-9.494	-9.441	54
Maatschappelijke ondersteuning	-11.896	-12.352	-456
Welzijn en educatie	-7.844	-6.772	1.072
Omgeving	-4.726	-4.979	-254
Openbare orde en veiligheid	-69	-2.298	-2.229
Bestuur en algemene ondersteuning	32.564	34.862	2.298
Onroerende zaakbelasting	8.029	8.685	656
Overige eigen middelen	510	-1.115	-1.625
Totaal verschil 2024 t.o.v. 2023			**0**

*) Begroting 2023 is de stand t/m de vastgestelde Perspectiefnota 2023

Mutatie per product (x € 1.000) (+=voordeel, -=nadeel)	2023	2024	Verschil
Werk en inkomen			
Bijstandsbesluit Zelfstandigen (BBZ)	-75	-154	-79
Inkomensvoorzieningen	-994	-545	448
Participatiewet (PW)	-263	184	447
Sociale recherche (IBO)	-71	-72	-1
Sociale werkvoorziening (MGR)	-2.819	-2.980	-161
Gemeentelijk minimabeleid	-1.118	-1.169	-51
Schuldhulpverlening	-215	-275	-60
Kwijtschelding lokale belastingen	-147	-149	-2
Reïntegratie/participatievoorzieningen	-1.372	-1.430	-58
Totaal Verschil Werk en inkomen			**484**

Jeugd			
Peuteropvang	-296	-340	-44
Kinderopvang	-208	-211	-3
Individuele voorzieningen Jeugd	-5.160	-5.001	159
Individuele voorz. Jeugd Intensief	-3.041	-2.934	107
Jeugdgezondheidszorg	-789	-955	-166
Totaal Verschil Jeugd			**54**

Maatschappelijke ondersteuning			
Wet inburgering	-273	-257	16
Maatwerkvoorz. (materieel) Wmo	-1.831	-1.312	519
Maatwerkvoorz. (immaterieel) Wmo	-4.707	-5.235	-529
Aanpak Psych. kwetsb. en beschermd wonen	-229	-339	-110
Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	-2.715	-3.057	-342
Vrm.Brede School Beuningen(Koningstr.5K)	-76	-75	1
MFA Ewijk	-587	-631	-44
MFA Weurt	-279	-264	14
Organisatie toegang	-863	-863	
Openbare gezondheidszorg	-481	-462	19
Totaal Verschil Maatschappelijke ondersteuning			**-456**

Welzijn en educatie			
Huisvesting onderwijs	-902	-696	207
Lokaal onderwijsbeleid	-457	-461	-4
Bibliotheek	-509	-521	-12
Muziekonderwijs	-147	-154	-6
(Overige) kunstzinnige vorming	-36	-35	1
Zwembad	-130	-147	-17
Sportaccommodaties	-922	-1.038	-116
Bevordering sportdeelname	-273	-121	152
Kunstbeoefening en-bevordering	-169	-231	-62
Erfgoed/archeologie	-40	-26	14
Natuurbescherming	-8	-30	-22
Openbaar groen/park/plantsoen	-3.705	-2.735	970
Toerisme	-126	-103	23
Evenementen	-242	-300	-58
Speelvoorzieningen	-136	-166	-30
Begraafplaatsen	-75	-43	32
Baten begraafplaatsen	51	53	2
Totaal Verschil Welzijn en educatie			**1.072**

Omgeving			
Beheer en onderhoud wegen	-2.212	-1.998	215
Wegbeheer		-94	-94
Verkeersmaatregelen	-465	-379	86
Wegbermen en bermsloten	-154	-164	-10
Straatreiniging	-27	-27	
Beheer infrastructurele kunstwerken	-49	-62	-12
Openbare verlichting	-580	-505	75
Gladheidsbestrijding	-138	-148	-10
Werken voor derden aan wegen	66	23	-43
Watergangen, afwateringen	-203	-187	16
Afval	424	524	100
Riolering	734	776	42
Milieubeheer/-beleid	-104	-129	-26
Bedrijven,handhaving/externe veiligheid	-319	-372	-53
Maatregelen milieubescherming	-168	-240	-72
Bestemmingsplannen	-842	-319	523
Woningbouw vernieuwing	32	-85	-117
Monumenten	-141	-139	2
Wabo	-713	-1.028	-316
Geo-informatie	-256	-197	59
Diverse gronden	371	-186	-557
Vastgoedbeheer	17	-44	-61
Totaal Verschil Omgeving			**-254**

Openbare orde en veiligheid			
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	-1.647	-1.732	-85
Rampenbestrijding	2.044		-2.044
Regulering APV/Bijz.wetten	-148	-351	-203
Veiligheidsbevorderende maatregelen	-297	-194	103
Totaal Verschil Openbare orde en veiligheid			**-2.229**

Bestuur en algemene ondersteuning			
Raad en commissies	-357	-359	-3
Burgemeester en wethouders	-1.020	-940	80
Directie (+ algemeen)	1.121	950	-171
Overhead (P&O)	-956	-946	10
Overhead (O.R.)	-260	-227	33
Overhead (automatisering)	-2.799	-2.635	164
Overhead (gemeentehuis)	-687	-691	-4
Overhead (gemeentewerf)	-256	-386	-130
Overhead (representatie)	-57	-38	19
Overhead (voorlichting)	-363	-128	235
Overhead (rechtsdingen/jurid. bijstand)	-198	-103	95
Burgerzaken	-823	-464	359
Verkiezingen	-101	-88	13
Huisnummering	-6	-1	5
Leges burgerzaken	292	303	11
Bestuurlijke samenwerking	-372	-392	-20
Griffie / rekenkamer	-327	-350	-23
Salarissen (ambtelijke org.)	-5.641	-6.077	-436
Algemene Uitkering	45.397	47.824	2.427
Bijzondere baten en lasten	191	191	
Lokale heffing/invordering	-717	-739	-22
Resultaat v/d rekening baten en lasten	681	-27	-708
Kapitaallasten	-5	358	363
Totaal Verschil Bestuur en algemene ondersteuning			**2.298**

Onroerende zaakbelasting			
OZB-gebruikers	1.309	1.390	81
OZB-eigenaren	6.720	7.295	575
Totaal Verschil Onroerende zaakbelasting			**656**

Overige eigen middelen			
Markten en standplaatsen	-31	-23	8
Overige handel en ambacht	-164	-154	10
Energiebeheer	-382	-308	73
Bouwgrondexploitatie	-282	-652	-370
Geldleningen/uitzetting =>1 jaar	10	22	12
Forensenbelasting	20	20	1
Toeristenbelasting	220	271	51
Hondenbelasting	265	247	-18
Reclamebelasting	56	62	6
Mutaties reserves	726	-673	-1.398
Totaal Verschil Overige eigen middelen			**-1.625**

Totaal verschil 2024 t.o.v. 2023

Baten en lasten per taakveld

Onderstaand overzicht geeft de baten en de lasten verdeeld over de taakvelden zoals die zijn voorgeschreven door het BBV.

Taakvelden (x € 1.000)			Begroting			
+=voordeel/-=nadeel			2024	2025	2026	2027
0.1	Bestuur	Lasten	-2.098	-2.102	-2.166	-2.233
		Baten	57			
		Saldo	**-2.041**	**-2.102**	**-2.166**	**-2.233**
0.2	Burgerzaken	Lasten	-716	-747	-779	-805
		Baten	466	484	503	503
		Saldo	**-250**	**-262**	**-276**	**-302**
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	-992	-1.007	-697	-714
		Baten	762	762	437	437
		Saldo	**-230**	**-245**	**-261**	**-277**
0.4	OVERHEAD, Ondersteuning organisatie	Lasten	-10.955	-10.856	-11.401	-11.625
		Baten	576	484	484	484
		Saldo	**-10.379**	**-10.373**	**-10.917**	**-11.141**
0.5	Treasury	Lasten	336	-119	-1.151	-47
		Baten	117	112	107	107
		Saldo	**453**	**-7**	**-1.044**	**60**
0.61	OZB woningen; eigenaren lasten	Lasten	-408	-279	-279	-279
		Baten	5.231	5.388	5.549	5.716
		Saldo	**4.823**	**5.109**	**5.270**	**5.437**
0.62	OZB niet-woningen; gebruikers baten	Lasten	-290	-199	-199	-199
		Baten	3.454	3.558	3.665	3.775
		Saldo	**3.164**	**3.359**	**3.466**	**3.576**
0.64	Belastingen Overig; Diversen	Lasten	-4.429	-3.011	-3.011	-3.011
		Baten	4.710	3.311	3.321	3.330
		Saldo	**281**	**300**	**309**	**319**
0.7	Algemene uitkering en ov.uitk.gem.fonds	Lasten				
		Baten	47.824	49.471	47.209	47.740
		Saldo	**47.824**	**49.471**	**47.209**	**47.740**
0.8	Ov.baten en lasten; stelposten	Lasten	-75	-75	-9	-75
		Baten	191	191	20	20
		Saldo	**116**	**116**	**11**	**-55**

0.90	Vennootschapsbelasting (VPB)	Lasten				
		Baten				
		Saldo				
0.91	Mutaties reserves	Lasten	-673	-717	-149	-149
		Baten				
		Saldo	**-673**	**-717**	**-149**	**-149**
0.92	Resultaat v/d rekening van baten/lasten	Lasten	-27	-2.164	2.334	3.032
		Baten				
		Saldo	**-27**	**-2.164**	**2.334**	**3.032**
Bestuur en ondersteuning			**-20.326**	**-21.275**	**-17.507**	**-16.105**
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	Lasten	-1.756	-1.763	-1.771	-1.808
		Baten	3	3	3	3
		Saldo	**-1.753**	**-1.760**	**-1.768**	**-1.805**
1.2	Openbare orde en veiligheid	Lasten	-576	-599	-623	-648
		Baten	32	33	34	34
		Saldo	**-544**	**-566**	**-589**	**-614**
Veiligheid			**-2.333**	**-2.363**	**-2.394**	**-2.456**
2.1	Verkeer en vervoer	Lasten	-3.424	-3.441	-3.469	-4.630
		Baten	72	72	72	72
		Saldo	**-3.352**	**-3.369**	**-3.397**	**-4.558**
Verkeer, vervoer en waterstaat			**-3.424**	**-3.441**	**-3.469**	**-4.630**
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	Lasten	-229	-194	-197	-449
		Baten	52	52	53	53
		Saldo	**-176**	**-142**	**-144**	**-396**
3.4	Economische promotie; toerisme	Lasten	-125	-122	-114	-150
		Baten	300	301	311	318
		Saldo	**175**	**179**	**197**	**167**
Economie			**-354**	**-316**	**-310**	**-599**
4.2	Onderwijshuisvesting	Lasten	-795	-787	-780	-991
		Baten	99	99	99	99
		Saldo	**-696**	**-688**	**-681**	**-892**
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lasten	-1.306	-1.316	-1.327	-1.338
		Baten	295	295	295	295
		Saldo	**-1.011**	**-1.021**	**-1.031**	**-1.042**
Onderwijs			**-2.101**	**-2.104**	**-2.107**	**-2.329**
5.1	Sportbeleid en activering	Lasten	-264	-265	-258	-123
		Baten	144	144	135	
		Saldo	**-121**	**-121**	**-122**	**-123**

5.2	Sportaccommodaties	Lasten	-1.483	-1.505	-2.673	-2.311
		Baten	297	297	297	297
		Saldo	**-1.186**	**-1.208**	**-2.376**	**-2.014**
5.3	Cultuurpresentatie,-productie,-particip.	Lasten	-420	-453	-419	-409
		Baten	1	1	1	1
		Saldo	**-419**	**-452**	**-418**	**-408**
5.4	Musea	Lasten	-26	-16	-16	-17
		Baten				
		Saldo	**-26**	**-16**	**-16**	**-17**
5.5	Cultureel erfgoed	Lasten	-139	-138	-138	-138
		Baten				
		Saldo	**-139**	**-138**	**-138**	**-138**
5.6	Media	Lasten	-539	-560	-580	-580
		Baten				
		Saldo	**-539**	**-560**	**-580**	**-580**
5.7	Openbaar groen/recreatie; watergangen	Lasten	-3.430	-3.456	-3.502	-3.538
		Baten	11	11	11	11
		Saldo	**-3.419**	**-3.445**	**-3.491**	**-3.527**
Sport, cultuur en recreatie			**-6.301**	**-6.392**	**-7.586**	**-7.116**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	-6.322	-5.042	-5.243	-6.069
		Baten	2.037	897	860	791
		Saldo	**-4.285**	**-4.145**	**-4.382**	**-5.278**
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Lasten	-863	-899	-911	-925
		Baten				
		Saldo	**-863**	**-899**	**-911**	**-925**
6.3	Inkomensregelingen; Bijz.bijstand	Lasten	-7.983	-7.749	-7.772	-7.794
		Baten	6.289	6.289	6.289	6.289
		Saldo	**-1.694**	**-1.460**	**-1.482**	**-1.505**
6.4	Begeleide participatie; Soc.Werkvoorz.	Lasten	-7.749	-7.782	-7.566	-7.270
		Baten				
		Saldo	**-7.749**	**-7.782**	**-7.566**	**-7.270**
6.5	Arbeidsparticipatieinstrumenten gericht	Lasten	-1.430	-1.432	-1.463	-1.483
		Baten				
		Saldo	**-1.430**	**-1.432**	**-1.463**	**-1.483**
6.6	Maatwerk-voorzieningen (WMO)	Lasten	-1.312	-1.327	-1.343	-1.360
		Baten				
		Saldo	**-1.312**	**-1.327**	**-1.343**	**-1.360**

6.71	Maatwerkdienstverlening 18+;schuldhulp	Lasten	-953	-969	-1.012	-1.057
		Baten				
		Saldo	**-953**	**-969**	**-1.012**	**-1.057**
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-; Indiv.voorz	Lasten	-5.025	-5.049	-5.073	-5.098
		Baten				
		Saldo	**-5.025**	**-5.049**	**-5.073**	**-5.098**
6.81	Geëscaleerde zorg 18+; opvang/beschermd	Lasten	-339	-322	-331	-340
		Baten	168	168	168	168
		Saldo	**-171**	**-154**	**-163**	**-172**
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	Lasten	-2.934	-2.934	-2.934	-2.934
		Baten				
		Saldo	**-2.934**	**-2.934**	**-2.934**	**-2.934**
Sociaal domein			**-34.910**	**-33.505**	**-33.646**	**-34.330**
7.1	Volksgezondheid; Openb.gezondheidszorg	Lasten	-1.584	-1.595	-1.565	-1.452
		Baten	167	167	126	1
		Saldo	**-1.417**	**-1.428**	**-1.439**	**-1.451**
7.2	Riolering	Lasten	-2.016	-2.023	-2.052	-2.057
		Baten	2.792	2.811	2.830	2.849
		Saldo	**776**	**788**	**778**	**792**
7.3	Afval	Lasten	-2.668	-2.600	-2.625	-2.562
		Baten	3.193	3.113	3.139	3.057
		Saldo	**524**	**513**	**513**	**495**
7.4	Milieubeheer; energiebeheer	Lasten	-1.899	-1.914	-1.727	-1.739
		Baten	849	854	854	854
		Saldo	**-1.050**	**-1.060**	**-874**	**-885**
7.5	Begraafplaatsen	Lasten	-43	-43	-43	-43
		Baten	53	54	56	57
		Saldo	**9**	**11**	**13**	**14**
Volksgezondheid en Milieu			**-8.211**	**-8.174**	**-8.012**	**-7.852**
8.1	Ruimte en leefomgeving	Lasten	-419	-432	-445	-459
		Baten	100	100	100	100
		Saldo	**-319**	**-332**	**-345**	**-359**
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	Lasten	-3.671	-3.398	-2.670	-2.659
		Baten	3.019	2.977	2.229	2.197
		Saldo	**-652**	**-421**	**-441**	**-462**
8.3	Wonen en bouwen	Lasten	-2.017	-1.812	-1.823	-1.834
		Baten	707	714	714	714

	Saldo	**-1.310**	**-1.098**	**-1.109**	**-1.120**
VHROSV		**-6.108**	**-5.641**	**-4.938**	**-4.952**
Totaal taakvelden	Lasten	-84.067	-83.211	-79.969	-80.370
	Baten	84.067	83.211	79.969	80.370
	Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

Incidentele baten en lasten

In het overzicht geven we de incidentele baten en lasten weer. De criteria voor incidenteel en structureel zijn vastgelegd in de notitie 'structurele en incidentele baten en lasten' uitgebracht door de commissie BBV. In 2021 is de landelijke handreiking 'verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten' opgesteld. Hiermee wordt de uniformiteit in de beoordeling van de begrotingen door de financieel toezichthouder, de provincie, vergroot.

Incidentele baten en lasten	2024	2025	2026	2027
Projecten zwerfafval (Wijkhelden)	-20.000	-	-	-
Onderzoek/inventarisatie maatsch.accom.	-200.000	-	-	-
Gefaseerde vrijval 'oude' voorziening gebouwen	171.000	171.000	-	-
Warmtenet	-200.000	-200.000	-	-
Energiestroppenpot	-250.000	-	-	-
Digitaal Ontwikkel Programma 21-24	-134.000	-	-	-
Overig	-27.000	-20.000	-	-
Eindtotaal	**-660.000**	**-49.000**	**-**	**-**

(bedragen in €; + = voordeel, - = nadeel)

Structureel evenwicht

De begrotingsjaren 2024 en 2025 laten een positief resultaat zien. Vanaf 2026 echter is dit niet het geval. Naast het begrotingsresultaat is het belangrijk om als gemeente te voldoen aan een materieel evenwicht. Hieraan wordt voldaan als ieder jaar de structurele lasten worden gedekt door structurele baten en de ramingen realistisch zijn.

Als enig jaar de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, moet worden aangetoond dat dit in de begroting van de komende jaren weer in orde is. Wanneer de incidentele baten en lasten worden geëlimineerd, is het meerjarig resultaat als volgt:

Structureel en incidenteel resultaat					
(x € 1.000 +=voordeel/-=nadeel)		2024	2025	2026	2027
Incidenteel	Baten	1.928	731	478	270
	Lasten	-2.588	-780	-478	-270
Totaal Incidenteel		**-660**	**-49**	**-**	**-**
Structureel	Baten	82.139	82.480	79.491	80.100
	Lasten	-81.452	-80.267	-81.824	-83.132
Totaal Structureel		**687**	**2.213**	**-2.334**	**-3.032**
Eindtotaal		**27**	**2.164**	**-2.334**	**-3.032**

Meerjarige investeringen

De staat van investeringen is als bijlage opgenomen.
Hier zijn de (nog uit te voeren) investeringskredieten/-wensen opgenomen.
Ze zijn per programma gerangschikt.

In de tabellen met investeringskredieten zijn onder de kopjes "C. Overige geplande investeringen" investeringswensen opgenomen vanuit het coalitieakkoord voor zover ze niet al in de staat van vaste activa voor de meerjarenbegroting zijn opgenomen.

Investeringskredieten Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	t/m 2023	2024	2025	2026	2027
Programma 3					
A. Nieuwe investeringen:					
Verbouw/nieuwbouw De Leghe Polder				15.000	
MFA Ewijk zonnepanelen 01/23	230				
sub	**230**	**0**	**0**	**15.000**	**0**
B. Lopende investeringen (restantkredieten):					
sub	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal investeringen programma 3	**230**	**0**	**0**	**15.000**	**0**
C. Overige geplande investeringen *(Niet meer in staat van vaste activa opgenomen)* *(Kapitaallasten verwerkt via stelposten)*					
	0	*0*	*0*	*0*	*0*

Investeringskredieten Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	t/m 2023	2024	2025	2026	2027
Programma 4					
A. Nieuwe investeringen:					
Onderwijs					
Renovatie Montijn			2.500		
Welzijn					
Verduurzaming sporthal Tinnegieter 1/24		151			
Verduurzaming sporthal Tinnegieter 1/24		190			
Voetbal Schoenaker BB: speelveld, hoofdveld gras			75		
Voetbal Schoenaker BB:trainingsveld wetra			75		
WVW Weurt renovatie hoofdveld				75	
WVW Weurt renovatie grasveld 2					75
WVW Weurt renovatie traininghsveld 3 kunstgras					50
Tennisv.Beuningen baan 1,2,5,6,7 toplaag			280		
Tennis.Weurt topl.kunstgr.baan 1+2			112		
Tennis Boshof Winssen: baan 1+2, toplaag kunstgras			112		
Tennis Boshof Winssen: baan 3+4, toplaag kunstgras				112	
MHCB: vervanging veld 3 kunstgras					250
Sporthal De Tinnegieter: Schrobmachine				15	

Ooigraaf aanschaf Trafo			300		
sub	**0**	**341**	**3.454**	**202**	**375**
B. Lopende investeringen (restantkredieten):					
Onderwijs					
Nieuwbouw Dromedaris 2023	4.769				
Welzijn					
Zwembad De Plons aanpassingen 7e wijz.15	180	20			
Zwembad Ooigraaf: Raadsbesluit ????					
Zwembad Ooigraaf, bouwkosten	500		4.715		
Verduurzaming gemeentehuis 01/23	7e wz.22		3.014		
Zwembad Ooigraaf, inventaris	voorber.		1.758		
€ 9.987					
Voetbal Schoenaker BB: speelveld, toplaag kunstgras	400				
Voetbal Schoenaker BB: speelveld, toplaag kunstgras	400				
Voetbal Schoenaker BB: speelveld, toplaag kunstgras	400				
Voetbal, Blatenplak Ewijk: hoofdveld, toplaag kunstgras	400				
Voetbal, Blatenplak Ewijk: trainingsveld, toplaag kunstgras	275				
MHCB: vervanging veld 1 waterveld	300				
MHCB: vervanging veld 2 kunstgras	280				
Uitbreiding revitalisatie Vording 2 en 3	3.920				
Wijkaanpassingen Tinnegieter	500	250			
Trapveldje Beuningse Boys (1e wz.20+1e wz.22)	1e wz.22	65			
Skatevoorziening/pumptrack 5e wz.22	5e wz.22	150			
Fitparcours	1e wz.20	45			
sub	**12.324**	**530**	**9.487**	**0**	**0**
Totaal investeringen programma 4	**12.324**	**871**	**12.941**	**202**	**375**
C. Overige geplande investeringen					
(Niet meer in staat van vaste activa opgenomen)					
(Kapitaallasten verwerkt via stelposten)					
Zwembad Ooigraaf, aanvulling:			540		
Beweegbare bodem, glijbaan, sauna, peuterbad					
Verbouw Klavervier Koolzaadveld				4.500	
	0	*0*	*540*	*4.500*	*0*

Investeringskredieten Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	t/m 2023	2024	2025	2026	2027
Programma 5					
A. Nieuwe investeringen:					
Wegen					
Ontsluiting Ewijk-Zuid				21.500	
Verkeersveiligheid, Kennedysingel-West				750	
Gladheidsbestrijding					
Strooier 1 - Nido - stratos				42	
Strooier 2 - Nido - stratos				42	
Strooier 3 - Nido - stratos				45	
Strooier 4 - Nido - stratos				45	
Ploeg 1 - Nido - SNK210EPZ				12	
Ploeg 2 - Nido - SNK210EPZ				12	
Ploeg 3 - Nido - SNK210EPZ				12	
Ploeg 4 - Nido - SNK150VPZ				8	
Autologic - Nido				20	
Gladheidsmeldsysteem meteoconsult				15	
Riolering					
Verbeteringsmaatregelen 2023	1.517				
Vervangingen 2023	178				
Verbeteringsmaatregelen 2024		785			
Vervangingen 2024		88			
Verbeteringsmaatregelen 2025			890		
Vervangingen 2025			108		
Verbeteringsmaatregelen 2026				1.220	
Vervangingen 2026				41	
Rioolinspectiecamera		10			
sub	**1.695**	**883**	**998**	**23.764**	**0**
B. Lopende investeringen (restantkredieten):					
Duurzaamheidsmaatregelen gebouw, 2020 + verplicht (2021)	50				
Duurzaamheidsmaatregelen gem.vastgoed 2023	50				
Optimalisatie fietsverbinding Beuningen-Wychen	90	90			
Bushalte Ooigraaf	40	40			
Verkeersveiligheid, fietspad Goudwerf	1e wz.23	400			
Riolering					
Operationele plannen vGRP 13-17/GRWP 18-22	72				
Vervanging minigemalen 2019-2020	208				
Klimaatadaptie maatregelen 2022	250				
sub	**760**	**530**	**0**	**0**	**0**
Totaal investeringen programma 5	**2.455**	**1.413**	**998**	**23.764**	**0**

C. Overige geplande investeringen					
(Niet meer in staat van vaste activa opgenomen)					
(Kapitaallasten verwerkt via stelposten)					
Afkoppelen/vervangen kern Winssen (GRWP 2023/2027)					400
(Kapitaallasten 2028 via rioolvoorziening)					
	0	*0*	*0*	*0*	*400*

Investeringskredieten **Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)**	**t/m 2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Programma 7					
A. Nieuwe investeringen:					
Gemeentehuis/gemeentewerf					
Gemeentehuis aanpassingen (Persp.nota 2023)			6.000		
Verduurzaming gemeentehuis 01/23	8				
Verduurzaming gemeentehuis 01/24		124			
Aanpassing raadszaal		450			
Overige materiële vaste activa					
Waterpasinstrument			6		
Verkeersradarteller + interfase + laptop			20		
Mobilofoon 01/21				15	
Traktie					
Groep techniek 96-VBJ-2 Renault		75			
Wegenploeg 45-BX-HD VW transporter		85			
Evenementen/rioolploeg 8-VDN-52 Iveco				90	
Gebouwenbeheer 6-VFS-59 Fiat Ducato				75	
Stratenmaker 8-VDN-51 Iveco Daily				95	
Voertuig allerlei 7-VDX-97 Fiat Doblo			45		
Consignatie/groeptechniek VR-414-K Fiat				40	
Reiniging 59-VFB-4 VW Crafter			140		
Registratiesysteem voertuigen			10		
sub	**8**	**734**	**6.221**	**315**	**0**
B. Lopende investeringen (restantkredieten):					
Gemeentehuis, buro's (01/20)	159				
Gemeentehuis, stoelen 01/22	84				
Gemeentewerf nieuwbouw loods 05/21					
MFA Ewijk zonnepanelen 01/23	21				
Gemeentewerf keukenblok/apparatuur	10				
Gemeentewerf, meubilair en instructiemateriaal	12				
sub	**286**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal investeringen programma 7	**294**	**734**	**6.221**	**315**	**0**

C. Overige geplande investeringen					
(Niet meer in staat van vaste activa opgenomen)					
(Kapitaallasten verwerkt via stelposten)					
	0	*0*	*0*	*0*	*0*

Investeringskredieten **Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)**	**t/m 2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Programma 9					
A. Nieuwe investeringen:					
Uitbreiding bedrijventerrein				5.000	
sub	**0**	**0**	**0**	**5.000**	**0**
B. Lopende investeringen (restantkredieten):					
sub	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal investeringen programma 9	**0**	**0**	**0**	**5.000**	**0**
C. Overige geplande investeringen					
(Niet meer in staat van vaste activa opgenomen)					
(Kapitaallasten verwerkt via stelposten)					
	0	*0*	*0*	*0*	*0*

Totaal investeringen staat van activa		**3.018**	**20.160**	**44.281**	**375**
Totaal "C" overige investeringen		**0**	**540**	**4.500**	**400**
Totaal investeringen		**3.018**	**20.700**	**48.781**	**775**

Balans

Inleiding balans

Balans
De balans is een financieel overzicht dat op een bepaald tijdstip de bezittingen en vorderingen (de activa), de schulden (het vreemd vermogen, de passiva) en (als saldo) het eigen vermogen weergeeft. De balans is een financieel overzicht waarop enerzijds staat op welke wijze het geïnvesteerde vermogen is verkregen (vreemd- en eigen vermogen) en anderzijds op welke wijze het vermogen is aangewend (de activa).

Waarderingsgrondslagen
De waarderingsgrondslagen van de begroting van de gemeente zijn gebaseerd op het BBV en vastgelegd in de Financiële Verordening. We waarderen de activa op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De passiva waarderen we tegen de nominale waarde. Voor de begroting gebruiken we het lasten-batenstelsel. Dat betekent dat we de lasten en baten toerekenen aan het jaar waarin de diensten of goederen worden geleverd.
Is er bij de grondexploitatie sprake van een gepland overschot dan nemen we het resultaat gewoonlijk voor zover dat met voldoende zekerheid gerealiseerd is of bij voortdurende onzekerheid pas geheel aan het einde van het proces. Eventuele tussentijdse winstneming is op basis van 'percentage of completion' (POC) bepaald. Verliezen nemen we in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Risico's nemen we op als zij bekend zijn geworden bij de opstelling van de begroting.

Toelichting op de balans
In de begroting kunnen we volstaan met een verkorte, geprognosticeerde balans.
De activa zijn gebaseerd op de boekwaardes in het meerjarenoverzicht van de investeringen. Het uitgebreide overzicht is opgenomen als bijlage 5.4, waarbij we ook de verdere onderverdelingen van de activa hebben opgenomen.
De reserves en voorzieningen zijn gebaseerd op de boekwaardes in het meerjarenoverzicht van deze reserves en voorzieningen (bijlage 5.5).
De voorraden zijn gebaseerd op het verloop van de grondexploitaties (paragraaf 3.7.2).
De post liquide middelen c.q. kasstroom is de sluitpost. Deze bepalen we door alle andere posten te salderen. Deze sluitpost is al jaren ruim positief omdat we een financieringsoverschot hebben. Deze overtollige middelen zetten we weg conform het schatkistbankieren.

Geprognosticeerde balans
Om de ontwikkeling van de belangrijkste activa (bezittingen) en passiva (eigen vermogen en schulden) inzichtelijk te maken, wordt in de begroting een meerjarige geprognosticeerde balans voorgeschreven. Deze meerjarige geprognosticeerde balans geeft raadsleden het inzicht om zich een oordeel te vormen over de gezondheid van de financiële positie van de gemeente en de ontwikkelingsrichting ervan. Naast deze signaleringsfunctie kan de geprognosticeerde balans ook gebruikt worden voor het berekenen van het EMU-saldo. Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode. Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband

afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau.
Hieronder staat de geprognosticeerde balans. In deze balans geven we per categorie een prognose voor de periode tot en met 2027.

Balans (x € 1.000)	31-12 2023	31-12 2024	31-12 2025	31-12 2026	31-12 2027
VASTE ACTIVA					
Materiële vaste activa	**3.222**	**3.075**	**2.945**	**2.815**	**2.691**
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	3.222	3.075	2.945	2.815	2.691
Materiële vaste activa	**55.725**	**56.345**	**74.007**	**114.863**	**111.176**
Investeringen met economisch nut	36.328	36.270	53.677	66.662	64.238
Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	15.864	16.141	16.543	17.312	16.877
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	3.534	3.934	3.787	30.890	30.061
Financiële vaste activa	**3.734**	**3.715**	**3.699**	**3.695**	**3.693**
Kapitaalverstrekkingen	332	332	332	332	332
Overige langlopende geldleningen u/g	3.402	3.382	3.366	3.363	3.360
Totaal vaste activa	**62.681**	**63.135**	**80.651**	**121.373**	**117.559**
VLOTTENDE ACTIVA					
Voorraden	13.162	12.168	9.544	7.483	4.414
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0	0	0	0
Liquide middelen	0	0	0	0	0
Overlopende activa	0	0	0	0	0
Totaal vlottende activa	**13.162**	**12.168**	**9.544**	**7.483**	**4.414**
TOTAAL ACTIVA	**75.843**	**75.303**	**90.195**	**128.856**	**121.973**
VASTE PASSIVA					
Eigen vermogen	**22.325**	**21.462**	**21.801**	**24.071**	**21.843**
Algemene reserve	12.570	11.747	10.203	16.865	15.229
Bestemmingsreserve	10.436	9.688	9.434	9.540	9.646
Resultaat (jaar)	-681	27	2.164	-2.334	-3.032
Vreemd vermogen	**65.232**	**58.639**	**72.101**	**112.621**	**107.839**
Voorzieningen	15.897	14.504	14.267	14.334	14.599
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	49.335	44.134	38.933	33.887	28.840
Nieuw af te sluiten geldleningen (stelpost)			18.900	64.400	64.400
Totaal vaste passiva	**87.557**	**80.100**	**93.901**	**136.691**	**129.682**
VLOTTENDE PASSIVA					
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0	0	0	0
Overlopende passiva	0	0	0	0	0
Totaal vlottende passiva	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Kasstroom	**11.714**	**4.798**	**3.707**	**7.835**	**7.708**
Financieringsoverschot	11.714	4.798	3.707	7.835	7.708
Financieringstekort					
TOTAAL PASSIVA	**75.843**	**75.303**	**90.195**	**128.856**	**121.973**

Emu-saldo

EU-lidstaten mogen een EMU-tekort realiseren van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (bbp). In dit maximale tekort mogen, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel hebben.
De begroting van gemeenten wordt opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo wordt echter niet berekend op basis van baten en lasten, maar op basis van ontvangsten en uitgaven. Anders dan in het stelsel van baten en lasten drukken investeringsuitgaven en aan- en verkopen in het jaar waarin de transactie wordt gedaan volledig op het EMU-saldo. Er wordt geen rekening gehouden met afschrijvingen, noch met toevoegingen aan reserves en voorzieningen. Deze afwijkende berekening van het EMU-saldo leidt ertoe dat we ondanks een sluitende begroting een EMU-tekort hebben in 2024 .

EMU-saldo	2023	2024	2025
	Volgens perspectiefnota 2023	Volgens begroting 2024	Volgens meerjarenraming in begroting 2024
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-497	700	2.881
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	12.379	453	17.516
3. Mutatie voorzieningen	-317	-1.392	-1.033
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	561	-994	-2.624
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	**-13.754**	**-152**	**-13.044**

Reserves en voorzieningen

Het BBV schrijft voor dat we alle mutaties met de reserves centraal verantwoorden op het taakveld 0.91 Mutaties reserves.

In onze financiële administratie hebben we dat ondergebracht bij het product Mutaties met Reserves. Deze staat in de gemeentelijke begroting bij het programma Overige eigen middelen.

Mutaties in voorzieningen verantwoorden we conform de BBV functioneel op het betreffende programma.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Structureel werd er € 1.4 miljoen toegevoegd aan de algemene reserve en bestemmingsreserves. Omdat het spaarplan in de jaren 2024-2027 wordt ingezet, daalt deze structurele toevoeging voor 2024 en 2025 naar € 0,6 miljoen en vanaf 2026 naar € 0,1 miljoen.
Onderstaande tabel geeft de mutatie weer op het taakveld/product Mutaties met reserves

Structurele toevoegingen/onttrekkingen reserves (+=voordeel/-=nadeel) x € 1.000	2024	2025	2026	2027
Storting algemene reserve (spaarplan)	-566	-566		
Storting reserve duurzaamheid	-25	-25	-25	-25
Storting reserve Maatschappelijke compensatie	-78	-80	-81	-81
Totaal	**-669**	**-671**	**-106**	**-106**

Incidentele reservemutaties

Onderstaande tabel geeft de mutatie weer op het taakveld/product Mutaties met reserves

Structurele toevoegingen/onttrekkingen reserves (+=voordeel/-=nadeel) x € 1.000	2024	2025	2026	2027
Mutaties reserve voorb.De Linten (onttrekking)	33			
Mutaties reserve groen Vording (onttrekking)	450	225		
Mutaties reserve Dig.Ont.Progr.21-24 (onttrekking)	259	134		
Mutaties reserve toekomstvisie de Sluis (onttrekking)	110			
Totaal	**851**	**359**	**0**	**0**

Overzicht reserves en voorzieningen

Reserves zijn middelen die in het verleden opzij zijn gezet om in de toekomst te kunnen besteden. De meeste reserves hebben een specifiek bestedingsdoel.
De Algemene Reserve is boven de weerstandscapaciteit vrij besteedbaar.

Voorzieningen zijn middelen die in het verleden opzij zijn gezet om een onafwendbaar financieel risico af te dekken waarvan de omvang onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten. Voorzieningen hebben altijd een specifiek bestedingsdoel.

Hierna volgt de verloopstaat van de reserves en voorzieningen. Hierin zijn alleen de mutaties in de betreffende jaren opgenomen.
De daadwerkelijke saldi van alle reserves en voorzieningen is opgenomen in bijlage 5.5.

Programma 1 WERK EN INKOMEN

Mutaties reserves en voorzieningen (-=storting, +=onttrekking) x € 1.000	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Bestemmingsreserves				
Subtotaal reserves	0	0	0	0
Voorziening verplichtingen en verliezen met onzekere omvang				
Voorziening dubieuze vorderingen Sociaal Domein				
Subtotaal voorzieningen	0	0	0	0
Totaal reserves en voorzieningen	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma 3 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Mutaties reserves en voorzieningen (-=storting, +=onttrekking) x € 1.000	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Bestemmingsreserves				
Reserve maatschappelijk vastgoed				
Subtotaal reserves	0	0	0	0
Subtotaal voorzieningen	0	0	0	0
Totaal reserves en voorzieningen	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma 4 WELZIJN EN EDUCATIE

Mutaties reserves en voorzieningen (-=storting, +=onttrekking) x € 1.000	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Algemene reserve				
Algemene reserve (Groen Vording 2022/2023)	450	225		
Bestemmingsreserves				
Subtotaal reserves	450	225	0	0
Subtotaal voorzieningen	0	0	0	0
Totaal reserves en voorzieningen	**450**	**225**	**0**	**0**

Programma 5 OMGEVING

Mutaties reserves en voorzieningen (-=storting, +=onttrekking) x € 1.000	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Bestemmingsreserves				
Reserve Duurzaam Beuningen	-25	-25	-25	-25
Reserve openbare verlichting (achterstallig)				
Reserve de Linten	33			
Reserve H1 maatschappelijke compensatie	-78	-80	-81	-81
Subtotaal reserves	-70	-105	-106	-106
Voorziening verplichtingen en verliezen met onzekere omvang				
Voorziening gefactureerde dwangsommen				
Voorziening van derden verkregen middelen				
Voorziening wegenonderhoud	220			
Voorziening civieltechnische kunstwerken	-25	-23	4	-25
Voorziening afvalinzameling	296	216	242	
Voorziening maatregelen rioolbeheersplan	-168	-154	-250	-247
Subtotaal voorzieningen	323	39	-5	-272
Totaal reserves en voorzieningen	**253**	**-66**	**-111**	**-378**

Programma 6 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Mutaties reserves en voorzieningen (-=storting, +=onttrekking) x € 1.000	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Bestemmingsreserves				
Reserve huisvesting ontheemden				
Subtotaal reserves	0	0	0	0
Subtotaal voorzieningen	0	0	0	0
Totaal reserves en voorzieningen	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma 7 BESTUUR ALGEMENE ONDERSTEUNING

Mutaties reserves en voorzieningen (-=storting, +=onttrekking) x € 1.000	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Bestemmingsreserves				
Reserve Informatieveiligheid	39			
Reserve Dig.Ontw.Progr.21-24 Zaakgericht werken		95		
Reserve Dig.Ontw.Progr.21-24 Dienstverlening		31		
Reserve Dig.Ontw.Progr.21-24 Info Management	220	8		
Subtotaal reserves	259	134	0	0

Voorziening verplichtingen en verliezen met onzekere omvang				
Voorziening dubieuze debiteuren				
Egalisatievoorzieningen				
Groot onderhoud gebouwen	733	-81	-170	-101
Onderhoudsfonds uitgesteld	171	171		
Bestaande verplichtingen waarvan omvang in te schatten				
Voorziening pensioenen wethouders	108	108	108	108
Voorziening wachtgeld wethouders	57			
Voorziening verlofsparen				
Subtotaal voorzieningen	1.069	198	-62	7
Totaal reserves en voorzieningen	**1.328**	**332**	**-62**	**7**

Programma 9 EIGEN MIDDELEN

Mutaties reserves en voorzieningen (-=storting, +=onttrekking) x € 1.000	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Algemene reserve				
Algemene reserve (Spaarplan)	-566	-566		
Resultaat voorgaand jaar	681	-27	-2.164	2.334
Bestemmingsreserves				
Reserve bovenwijkse voorzieningen				
Reserve Toekomst de Sluis	110			
Subtotaal reserves	225	-593	-2.164	2.334
Voorziening verplichtingen en verliezen met onzekere omvang				
Grondexploitatie: Voorziening D'n Elt		796		
Grondexploitatie: Voorziening zandwinning				
Bestaande verplichtingen waarvan omvang in te schatten				
Grondexpl.: Voorziening afgesloten complexen				
Subtotaal voorzieningen	0	796	0	0
Totaal reserves en voorzieningen	**225**	**203**	**-2.164**	**2.334**

Bijlagen

Algemene uitkering

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven	2024	2025	2026	2027
1g WOZ niet-woningen eigenaar	-771	-800	-810	-821
1h WOZ niet-woningen gebruiker	-580	-580	-580	-580
1a Waarde woningen eigenaren	-2.790	-2.880	-2.910	-2.941
Subtotaal	**-4.141**	**-4.260**	**-4.301**	**-4.342**
Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
8a-3 Bijstandsontvangers	1.854	1.857	1.856	1.868
2 Inwoners	10.027	10.032	10.042	10.008
7c-4 Huishoudens met laag inkomen boven drempel	6.868	6.504	5.868	5.872
12b-2 Inwoners met een migratieachtergrond	588	592	596	599
3c Eenpersoonshuishoudens	563	581	561	567
8b Loonkostensubsidie	106	107	106	107
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	2.744	2.608	2.419	2.414
8f-2 Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	119	129	140	151
5d-2 Inwoners 75+ met drempel	817	836	811	824
7m-2 Laag opleidingsniveau met drempel	648	658	630	631
14a-2 Lokale centrumfunctie (max 20km)	253	254	255	255
14b-2 Regionale centrumfunctie (max 60km)	1.834	1.810	1.722	1.730
14c-2 Landelijke centrumfunctie	456	458	460	463
15d Leerlingen (V)SO	83	83	83	83
15h-3 Onderwijsachterstand	76	75	75	75
38 Bedrijfsvestigingen	417	417	417	417
36 Kernen	687	690	683	683
36a Kernen met 500 of meer adressen	225	225	225	225
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	47	47	47	47
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	115	116	116	116
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	1.036	1.071	1.120	1.129
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	123	126	126	126
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	1.483	1.493	1.504	1.526
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	332	340	338	338
22a Oppervlakte bebouwing woonkern	940	947	952	965
19 Oppervlakte binnenwater	52	52	52	52
16 Oppervlakte land	168	168	168	168
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	111	111	111	111
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	140	141	142	143
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) * bodemfactor woonkernen	627	632	637	643

39 Vast bedrag	980	980	980	980
Subtotaal	**34.520**	**34.139**	**33.242**	**33.317**
Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)				
Uitkeringsfactor	1,704	1,721	1,741	1,774
Subtotaal (B x C (=uf))	**48.156**	**50.219**	**47.636**	**48.642**
	2024	**2025**	**2026**	**2027**
Onderdeel D -Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor n.v.t. is				
56d Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	734	473	473	473
Subtotaal	**734**	**473**	**473**	**473**
Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen				
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	130	130	130	130
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	41	41	41	41
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	73	73	73	73
393 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	7			
421 Extra capaciteit BOAs (DU)	33	33	33	33
428 Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	15	15	14	
Subtotaal	**299**	**292**	**291**	**277**
Onderdeel F - 3 D's in het Sociaal Domein				
260 Participatie (IU)	2.776	2.748	2.659	2.501
Subtotaal	**2.776**	**2.748**	**2.659**	**2.501**
Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker				
Gemeenteposten:				
Stelpost "herrijking gemeentefonds vanaf 2023"				-87
Stelpost extra rijksmiddelen Jeugdzorg 2024 tm 2026			450	276
Subtotaal	**0**	**0**	**450**	**189**
Totaal	**47.824**	**49.471**	**47.209**	**47.740**

(bedragen x € 1.000,-; + = voordeel, - = nadeel)

Langlopende geldleningen

Bijlage Langlopende geldleningen								
Naam	Oor-spronkelijke lening	Laatste Jaar	Rente %	Saldo 31-12 2023	Saldo 31-12 2024	Saldo 31-12 2025	Saldo 31-12 2026	Saldo 31-12 2027
BNG	2.269	2022	6,320	0	0	0	0	0
BNG	2.269	2023	6,820	0	0	0	0	0
BNG	3.857	2025	6,025	309	154	0	0	0
NWB	13.500	2027	5,530	2.160	1.620	1.080	540	0
BNG	15.000	2028	4,289	3.000	2.400	1.800	1.200	600
NWB	7.000	2030	3,695	1.960	1.680	1.400	1.120	840
NWB	13.000	2031	3,785	4.160	3.640	3.120	2.600	2.080
BNG	16.000	2035	3,950	7.680	7.040	6.400	5.760	5.120
BNG	20.000	2036	4,560	10.400	9.600	8.800	8.000	7.200
BNG	10.000	2027	2,625	2.667	2.000	1.333	667	0
BNG	20.000	2040	1,924	17.000	16.000	15.000	14.000	13.000
	122.895			**49.335**	**44.134**	**38.933**	**33.887**	**28.840**

(x € 1.000)

Personele kosten

(x € 1.000) + = voordeel, -=nadeel	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestuurlijke organisatie:	-1.218	-1.279	-1.343	-1.410
Ambtelijke organisatie:	-13.691	-14.374	-15.092	-15.821
	-14.909	**-15.653**	**-16.435**	**-17.231**

Staat van investeringen

In deze staat van investeringen zijn opgenomen:

Alle in het verleden geactiveerde lasten voor investeringen, die nog niet helemaal zijn afgeschreven.

Deze zijn vermeerderd met:

- nog openstaande restantkredieten
- geplande investeringen voor de komende periode van de meerjarenbegroting

Deze zijn verminderd met:

- afschrijvingen
- aflossingen.

We presenteren de investeringen conform de geprognosticeerde balans.

	Verloopoverzicht Investeringen (bedragen x € 1.000,-)		Boek-waarde 2024	Boek-waarde 2025	Boek-waarde 2026	Boek-waarde 2027
1	**Immateriële vaste activa**					
	Bijdrage aan activa in eigendom van derden	1-1	3.222	3.075	2.945	2.815
	Investeringen in het jaar					
	Afschrijvingen		-146	-130	-130	-124
	Bijdrage aan activa in eigendom van derden	31-12	3.075	2.945	2.815	2.691
2	**Materiële vaste activa**					
a	*Investeringen met economisch nut*	1-1	36.259	36.201	53.608	66.593
	Gronden en terreinen					
	Verduurzaming sporthal Tinnegieter 1/24		151			
	Verbouw/nieuwbouw De Leghe Polder				15.000	
	Gemeentehuis aanpassingen (Persp.nota 2023)			6.000		
	Verduurzaming gemeentehuis 01/24		124			
	Aanpassing raadszaal		450			
	Renovatie Montijn			2.500		
	Zwembad De Plons aanpassingen 7e wijz.15		20			
	Zwembad Ooigraaf, bouwkosten			4.715		
	Voetbal Schoenaker BB: speelveld, hoofdveld gras			75		
	Voetbal Schoenaker BB:trainingsveld wetra			75		
	Trapveldje Beuningse Boys (1e wz.20+1e wz.22)		65			
	WVW Weurt renovatie hoofdveld				75	
	WVW Weurt renovatie grasveld 2					75
	WVW Weurt renovatie traininghsveld 3 kunstgras					50
	Fitparcours		45			
	Tennisv.Beuningen baan 1,2,5,6,7 toplaag			280		
	Tennis.Weurt topl.kunstgr.baan 1+2			112		
	Tennis Boshof Winssen: baan 1+2, toplaag kunstgras			112		
	Tennis Boshof Winssen: baan 3+4, toplaag kunstgras				112	
	Wijkaanpassingen Tinnegieter		250			
	MHCB: vervanging veld 3 kunstgras					250
	Verduurzaming sporthal Tinnegieter 1/24		190			
	Sporthal De Tinnegieter: Schrobmachine				15	
	Verduurzaming gemeentehuis 01/23			3.014		
	Strooier 1 - Nido - stratos				42	
	Strooier 2 - Nido - stratos				42	
	Strooier 3 - Nido - stratos				45	
	Strooier 4 - Nido - stratos				45	
	Ploeg 1 - Nido - SNK210EPZ				12	
	Ploeg 2 - Nido - SNK210EPZ				12	
	Ploeg 3 - Nido - SNK210EPZ				12	
	Ploeg 4 - Nido - SNK150VPZ				8	
	Autologic - Nido				20	
	Gladheidsmeldsysteem meteoconsult				15	
	Ooigraaf aanschaf Trafo			300		

	Skatevoorziening/pumptrack 5e wz.22		150			
	Zwembad Ooigraaf, inventaris			1.758		
	Waterpasinstrument			6		
	Verkeersradarteller + interfase + laptop			20		
	Mobilofoon 01/21				15	
	Groep techniek 96-VBJ-2 Renault		75			
	Wegenploeg 45-BX-HD VW transporter		85			
	Evenementen/rioolploeg 8-VDN-52 Iveco				90	
	Gebouwenbeheer 6-VFS-59 Fiat Ducato				75	
	Stratenmaker 8-VDN-51 Iveco Daily				95	
	Voertuig allerlei 7-VDX-97 Fiat Doblo			45		
	Consignatie/groeptechniek VR-414-K Fiat				40	
	Reiniging 59-VFB-4 VW Crafter			140		
	Registratiesysteem voertuigen			10		
	Investeringen in het jaar		**1.605**	**19.162**	**15.770**	**375**
	Afschrijvingen		**-1.663**	**-1.755**	**-2.785**	**-2.799**
	Investeringen met economisch nut	**31-12**	**36.201**	**53.608**	**66.593**	**64.169**
b	***Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven***	**1-1**	**15.864**	**16.141**	**16.543**	**17.312**
	Ramingen o.b.v. nieuwe GRWP 2023-2027:					
	Verbeteringsmaatregelen 2024		785			
	Vervangingen 2024		88			
	Verbeteringsmaatregelen 2025			890		
	Vervangingen 2025			108		
	Verbeteringsmaatregelen 2026				1.220	
	Vervangingen 2026				41	
	Rioolinspectiecamera		10			
	Investeringen in het jaar		**883**	**998**	**1.261**	**0**
	Afschrijvingen		**-606**	**-596**	**-493**	**-435**
	Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	**31-12**	**16.141**	**16.543**	**17.312**	**16.877**
c	***Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut***	**1-1**	**3.534**	**3.934**	**3.787**	**30.890**
	Optimalisatie fietsverbinding Beuningen-Wychen		90			
	Bushalte Ooigraaf		40			
	Ontsluiting Ewijk-Zuid				21.500	
	Verkeersveiligheid, fietspad Goudwerf		400			
	Verkeersveiligheid, Kennedysingel-West				750	

	Uitbreiding bedrijventerrein				5.000	
	Investeringen in het jaar		**530**	**0**	**27.250**	**0**
	Afschrijvingen		**-130**	**-147**	**-147**	**-829**
	Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	**31-12**	**3.934**	**3.787**	**30.890**	**30.061**
d	**Financiële vaste activa**					
	Kapitaalverstrekkingen	**1-1**	**332**	**332**	**332**	**332**
	Investeringen in het jaar					
	Afschrijvingen					
	Kapitaalverstrekkingen	**31-12**	**332**	**332**	**332**	**332**
e	***Overige langlopende geldleningen u/g***	**1-1**	**3.402**	**3.382**	**3.366**	**3.363**
	Investeringen in het jaar					
	Aflossingen		**-19**	**-16**	**-4**	**-2**
	Overige langlopende geldleningen u/g	**31-12**	**3.382**	**3.366**	**3.363**	**3.360**

Verloopoverzicht Investeringen (bedragen x € 1.000,-)		Boek-waarde 2024	Boek-waarde 2025	Boek-waarde 2026	Boek-waarde 2027
Vaste Activa totaal	**1-1**	**62.612**	**63.066**	**80.582**	**121.304**
Investeringen in het jaar		**3.018**	**20.160**	**44.281**	**375**
Afschrijvingen		**-2.545**	**-2.627**	**-3.555**	**-4.186**
Aflossingen		**-19**	**-16**	**-4**	**-2**
Vaste Activa totaal (staat van vaste activa)	**31-12**	**63.066**	**80.582**	**121.304**	**117.491**

Overige geplande investeringen

Vanuit het nieuw beleid en wensen voor de komende jaren zijn ook investeringen een onderdeel.

Om alle geplande investeringen overzichtelijk weer te geven zijn er enkele hieronder afzonderlijk uitgelicht. Deze konden niet meer in bovenvermelde staat van investeringen worden opgenomen. De betreffende kapitaallasten zijn wel in de programmabegroting als stelpost opgenomen in het jaar ná (geplande) investering.

Overige geplande investeringen Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	2024	2025	2026	2027
Programma 4				
Zwembad Ooigraaf, aanvulling:		540		
Verbouw Klavervier Koolzaadveld			4.500	
Programma 5				
Afkoppelen/vervangen kern Winssen (GRWP 2023/2027)				400
Totaal overige investeringen	**0**	**540**	**4.500**	**400**

Staat reserves en voorzieningen

STAAT RESERVES EN VOORZIENINGEN (x € 1.000)	Saldo 31-12 2024	Saldo 31-12 2025	Saldo 31-12 2026	Saldo 31-12 2027
ALGEMENE RESERVE				
Algemene reserve	11.774	12.367	14.531	12.197
Resultaat				
Totaal algemene reserve	**11.774**	**12.367**	**14.531**	**12.197**
OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES				
Reserve huisvesting ontheemden	3.244	3.244	3.244	3.244
Reserve bovenwijkse voorzieningen	3.655	3.655	3.655	3.655
Reserve maatschappelijk vastgoed	1.827	1.827	1.827	1.827
Reserve afvalinzameling				
Reserve Beuningen Promotion	54	54	54	54
Reserve Duurzaam Beuningen	202	227	252	277
Reserve H1 maatschappelijke compensatie	346	426	507	588
Reserve openbare verlichting (achterstallig)				
Reserve budgetoverheveling:	359	0	0	0
Subtotaal overige bestemmingsreserves	**9.688**	**9.434**	**9.540**	**9.646**
Subtotaal reserves	**21.462**	**21.801**	**24.071**	**21.843**
VOORZIENINGEN				
Verplichtingen en verliezen met onzekere omvang				
Voorziening dubieuze debiteuren	1.140	1.140	1.140	1.140
Voorziening gefactureerde dwangsommen	404	404	404	404
Voorziening dubieuze vorderingen Sociaal Domein	536	536	536	536
Voorziening complexen grondexploitatie:				
- Den Elt	796	0	0	0
Voorziening zandwinning grondexploitatie	22.823	22.823	22.823	22.823
Bestaande verplichtingen waarvan omvang in te schatten				
Voorziening pensioenen wethouders	4.118	4.010	3.902	3.794
Voorziening wachtgeld wethouders				
Voorziening verlofsparen	5	5	5	5
Voorziening afgesloten complexen grondexploitatie				
Egalisatievoorzieningen				
Groot onderhoud gebouwen	680	761	931	1.032

Onderhoudsfonds uitgesteld	171			
Voorziening wegenonderhoud	3.600	3.600	3.600	3.600
Voorziening civieltechnische kunstwerken	109	132	128	153
Voorziening afvalinzameling	553	337	95	95
Voorziening maatregelen rioolbeheersplan	3.188	3.342	3.592	3.839
Subtotaal voorzieningen	**38.123**	**37.090**	**37.157**	**37.422**
TOTAAL GENERAAL	**59.585**	**58.891**	**61.228**	**59.265**

Rekening van baten en lasten

In paragraaf 4.2.1. is de uitgebreide rekening van baten en lasten opgenomen.

Het programmaoverzicht met de saldi voor de jaren 2024-2027 ziet er als volgt uit:

	Rekening	Begroot	Begroting			
Programma-overzicht saldo (x € 1.000) +=voordeel/-=nadeel)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Werk en inkomen	-7.165	-7.074	-6.590	-6.255	-6.110	-5.876
Jeugd	-9.275	-9.494	-9.441	-9.476	-9.512	-9.550
Maatschappelijke ondersteuning	-10.249	-11.896	-12.352	-12.402	-12.703	-13.668
Welzijn en educatie	-6.277	-7.844	-6.772	-6.862	-8.047	-7.961
Omgeving	-2.446	-4.726	-4.979	-4.823	-4.918	-6.141
Openbare orde en veiligheid	1.461	-69	-2.298	-2.327	-2.357	-2.419
Bestuur en algemene ondersteuning	35.501	31.883	34.889	36.244	32.224	33.475
Onroerende zaakbelasting	7.654	8.029	8.685	8.946	9.214	9.490
Overige eigen middelen	-185	-215	-442	-165	25	-234
Totaal baten en lasten	**9.018**	**-1.407**	**700**	**2.881**	**-2.184**	**-2.883**
Resultaatbestemmingen (reservemutaties)	313	726	-673	-717	-149	-149
Totaal programma's	**9.331**	**-681**	**27**	**2.164**	**-2.334**	**-3.032**
Rekeningsresultaat	**-9.331**	**681**	**-27**	**-2.164**	**2.334**	**3.032**
Verschil	0	0	0	0	0	0

Structureel sluitende begroting

De meerjarenbegroting laat onderstaande structurele beeld zien:

Structureel en incidenteel resultaat					
(x € 1.000 +=voordeel/-=nadeel)		2024	2025	2026	2027
Incidenteel	Baten	1.928	731	478	270
	Lasten	-2.588	-780	-478	-270
Totaal Incidenteel		**-660**	**-49**	**-**	**-**
Structureel	Baten	82.139	82.480	79.491	80.100
	Lasten	-81.452	-80.267	-81.824	-83.132
Totaal Structureel		**687**	**2.213**	**-2.334**	**-3.032**
Eindtotaal		**27**	**2.164**	**-2.334**	**-3.032**

Lijst met afkortingen

Afkorting	Beschrijving
ABW	Algemene BijstandsWet
AI	Artificiële Intelligentie
Arbo	ARBeidsOmstandigheden
ARN	Afvalverwerking Regio Nijmegen
AU	Algemene Uitkering
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BB	Bijzondere bijstand
BBB	Berging Bezink Bassins
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	BijstandsBesluit Zelfstandigen
BCF	BTW CompensatieFonds
BENG	Bijna Energie Neutrale Gebouwen
BIBOP	Wet Bevordering IntegriteitsBeoordelingen door het Openbaar Bestuur
BIE	Bouwgronden In Exploitatie
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRP	Basis Registratie Personen
BSO	BuitenSchoolse Opvang
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BVO	BedrijfsVoeringsOrganisatie
C&R	Crisis- en Rampenbestrijding
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CPB	Centraal Plan Bureau
CPI	ConsumentenPrijsIndex
CPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
DAR	Dienst Afval en Reiniging
DOP	Digitaal Ontwikkel Programma
DPIA	Data Protection Impact Assessments
DRAN	Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DTRH	Down The Rabbit Hole
DU	DecentralisatieUitkering
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Europese Economische en Monetaire Unie
EZ	Economische Zaken
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GGD	Gemeentelijke GezondheidsDienst
GGZ	Geestelijke GezondheidsZorg
GHOR	Gemeenschappelijke Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen Gelderland-Zuid

GMR	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
GOO	Gemeentelijk Opvang Oekraïners
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoer Plan
HAN	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
HWA	HemelWater Afvoer
IBO	Instituut Bijzonder Onderzoek
ICT	Informatie- en CommunicatieTechnologie.
IHP	Integraal HuisvestingsPlan
IOAW	Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijke Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijke Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
IOT	Internet Of Things
IPW	Instituut Publieke Waarden
IRVN	ICT Rijk van Nijmegen
IT	Information Technology
IZA	Integraal Zorg Akkoord
KION	Kinderopvangorganisatie zonder winstoogmerk
KPI	Kritieke Prestatie-Indicator
LVB	(Licht) Verstandelijke Beperking
MARN	Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen
MBZ	Meldpunt Bijzondere Zorg
MFA	MultiFunctionele Accommodatie
MGR	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling
MVA	Materiële Vaste Activa
O/G	Opgenomen Geld
ODRN	OmgevingsDienst Regio Nijmegen
OM	Openbaar Ministerie
OMOP	Overeenkomst Met Open Posten
OPA's	OmgevingsPlanActiviteiten
OW	Omgevingswet
OZB	Onroerende ZaakBelasting
POC	Percentage Of Completion
PW	ParticipatieWet
R&T	Recreatie en Toerisme
RAV	Regionale AmbulanceVoorziening Gelderland-Zuid
RAW	Rationalisatie en Automatisering grond, water- en Wegenbouw
RBP	Regionaal BeleidsPlan
REPS	Regionaal Expertise Project (complexe) Scheidingen
RES	Regionale EnergieStrategie
RET	Regionaal Expert Team
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RO	Ruimtelijke Ordening

ROB	Regionaal OndersteuningsBureau
SISA	Single Information, Single Audit
SPUK	SPecifieke UitKering stimulering sport
STORM	Strong Teens and Resilient Minds
SWS	Stichting Waarborgsom voor de Sport
TPN West	Trade Port Nijmegen West
TVW	TransitieVisie Warmte
U/G	Uitgezet Geld
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	VennootschaPsbelasting
VRGZ	VeiligheidsRegio Gelderland-Zuid
VSO	VastStellingsOvereenkomst
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
WADI	Water Afvoer Drainage en Infiltratie
WBRN	WerkBedrijf Rijk van Nijmegen
WKB	Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen
WLZ	Wet Langdurige Zorg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOO	Wet Open Overheid
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WWB	Wet Werk en Bijstand
ZBO	Zorg Binnen Onderwijs